

„Äriregistri andmepõhisele aruandlusele üleminek“ analüüs

III osa lõpparuanne

1 Sisukord

Sissejuhatus	5
1 Lühendid ja mõisted.....	6
2 Majandusaasta aruande AS-IS protsess	7
2.1 Raamatupidamise kirjendite koostamine ja kirjenditele aastaaruande dimensioonide lisamine.....	7
2.2 Majandusaasta aruande bilanssi, kasumiaruande ja rahavoogude aruande loomine 7	
2.3 Aastasisese audiitorkontrolli teostamine ja vajadusel kannete täpsustamine	8
2.4 Aastaaruande koostamine	8
2.5 Aruande vormide täitmine	8
2.6 Aruande laadimine XBRL failist	9
2.7 Ettevõtte sidevahendite, osanike ja müügitulu jaotuse kontroll ja täiendamine	10
2.8 Aruande täiendamise etappi suunamine	10
2.9 Aruande täiendamine	10
2.10 PDF aruande lisamine	10
2.11 Aruande allkirjastamine.....	11
2.12 Aruande auditeerimine.....	11
2.13 Aruande esitamine	12
2.14 Ettevõtja kasutajateekond majandusaasta aruande kokkupanemisel.....	12
3 Majandusaasta aruande TO-BE protsess.....	15
3.1 Kirjendite koostamine.....	15
3.1.1 Raamatupidamiskirjendi koostamine	15
3.1.2 Raamatupidaja lisab kirjendile dimensioonid.....	15
3.1.3 Süsteem lisab kirjendile dimensioonid	16
3.1.4 Kirjendi valideerimise tulemuste pärimine ja vastuvõtmine	16
3.1.5 XBRL GL kirjendite edastamine agregatorisse	16
3.1.6 XBRL GL kirjendite vastuvõtmine	16
3.1.7 XBRL GL kirjendite reeglitele vastavuse kontrollimine	16
3.1.8 Valideerimise tulemuste salvestamine agregatori andmebaasi	16
3.1.9 Vigade raporti edastamine.....	16
3.2 Aastaaruande esitamine	16
3.2.1 Majandusaasta aruande loomine e-Äriregistris.....	17
3.2.2 Aastaaruande agregeerimine	17
3.2.3 Aastaaruande XBRL-i saatmine e-Äriregistrisse	18
3.2.4 Täiendavate andmete lisamine aastaaruandele.....	18

3.2.5	Aruande allkirjastamine.....	18
3.2.6	Audiitorkontrolli teostamine ja vajadusel kannete täpsustamine	18
3.2.7	Aruande esitamine	18
3.3	Muud küsimused, mis seonduvad üksikandmete esitamisega	18
3.3.1	Aruandevormi valimine raamatupidaja poolt.....	18
3.3.2	Andmete tagasisidestamine	19
3.3.3	Ühingu staatuse muutumine ja aruandlus.....	19
3.3.4	Andmeparanduste edastamine e-Äriregistrile.....	19
3.3.5	Erinevatest tarkvaradest andmete agregeerimine.....	20
3.3.6	Tähtjaliste tehingute kajastamine	20
3.3.7	Majandusaasta aruande esitamise kohustuse andmepõhise aruandluse ülemineku SWOT analüüs.....	21
4	Lisandväärtuse analüüs	23
4.1	Uue lahendusega loodav lisandväärtus ettevõtjale	24
4.2	Uue lahendusega loodav lisandväärtus riigiasutustele	25
4.3	Direktiiv 2003/98/EC.....	26
4.4	Üksikandmete edastamise lisandväärtus ettevõtjale.....	27
4.5	Agregeeritud andmete edastamise lisandväärtus ettevõtjale	27
5	ToBe aruanded ja raportid.....	27
5.1	Äriregistri andmete kasutuse tulevikuvaade.....	27
6	Majandusaasta aruande andmeväljade analüüs.....	28
6.1	Raamatupidamiskirjendi standard	29
6.2	Majandusaasta aruande taksonoomia	29
6.3	Võrdlusanalüüs: Majandusaasta aruande taksonoomia ja raamatupidamiskirjendi standardi vastavustabel.....	29
6.4	Võrdlusanalüüs: Majandusaasta aruande taksonoomia ja EKOMAR-i küsimustik...31	
6.4.1	Detailsuse probleemi lahendamine.....	31
7	Andmepõhise lahenduse süsteemi komponendid – arhitektuur	32
7.1	Prototüübi komponendid ja nende omavahelised seosed	32
7.1.1	Andmebaas (Postgres)	33
7.1.2	Andmete valideerija	33
7.1.3	Kirjendite edastamine.....	33
7.1.4	Kirjendite sisestamine.....	33
7.1.5	Loendite väljastus (REST).....	33
7.1.6	Raamatupidamiskirjendi validaator	34
7.1.7	Tagasiside haldaja.....	34
7.1.8	Valideerimistulemuste väljastaja.....	34
7.1.9	Ärireeglite väljastus (REST).....	34

7.1.10	XBRL agregeerija.....	34
7.1.11	XBRL GL validaator.....	34
7.1.12	XBRL GL vastuvõtja (REST).....	34
7.1.13	XBRL aruande väljastus (REST API).....	34
7.1.14	XBRL andmete import ja valideerimine.....	34
7.2	<i>Push</i> -meetod andmete edastamisel.....	34
7.3	<i>Pull</i> -meetod andmete edastamisel.....	35
8	Lõpparuande kokkuvõte.....	35
	Lisa 1. Raamatupidamiskirjendi standard.....	37
	Lisa 2. Majandusaasta aruande taksonoomia ja raamatupidamiskirjendi vastavustabel.....	75
	Lisa 3. et-gaap-i ja EKOMAR-i võrdlusanalüüs.....	77
	Lisa 4. Kasutajauuring (Persona-Matrix).....	188
	Lisa 5. Majandustehingu sisu taksonoomia.....	189
	Lisa 6. Majandusaastaruande mikroteenuse prototüüp.....	191
	Lisa 7. EKOMAR-i andmete näidis XBRL GL formaadis.....	192
	Lisa 8. et-gaap-i (MAA) ja TSD võrdlusanalüüs.....	193

Sissejuhatus

Käesolev dokument kirjeldab andmepõhise aruandluse juurutamist ettevõtete majandusaasta aruande kontekstis. Kirjeldamisel on silmas peetud neid küsimusi, mida hankija on esile toonud hanke 254202¹ osa 3 tehnilises kirjelduses.

Dokumendis on kirjeldatud praegune ja tulevane majandusaasta aruande esitamise protsess. Tulevase protsessi all peetakse silmas seda olukorda, mille puhul ettevõtja esitab e-Äreregistrisse raamatupidamiskirjendite andmed XBRL GL (eXtensible Business Reporting Language Global Ledger) kujul ning nende pealt teeb süsteem majandusaasta aruande eeltäitmise. Seega, kui ettevõtja on edastanud e-Äreregistrisse kirjendite andmed, avaneb talle e-Äreregistris eeltäidetud aruanne. Ülejäänud andmed, mis ei tule eeltäitmise protsessi kaudu, sisestab e-Äreregistri kasutaja käsitsi aruandesse juurde.

Uue protsessi juures prototüübitakse MyCompanyData (MCD) teenuse kasutamine. See tähendab, et ettevõtja majandustarkvara (ERP süsteem) saadab kirjendid XBRL GL kujul MCD teenusesse ja see moodustab nendest e-Äreregistrisse imporditava XBRL aastaaruande faili. XBRL-is olevate andmete alusel toimub portaalis aruande eeltäitmine. Oluline on märkida, et e-Äreregistris on võimalik XBRL faili korduvalt importida juhul, kui on vajalik poolelioleva või esitatud aruande muutmine.

Lisaks kirjeldatakse käesolevas dokumendis majandusaasta aruande andmeväljade võrdlusanalüüsi EKOMAR-iga tulemusi. e-Äreregistris kasutatav taksonoomia (et-gaap) analüüsiti läbi aspektist, kas taksonoomia on mõistlikult struktureeritud lähtudes just üksikandmete esitamise printsiibist. Eesmärk on majandusaasta aruande XBRL taksonoomia elemente kasutada XBRL GL kujul esitatava raamatupidamiskirjendi koostamisel. Elementide võimalik jaotamine erinevateks klassifikaatoriteks osutus hädavajalikuks. Eelkõige tekkis täiendavate loendite ja klassifikaatorite vajadus teisi (EKOMAR) aruandlusvajadusi analüüsides.

Dokumendis on kirjeldatud prototüübitud lahenduse arhitektuur. Prototüüp koostati käesolevat dokumenti järgides ning projekti käigus loodi toimiv tarkvararakenduse prototüüp, mis agregeerib ja transformeerib XBRL GL andmeid (raamatupidamiskirjendeid) majandusaasta aruande XBRL-iks. E-Äreregistril on selle XBRL-iga võimalik eeltäita ettevõtja majandusaasta aruande raamatupidamisaruanne.

¹ [Riigihangete register 4.10.10 \(riigihanked.riik.ee\)](https://riigihanked.riik.ee)

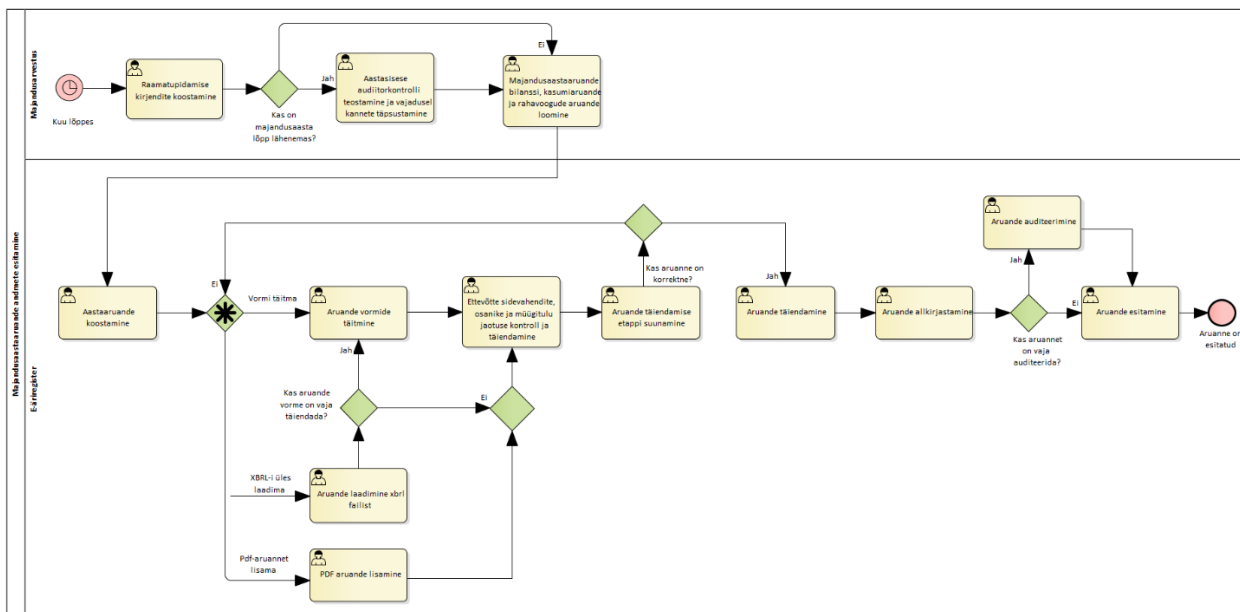
1 Lühendid ja mõisted

Lühendid ja mõisted on kirjeldatud eraldi dokumendis².

² [Lühendid ja mõisted.docx](#)

2 Majandusaasta aruande AS-IS protsess

Käesolevas peatükis on kirjeldatud lühikokkuvõtte tänasest andmeesitamise protsessist.

Joonis 1 Majandusaasta aruande esitamise AS-IS protsess

2.1 Raamatupidamise kirjendite koostamine ja kirjenditele aastaaruande dimensioonide lisamine

Majandustarkvaras luuakse tehingute põhjal raamatupidamiskirjendid. Vajalikud dimensioonid on lisatud kas majandustarkvara seadistustesse ja need lisatakse kirjenditele automaatselt või sellise funktsionaalsuse puudumisel lisab raamatupidaja need käsitsi.

2.2 Majandusaasta aruande bilanssi, kasumiaruande ja rahavoogude aruande loomine

Kui saldod on inventeeritud ja vajalikud parandused tehtud, tuleb majandusarvestuse tarkvaras koostada majandusaasta aruande raamatupidamisaruande bilanss, kasumiaruanne ja rahavoogude aruanne (vajadusel) ning vastava funktsionaalsuse olemasolu korral ka lisad. Kui soovitakse aruanne importida e-Äreregistrisse XBRL failist, siis genereeritakse vastav XBRL-fail. Kui aruanne soovitakse lisada PDF failina, siis luuakse see tekstitöötlusprogrammis või e-Äreregistri portaalil ning genereeritakse PDF fail (MAA PDF fail on üks tervik koos tegevusaruandega, mitte ainult raamatupidamisaruanded).

2.3 Aastasisese audiitorkontrolli teostamine ja vajadusel kannete täpsustamine

Majandusaasta lõpus või enne majandusaasta lõppu teeb ettevõtte audiitor majandusaasta aruande osas audiitorkontrolli (kui see on seadusega ette nähtud või kui juhtkond soovib audiitorkontrolli). Vajadusel muudetakse ja lisatakse kirjendeid sõltuvalt audiitori tähelepanekutest.

Auditeerimine on ettevõtte raamatupidamise aastaaruande kontrollimine ja sellele hinnangu andmine. Audiitori hinnangu eesmärk on tõsta ettevõtte finantsinformatsiooni usaldatavust nii investorite, osanike kui avalikkuse silmis.

Audiitorkontrolli kohustust reguleerib audiitortevuse seadus³.

2.4 Aastaruande koostamine

Aastaruande lisamisel tuleb esmalt e-Äriregistris sisestada aastaruande üldandmed.

Üldandmeteks on:

- ettevõtja nimi, mille alusel kantakse automaatselt üldandmetesse ettevõtja registrikood, esmakande aeg ja staatus, mida kasutaja muuta ei saa;
- majandusaasta periood (algus ja lõpp);
- aruande liik (aastaruanne);
- kas tegemist on konsolideeritud aruandega;
- aruandevormi kategooria (ainult osaühingute puhul):
 - mikroettevõtja
 - väikeettevõtja;
 - keskmise suurusega ettevõtja;
 - suureettevõtja.
- standardi valik (Eesti Finantsaruandluse Standard/hea tava, IFRS);
- taksonoomia versioon;
- täpsusaste (eurodes, tuhandetes eurodes);
- erisused:
 - puuduvad;
 - peamine ja püsiv tegevus on krediitiasutuste seaduse mõistes finantsteenuste osutamine;
 - kes korraldab oma raamatupidamist muu hulgas vastavalt raamatupidamise seaduse § 35 lõikele 2.
- info, kas koostatakse lisaks ingliskeelne aruanne.

2.5 Aruande vormide täitmine

Aruande vormide täitmiseks tuleb valida põhjaruannete ja lisade vormid, mida soovitakse aruandele lisada. Aruande vormide valimise järgselt tuleb sisestada põhjaruanne ja lisade andmed.

³ <https://www.riigiteataja.ee/akt/13275292>

Majandusaasta aruande vormide valik sõltub ühingu liigist, suurusest ja aruande koostaja hinnangust sellele, mis info on oluline.

Mikroettevõtja lühendatud majandusaasta aruanne koosneb kahest põhjaruandest: lühike bilanss ja kasumiaruanne ning vähemalt 3 kohustuslikku lisa (Arvestuspõhimõtted, Tööjõukulud ja Seotud osapooled). Mikroettevõtja, kes kasutab võimalust koostada talle ette nähtud lühendatud majandusaasta aruannet, ei pea koostama tegevusaruannet.

Väikeettevõtja lühendatud majandusaasta aruanne koostatakse lähtuvalt Eesti finantsaruandluse standardist ning koosneb kahest põhjaruandest: bilanss (4 vormi, sh kasvava likviidsuse järjekorras; detailne; detailne, kasvava likviidsuse järjekorras) ja kasumiaruanne (skeem 1 või 2) ning lisad (valikus 48 erinevat lisa, sh kohustuslikud lisad Arvestuspõhimõtted, Tööjõukulud ja Seotud osapooled). Väikeettevõtja peab koostama ka tegevusaruande.

Keskmise suurusega ettevõtja ja suurettevõtja koostavad oma majandusaasta aruande kas vastavalt Eesti finantsaruandluse standardi või IFRSi nõuetele ning see koosneb tegevusaruandest ja neljast põhjaruandest ning lisadest (valikus 48 erinevat lisa, sh kohustuslikud lisad Arvestuspõhimõtted, Tööjõukulud ja Seotud osapooled).

Täismahus aastaaruanne – bilanss, kasumiaruanne, rahavoogude aruanne, omakapitali muutuste aruanne ja lisad – on kohustuslik vähemalt keskmistele ja suurettevõtetele ning mittetulundusühingutele ja sihtasutustele.

Raamatupidamise aastaaruanne koostatakse eesti keeles ja Eestis ametlikult kehtivas vääringus, märkides arvnäitajate puhul kasutatud täpsusastme (euro või tuh. euro).

Lisade lisamisel saab aruande esitaja lasta süsteemil eeltäita vormid eelmise aasta aruande põhjal ja kasutada eelmisel aruandeperioodil lisatud tekste ning neid vajadusel täiendada.

2.6 Aruande laadimine XBRL failist

Kui raamatupidamisprogramm võimaldab ja aruande esitaja soovib, siis saab ta lisada majandusaasta aruannet e-Äriregistrisse XBRL failist. Selleks tuleb aruande esitajal raamatupidamistarkvaras genereerida XBRL fail ning laadida see e-Äriregistrisse. XBRL faili laadimisel tuleb märkida, kas fail sisaldab andmeid aruande perioodi ja kõikide eelnevate perioodide kohta või ainult aruande perioodi või ainult aruande perioodile eelneva perioodi või ainult eelmisele perioodile eelneva perioodi andmeid. XBRL faili laadimisel kustutatakse eelnevalt aruande vormidele sisestatud andmed. Iga andmete impordi järgselt varundatakse e-Äriregistrisse eelnevast aruande seisust koopia, mida saab vajadusel kasutada uueks andmete impordiks.

Kui aruande andmed on XBRL failist lisatud, siis on aruande esitajal võimalik soovi korral täiendada ja muuta põhjaruandeid ning lisasid e-Äriregistri vormide abil. Muutmine toimub sarnaselt aruande vormide täitmisega

2.7 Ettevõtte sidevahendite, osanike ja müügitulu jaotuse kontroll ja täiendamine

Pärast aruande andmete lisamist tuleb aruande esitajal kontrollida ettevõtte sidevahendite ja osanike andmeid. Kui nendes andmetes on toimunud aruandeperioodi jooksul muudatusi, siis tuleb aruande esitajal täiendada sidevahendite ja osanike andmeid.

Aruande esitajal tuleb sisestada müügitulu jaotus tegevusalade lõikes. Kui perioodi müügitulu on 0 eurot, siis tuleb märkida, kas majandustegevust ei toimunud või tegemist on tegutseva ettevõttega, mis ei ole saanud müügitulu. Kui tegemist on tegutseva ettevõttega, mis ei ole saanud müügitulu, siis tuleb lisada ettevõtte peamine tegevusala(d) [EMTAK kood(id)].

2.8 Aruande täiendamise etappi suunamine

Aruande täiendamise etappi suunamisel kontrollib e-Äreregister, kas sisestatud andmed on korrektsed või mitte. Kui andmetes esineb puudusi, siis tuleb aruande esitajal aruande andmeid täiendada.

2.9 Aruande täiendamine

Kui sisestatud andmed on korrektsed, siis tuleb aruande täiendamise vaates täiendada tiitellehte, sisestada tegevusaruanne (v.a mikroettevõtja kategooria aruandes), genereerida aruande lõplik PDF fail ning seejärel suunata aruande allkirjastamise etappi. Kui aruande üldandmetes on tehtud valik ka ingliskeelse aruande koostamiseks, saab aruande täiendamise etapis genereerida informatiivse ingliskeelse PDF faili.

Tegevusaruannet saab lisada PDF failina või täita vormina. Vormi kaudu saab sisestada tegevusaruande info vabatekstina. Soovi korral saab tegevusaruande teksti üle kanda ka eelmise perioodi esitatud aruandest.

Aruande PDF faili genereerimisel koostatakse aruande tiitellehest ning aruande vormidest lõplik Äreregistrile esitav PDF fail, mida saab kontrollimiseks alla laadida. Kui lõpliku aruande kontrollimisel selgub, et seda on vaja täiendada, siis saab liikuda tagasi aruande vormide täitmise etappi.

2.10 PDF aruande lisamine

PDF failist aruande lisamine on erand. PDF aruande võivad lisada raamatupidamiskohustuslased, kes korraldavad oma raamatupidamist Euroopa Komisjoni poolt vastu võetud rahvusvahelise finantsaruandluse standardi alusel või kelle peamine ja püsiv tegevus on krediitiasutuste seaduse tähenduses finantsteenuste osutamine või kes koostab konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande. Samuti esitatakse aruanne PDF failina, kui ei ole võimalik anda digitaalset allkirja.

Kui valiti PDF aruande lisamine, siis tuleb lisada e-Äreregistrisse skaneeritud paberaruanne. Aruande lisaja saab valida, kas skanneritud aruanne sisaldab kõigi esindusõiguslike isikute allkirju või sisaldab aruanne vähemalt ühe esindusõigusliku isiku allkirja, kuid mitte kõigi esindusõiguslike

isikute allkirju või aruanne ei sisalda ühtegi allkirja ning allkirjad lisatakse süsteemis. Lisaks peab märkima, kas aruande audiitorkontroll on teostatud või mitte.

Pärast aruande audiitorkontrolli teostamist tuleb lisada audiitorettevõtja (nimi, registrikood, tegevusloa number) ja vandeaudiitori (nimi, isikukood, kutsetunnistuse number) andmed ning aruande allkirjastamise kuupäev.

2.11 Aruande allkirjastamine

Allkirjastamise etapis on võimalik valida digitaalallkirjastamise või kinnitamise võimalus. Aruandel peab olema vähemalt ühe raamatupidamiskohustuslase esindaja (üldjuhul juhatuse liikme) allkiri.

Digitaalallkirjastamise võimaluse saab valida juhul, kui vähemalt ühel esindusõiguslikul isikul, kes aruande peab allkirjastama, on allkirjastamiseks vajalik toimiv ID-kaart, SmartID või mobiil-ID võimalus ja nad on kantud äriregistri andmetesse isikukoodiga. Kui digitaalallkirjad on antud, siis saab vaadata allkirjastatud dokumenti. Kui aruande andmeid on vaja muuta, tuleb esmalt tühistada kõik allkirjad ning liikuda tagasi vormide täiendamise etappi. Auditeeritava aruande korral tuleb aruanne suunata auditeerimisele.

Aruande **kinnitamiseks** on kaks võimalust: laadida üles terve skanneritud paberaruanne või laadida üles skaneeritud allkirja leht.

Kui laetakse terve skaneeritud paberaruanne, siis tuleb süsteemis genereeritud lõplik PDF aruanne välja trükkida. Vähemalt üks juhatuse liige peab andma väljatrükile allkirja ning märkima aruande lõpetamise kuupäeva. Allkirjastamise järgselt tuleb kogu paberaruanne skaneerida ning PDF formaadis e-Äriregistrisse laadida.

Kui laadida üles ainult skaneeritud allkirja leht, siis tuleb üles laadida vaid juhatuse liikme poolt paber kandjal allkirjastatud ning seejärel skaneeritud PDF formaadis allkirja leht. Allkirjalehele peab olema märgitud aruande lõpetamise kuupäev.

Pärast faili lisamist tuleb määrata faili tüüp ja auditeeritus ning aruande lõpetamise kuupäev. Kui need tegevused on tehtud, siis tuleb aruande esitajal lisada kinnitus süsteemis (tegemist on isiku tuvastamisega, mitte digitaalallkirja andmisega).

2.12 Aruande auditeerimine

Auditeeritava aruande puhul tuleb aruanne allkirjastamise järgselt suunata auditeerimisele. Kui aruandele ei tule lisada audiitori järeldusotsust, siis saab soovi korral suunata aruande vabatahtlikule auditeerimisele.

Vandeaudiitoril on otsuse lisamiseks kaks võimalust tulenevalt sellest, kuidas juhatuse majandusaasta aruande allkirjastab. Kui aruanne on digitaalselt allkirjastatud, peab vandeaudiitor lisama otsuse e-Äriregistris. Kui aruanne on juhatuse liikmete poolt allkirjastatud paberil ja e-Äriregistrisse lisatud PDF-failina, võib üleslaaditav skaneeritud fail sisaldada juba paber kandjal allkirjastatud vandeaudiitori aruannet.

Audiitor lisab vandeaudiitori aruande. Audiitoril on võimalus aruande lisamiseks kasutada ka eeltäidetud vormi. Kui aruande vorm on täidetud, siis tuleb see allkirjastada audiitori poolt. Kui vandeaudiitor(-id) on oma digitaalallkirjad aruandele andnud, siis saab juhatuse liige jätkata aruande esitamisega.

2.13 Aruande esitamine

Kui aruanne on juhatuse liikmete poolt digitaalallkirjastatud või allkirjastatud paberil ning vandeaudiitori aruanne on lisatud (kui see on kohustuslik), saab liikuda aruande esitamise etappi.

Aruande esitamise etapi vaates on võimalik aruandele lisada täiendavaid osasid. Täiendava osa täitmine ei ole kohustuslik. Täiendav osa võimaldab lisada informatsiooni, mis ei ole aruande osa, kuid soovitakse koos aruandega registrile esitada. Infot saab lisada nii vormi, kuid samuti on võimalik üles laadida enda poolt koostatud täiendav aruande osa PDF failina (näiteks revisjonikomisjoni otsus). Äriühingutel on aruande esitamise etapis kohustus täita kasumi jaotamise/kahjumi katmise ettepaneku ja otsuse vormid.

Kui aruanne on digitaalselt allkirjastatud (ka audiitori poolt, kui vajalik) ja kasumi jaotamise/kahjumi katmise ettepanek ja otsus (äriühingute puhul) ning soovi korral aruande täiendavad osad on lisatud, on võimalik tutvuda registrile esitatava aruande eelvaatega, kinnitada olemasolevad tegevusload ja litsentsid, kasusaajate andmed ning majandustegevusteated.

Aruande esitamiseks on kaks võimalust: aruanne esitatakse registrile kohe või aruanne esitatakse registrile hiljem (aruanne jääb esitamise ootele). Kui aruanne esitatakse registrile kohe, siis on aruanne kohe pärast esitamist avalikkusele äriregistri vahendusel kättesaadav. Kui aruanne esitatakse registrile hiljem, siis saab aruande esitaja märkida kuupäeva, millal aruanne registrile esitatakse. Kuupäeva saabudes muutub aruanne avalikkusele äriregistri vahendusel kättesaadavaks. Valitud kuupäev ei tohi olla pärast aruande esitamise tähtaega. Kui aruanne on esitatud hilisema kuupäevaga, ei ole aruande esitamist võimalik katkestada. Pärast aruande esitamist saadetakse vastav kinnitus sidevahendite osas märgitud e-posti aadressile.

2.14 Ettevõtja kasutajatekond majandusaasta aruande kokkupanemisel

Käesoleva töö raames analüüsiti, kuidas toimub täna tervikliku majandusaasta aruande kokkupanemine ettevõtja edastatud andmete alusel, et anda hinnang, milline see peaks välja nägema tulevikus. Peamised kriteeriumid on protsessi arusaadavus ja kasutajamugavus. Analüüsi käigus kontrollisime tegeliku kasutajatekonna vastavust käesoleva peatüki eelnevates osades esitatud protsessi sammudele ning kaardistasime kasutajatekonna Persona-Matrixi meetodi alusel.

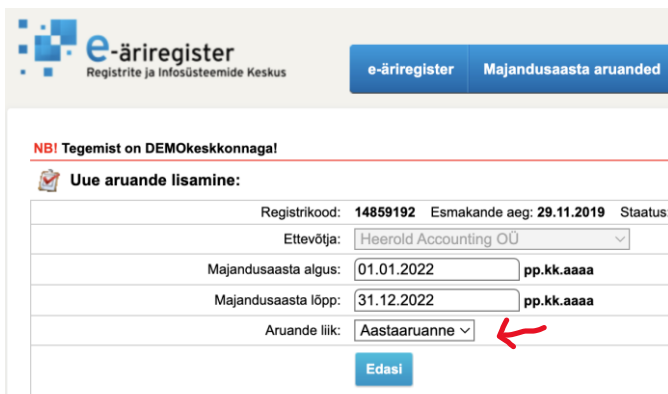
Eesti ettevõtlusmaastikul tegutsevad valdavalt mikro- ja väikeettevõtted, kus halduskoormus on sageli omanikust juhatuse liikme kanda ning enamasti tegutsetakse piiratud rahalistes tingimustes, mis omakorda suurendab administreerimisele kuluvat mittetootlikku aega. Keskmistes ettevõtetes on rahalised võimalused tavaliselt suuremad ning majandusaasta aruande koostamine on kas palgalise raamatupidaja või raamatupidamisettevõtte ülesanne. Tüüpiliselt on kõigis keskmistes ettevõtetes kasutusel majandustarkvara, mis ei pruugi olla kõige laiema funktsionaalsusega, kuid

kindlasti on olukord parem võrreldes mikro- ja väikeettevõtetega, kus sageli tuginetakse tabelitöötlastarkvarale (Eestis on majandusinfosüsteemid kasutusel kas otse või raamatupidamisettevõtete kaudu ca 110 000 juriidilise isiku puhul). Suurettevõte olukord on omakorda võrreldes keskmistega selgelt parem tänu vajadusele kasutada laiemat funktsionaalsusega majandustarkvara, kuid siin tulevad mängu majandustehingute mahust ja keerukusest tulenevad tegurid.

Kasutajauuringu tulemused on esitatud käesoleva töö lisas 5. Uuringu läbiviimisel intervjueriti mikro-, väike ja keskmiste ettevõtete esindajaid lisaks ekspertide isiklikele kogemustele, mis saadud ettevõtja rollis või teenusepakkujana majandusaasta aruande koostamisega kokku puutudes. Uuringus rakendati Persona- Matrix meetodit (täpsem kirjeldus lisas).

Järeldused:

- 1) Enim põhjustab majandusaasta aruande koostamine ja e-Äriregistris esitamine muret mikro- ja väikeettevõtjale, kelle teadmised raamatupidamisarvestusest on kas pinnapealsed või puudulikud. Kasutusel olev tarkvara on odavust taotledes lihtsama funktsionaalsusega või asendab seda Excel (vaatlesime mõne levinuma raamatupidamistarkvara majandusaasta koostamisel abi pakkuvat funktsionaalsust). Selle tulemusena on aastaaruande koostamine tülikas toiming ja teadmiste vähesus tekitab e-Äriregistris iseseisvalt toimetades olukordi, kus palutakse asjatundjate abi mõne küsimuse lahendamisel või delegeeritakse võimaluse korral kogu sisestus spetsialistidele (raamatupidamisettevõtetes on olukord tuntud kui igasuvine kohtumine „ühekordsete klientidega“).
- 2) Eraldi kategooria moodustavad juriidilised isikud, kus majandustegevust ei toimunud – juhul, kui ollakse teadlikud majandusaasta aruande esitamise kohustusest, ei osata e-Äriregistris iseseisvalt ka nn null-aruannet koostada, kuna vastava märke tegemiseks on vaja liikuda mitu sammu edasi (ettepanek: Uue aruande lisamise vormil oleks kohe võimalik valida „Aastaaruanne, majandustegevuseta“).

e-äriregister
Registrite ja Infosüsteemide Keskus

e-äriregister Majandusaasta aruanded

NBI! Tegemist on DEMOKeskonnaga!

Uue aruande lisamine:

Registrikood: 14859192 Esmakande aeg: 29.11.2019 Staat:

Ettevõtja: Heerold Accounting OÜ

Majandusaasta algus: 01.01.2022 pp.kk.aaaa

Majandusaasta lõpp: 31.12.2022 pp.kk.aaaa

Aruande liik: Aastaaruanne

Edasi

Keskmise ettevõtte esindaja suudab tänase e-Äriregistri majandusaasta aruande funktsionaalsusega tulla piisavalt edukalt toime. Heaks toeks on võimalus kasutada eeltäitmise eelmise aasta aruande andmetega. Veidi keerukam on rahavoogude ja omakapitali aruannete täitmine koostajate poolt antud hinnangul. Tüütuks võib osutuda erinevate lisade täitmine, eriti juhul, kui majandustarkvarast ei ole kõiki andmeid koheselt samal kujul võtta ja mõne lahtri täitmiseks tuleb eraldi arvutusi teha.

Mida ootavad majandusaasta aruande koostajad uuel e-Äriregistrilt ja andmepõhiselt aruandluselt (kontseptsioon vajab igakordset selgitust):

- 1) Mikroettevõtja soovib kasutada rakendust, mis oleks võimalikult vähe „raamatupidamislik“ ja kus kogu aruandluseks vajalik kirjendamine toimiks automaatselt (nt lihtne müügiarvete koostamise funktsionaalsus, mis taustal koostab automaatselt vastava raamatupidamiskirjendi koos aruandluseks vajalike tunnustega).
- 2) Majandustarkvara võiks automaatselt anda märku, kui raamatupidamiskirjendi käsitsi (või automaatse kirjendamise seadistuse) koostamisel kasutatud konto (=XBRL taksonoomia element) nõuab täiendava tunnuse lisamist mõnest klassifikaatorist (see on üheks tehniliseks eelduseks andmepõhiseks aruandluseks vajalike üksikandmete kvaliteedi tagamiseks, nt põhivaraga seotud tehingu kirjendamisel lisatakse põhivara klass, tehingu tüüp).
- 3) Majandustarkvara võiks automaatselt liidestuda kõigi kohustuslike aruannete esitamiseks vajalike teenustega, sh edastada andmed ka majandusaasta aruande eeltäitmiseks.
- 4) Ettevõtjad soovivad näha toimivat lahendust, et otsustada, kas tulevikus on just antud moel kõige parem oma andmeid edastada aruande kohustuse täitmiseks. Mitmed erinevate majandustarkvarade täna pakutavad võimalused on kasutamata, kuna nende seadistamine nõuab eraldi tegelemist ehk kogu üleminek andmepõhisele aruandlusele peab toetuma pigem vaikumisi pakutavatele lihtsatele valikutele.
- 5) Üks võimalus on tuua majandusaasta aruande koostamine ja esitamine täielikult majandustarkvarasse (a la käibedeklaratsiooni esitamine mõnes majandustarkvaras). See võib tulla kõne alla mikro- ja väikeettevõtete puhul, kui täna nõutavaid vorme lihtsustada viisil, et nende kuvamine majandustarkvaras on sama lihtne nagu bilansi või kasumiaruande kuvamine.

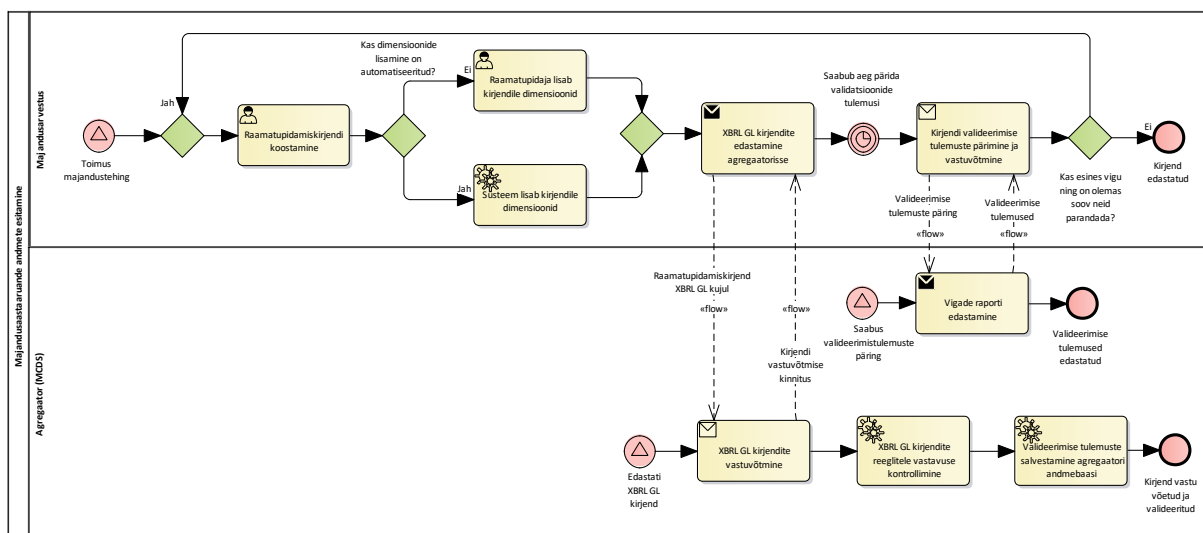
Lõppjärgeldusena võib esile tuua, et andmepõhisele aruandlusele üleminek seni majandustarkvara abita toimetavatele ettevõtjatele eeldab vastavate teenuste olemasolu. Seda on kõige otstarbekam korraldada raamatupidamisettevõtete kaudu, kes juba täna kasutavad oma töös majandustarkvara, mida on võimalik internetipõhiselt jagada oma klientidega. Peamine väljakutse on lisaks andmepõhise aruandluse toetamisele ja liidestustele ettevõtjasõbralikku kasutajakogemust soosiva funktsionaalsuse loomine (sh usaldusväärne tagasiside esitatud andmete osas) ning teenuse hind. Kokkuvõttes peaks see ja eeltoodud ootuste täitmine mõjutama tulevast kasutajateekonna läbimist oluliselt positiivsemas suunas võrreldes tänasega.

3 Majandusaasta aruande TO-BE protsess

Järgnevalt on kirjeldatud majandusaasta aruande esitamise TO-BE protsess MCDS-i kasutamise puhul. Lähtunud on käesoleva projekti raames koostatud XBRL GL -> XBRL konverteri jaoks vajalikest äriprotsessi sammudest. Eraldi ei ole kirjeldatud X-tee kaudu andmete edastamist, mis prototüübi toimimiseks ei olnud vajalik (MCDS-il on X-tee tugi olemas). Muus osas on protsess selline, mis võiks olla tulevikulahendusel.

3.1 Kirjendite koostamine

Kirjendite koostamise alamprotsessis toimub raamatupidamise kirjendite koostamine (tavaliselt majandusinfosüsteemis) ning edastamine agregeerimissüsteemi, kus kirjenditest koostatakse lõpuks majandusaasta aruande eeltäitmiseks vajalik XBRL fail.

Joonis 2 Kirjendite koostamine

3.1.1 Raamatupidamiskirjendi koostamine

Majandustarkvara loob või raamatupidaja koostab majandustehingute põhjal raamatupidamiskirjendid. Raamatupidamiskirjend luuakse pärast tehingu toimumist ja selle andmete raamatupidamisse laekumist. Kirjendit tagantjäre ei muudeta, kuid muutmise vajaduse korral koostatakse uus kirjend (paranduskanne) ning seotakse algne kirjend parandava kirjendiga (mõned majandusinfosüsteemid võimaldavad ka kannete muutmist ilma paranduskandeta).

3.1.2 Raamatupidaja lisab kirjendile dimensioonid

Loodud kirjendile lisatakse käsitsi majandusaasta aruande taksonoomia (et-gaap) ja muud tehingu sisust tulenevad dimensioonid (kasutades nt maksudeklaratsioonide või statistikaaruannete koostamiseks vajalikke klassifikaatoreid).

3.1.3 Süsteem lisab kirjendile dimensioonid

Loodud kirjendile lisatakse automaatselt majandusaasta aruande taksonoomia (et-gaap) ja muud tehingu sisust tulenevad dimensioonid. Vajalikud dimensioonid peavad olema seadistatud majandusinfosüsteemis nii, et need oleks võimalik lisada kirjenditele automaatselt. Riigis kasutusel olevad klassifikaatorid peavad olema saadaval masin-loetaval kujul, sh andmekontrollid.

3.1.4 Kirjendi valideerimise tulemuste pärimine ja vastuvõtmine

Majandusarvestuse süsteem pärib agregatorist kirjendite valideerimise tulemused. Valideerimine on kirjendi edastamisega asünkroonne. Selle tõttu on võimalik valideerimise tulemusi pärida teatud aeg peale kirjendi andmete edastamist.

3.1.5 XBRL GL kirjendite edastamine agregatorisse

Majandustarkvara saadab kirjendi automaatselt aastaaruande agregeerimise süsteemi. Selleks süsteemiks võib olla MCDS või analoogne lahendus, mis suudab XBRL GL kujul olevate raamatupidamiskirjendite andmeid vastu võtta, kontrollida ja agregeerida. Põhimõtteliselt võib agregeerimisfunktsionaalsus olla arendatud ka majandusinfosüsteemis.

3.1.6 XBRL GL kirjendite vastuvõtmine

Agregaator sisaldab veebiteenust, mille kaudu on võimalik võtta vastu raamatupidamiskirjendeid XBRL GL kujul. Välise süsteemi (majandusarvestuse tarkvara) initsiatiivil võtab agregaator XBRL GL kirjendite andmed vastu.

3.1.7 XBRL GL kirjendite reeglitele vastavuse kontrollimine

Agregaator kontrollib saabunud andmete vastavust XBRL GL standardile ja raamatupidamise kirjendi valideerimisreeglitele.

3.1.8 Valideerimise tulemuste salvestamine agregatori andmebaasi

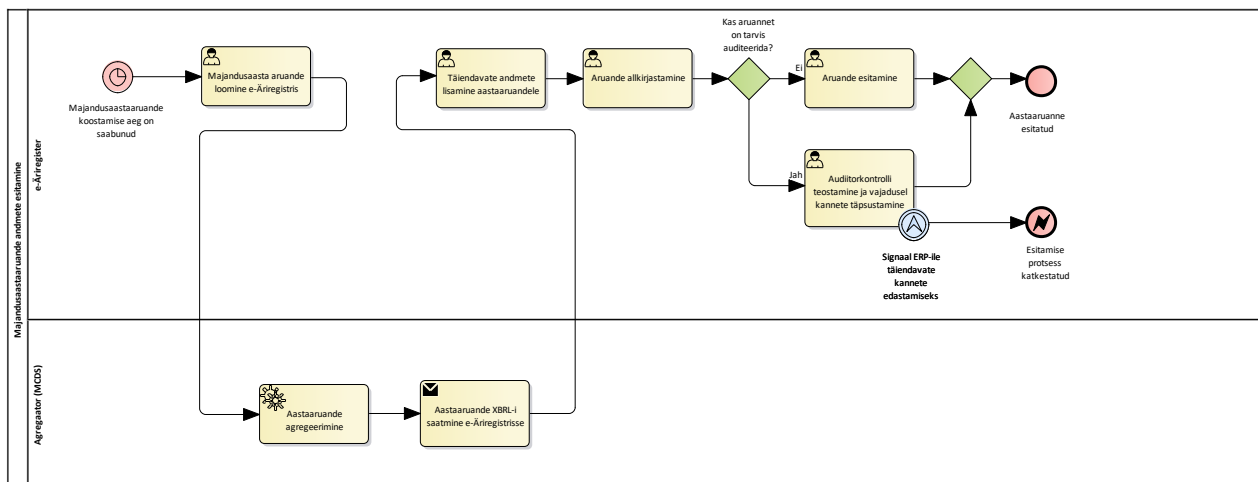
MCDS salvestab enda andmebaasi saabunud andmete valideerimise tulemused nii, et neid on võimalik hiljem andmete edastaja poolt pärida. Andmete esitaja saab valideerimise tulemuste põhjal otsustada, kas kirjendeid on vaja täiendada või mitte.

3.1.9 Vigade raporti edastamine

Agregaator edastab erinevatest protsessi etappidest pärinevad veateated kirjendite kohta majandusarvestuse süsteemi tagasi. Saatmine toimub majandustarkvarapoolse päringu peale. See tähendab, et kirjendite edastamine agregatorisse ja sealt tagasiside saamine on omavahel asünkroonsed.

3.2 Aastaaruande esitamine

Aruande esitamine toimub sõltumatult XBRL GL kirjendite edastamisest. Juhul, kui kirjendid on edastatud, siis eeltäidab (sisuliselt tänane XBRL faili import) e-Äreregister aruande, mis toob kaasa arvude käsitsi sisestamise vähenemise.

Joonis 3 Aastaaruande esitamine

3.2.1 Majandusaasta aruande loomine e-Äreregistris

Raamatupidaja loob e-Äreregistris ettevõtte majandusaasta aruande. Peale aruande loomist käivitab e-Äreregister XBRL GL kirjendite agregaatori andes sisendiks vastava ettevõtte äriregristikoodi ja aruandeperioodi. Juhul, kui agregaatoris tekivad vead (st agregaator ei tee ise e-Äreregistri sisulisi kontrole ning ei saa eeldada, et XBRL GL valideeritud kirjendites ei esine mõnda e-Äreregistri sisulises kontrollis tuvastatavat viga), kuvab e-Äreregister antud vead. Kui vigu ei teki, eeldab e-Äreregister aastaaruande agregaatorist saadud andmetega ja kasutajale tekib e-Äreregistris aruande eelvaade

3.2.2 Aastaaruande agregeerimine

Agregeerimise süsteem transformeerib XBRL GL kirjenditest aastaaruande **XBRL** failina.

Agregeerimine toimub vastavalt kirjenditele lisatud dimensioonidele. Agregeerimine tähendab antud juhul samade dimensioonidega kirjendite rahalise väärtuse summeerimist. Summeeritakse ühe ettevõtte kirjendid.

Summeerimise tulemuseks on majandusaasta aruande taksonoomia kõik elemendid, mis kirjendites esinesid koos elemendile vastava rahalise väärtusega.

Kohustuslike aastaaruande elementide osas, mida kirjendites ei leidu, määratakse väärtuseks 0.

Lisaks on rida andmeid nagu kasumi jaotamise ettepanek, kahjumi katmise ettepanek, arvestuspõhimõtted ning muu info, mida kirjenditena raamatupidamisse ei sisestata. Need andmed tuleb raamatupidajal sisestada e-Äreregistrisse.

Agregeerimisel võib tekkida vigu (nt esines kirjendis mõne klassifikaatori puhul mitte lubatud kood). Need salvestab agregaator andmebaasi hilisemaks väljastamiseks majandusarvestuse süsteemile või ka e-Äreregistrile, kui vastav liides tulevikus luuakse.

3.2.3 Aastaruande XBRL-i saatmine e-Äriregistrisse

Agreerimissüsteem saadab XBRL aruande e-Äriregistrisse. On loodud ka REST API teenus XBRL faili päringu tegemiseks.

3.2.4 Täiendavate andmete lisamine aastaruandele

Peale aruande agreerimist lisatakse aruandele täiendavad andmed nagu kasumi jaotamise ettepanek, kahjumi katmise ettepanek, arvestuspõhimõtted jne. Lisaks täidab aruande andmete esitaja ka aruande need elemendid, mille kohta agregaatorist andmeid ei saanud.

3.2.5 Aruande allkirjastamine

Allkirjastamise etapis on võimalik valida digitaalallkirjastamise või kinnitamise võimalus. Aruandel peab olema vähemalt ühe raamatupidamiskohustuslase tegevjuhtkonna liikme või füüsilisest isikust ettevõtja allkiri. **TO-BE protsessis aruande allkirjastamine võrreldes AS-IS protsessiga ei muutu, aga teadaolevalt on e-Äriregistris muudatused plaanitud**

3.2.6 Audiitorkontrolli teostamine ja vajadusel kannete täpsustamine

Majandusaasta lõpus teeb ettevõtte audiitor majandusaasta aruande osas audiitorkontrolli. Vajadusel muudetakse ja lisatakse kirjendeid sõltuvalt audiitori tähelepanekutest.

3.2.7 Aruande esitamine

Kui aruanne on juhatuse liikmete poolt digitaalallkirjastatud või allkirjastatud paberil ning vandeaudiitori aruanne on lisatud (kui see on kohustuslik), saab liikuda aruande esitamise etappi. **Aruande esitamise TO-BE protsess võrreldes AS-IS protsessiga põhimõtteliselt ei muutu.**

3.3 Muud küsimused, mis seonduvad üksikandmete esitamisega

Hankes on esitatud rida küsimusi, mis puudutab TO-BE protsess. Järgnevates alampunktides on toodud vastused nendele küsimustele.

3.3.1 Aruandevormi valimine raamatupidaja poolt

Juhul, kui andmed esitatakse andmepõhise aruandluse põhimõtetest lähtuvalt st ERP-st üksikandmetena, siis tekib küsimus, kuidas raamatupidaja saab valida sobiva majandusaasta aruande vormi. Analüüsi käigus toimunud arutelude põhjal selgus, et üksikandmete esitamise korral ei ole vormi otstarbekas valida ERP-s vaid seda tuleks teha e-Äriregistris. Registreerimine toimub aruande eeltäitmine ERP-st esitatud andmete põhjal. Eeltäita on võimalik need aruande väljad, mis tulenevad otseselt majandustehingu ehk raamatupidamiskirjendi andmeväljadest. Mitmed andmeelemendid aastaruandes ei tulene otseselt tehingute andmetest. Selle tõttu on vajalik, et raamatupidaja viiks aruande koostamise lõpule e-Äriregistris. Seda tehes saab aruande koostaja valida aruandevormi e-Äriregistris.

3.3.2 Andmete tagasisidestamine

Aruandest lõpliku ülevaate saamiseks jääb e-Äreregister. Sealt saab ettevõtja tagasiside, milliseid vigu andmed sisaldavad ning milline näeb välja lõplik aastaaruanne. Andmevigade tagasiside liigub ka ERP ja e-Äreregistri vahel MCDS-i kaudu, kuid lõplik andmete kvaliteet (vastavus MAA taksonoomia reeglitele) selgub aruande vormistamisel e-Äreregistris.

3.3.3 Ühingu staatuse muutumine ja aruandlus

Hankes on püstitatud küsimus, kuidas on võimalik arvestada ettevõtja võimaliku staatuse muutmisega, kus võimalikeks staatusteks on registrisse kantud, likvideerimisel, pankrotistunud või registrist kustutatud. Seda situatsioonis, kui ettevõtja on kustutatud majandusaasta aruannete esitamata jätmise põhjusel, mille puhul on võimalik aruannete esitamisel ühingu registris taastada.

Astaaruande esitamisel e-Äreregistrisse peab ühing olema e-Äreregistris aktiivne. Andmeid on sel juhul võimalik esitada nii andmete sisestamisega e-Äreregistri portaali kui üksikandmetena XBRL GL kirjenditena. Sellel, kas andmed esitatakse portaalis või XBRL GL-i vahendusel, erisust ei ole. Igal juhul peab olema olemas ettevõtte ja tema esindaja. Eelpool nimetatud juhtudel on esindajaks kas juhatuse liige, likvideerija või pankrotihaldur. Juhul, kui ühing on lõpetatud, siis aruandluse lahendused ühingu taastada ei saa, kuigi nt MCDS-i võib edastada ka kustutatud ühingu andmeid.

3.3.4 Andmeparanduste edastamine e-Äreregistrile

Juhul, kui ühing soovib juba esitatud andmeid parandada, siis ta sisestab parandused kas e-Äreregistri portaalis või edastab XBRL GL kujul paranduskannetena MCDS-i. Paranduskanded koosnevad eelneva (vigase) kande tühistamise kandest ning uuest korrektsest kandest (sõltub ka majandusinfosüsteemi võimalustest, kuid soovitatav on minna üle ühtsetele reeglitele).

Andmete parandamise osas on arutletud ka kogu perioodi andmete uuesti esitamise võimalust, kuid see on raskesti realiseeritav juhul, kui perioodi tehingute maht läheb kümnetesse tuhandetesse. Kõikide andmete uuesti esitamise võimalus on süsteemides olemas ja see on ka vajalik. Juhul, kui ühingu raamatupidamise andmed on mingil põhjusel kaduma läinud või süsteemi vea tõttu kannatada saanud ning neid ei ole võimalik enam taastada, kaob võimalus edastada paranduskandeid. Paranduskanne viitab parandatavale kandlele. Kui parandatavat kannet enam pole, ei ole võimalik viidata parandatava kande identifikaatori, kui ka muude andmete puudumise tõttu. Sellise juhtumi lahendamiseks peab olema võimalik varem edastatud andmed MCDS-ist kustutada, et oleks võimalik teostada agregatsioon uute andmete pealt. e-Äreregistris on andmete kustutamisevõimalus täna olemas – XBRL faili on võimalik korduvalt importida. Seega peavad MCDS ja e-Äreregister sisaldama edastatud kustutamise funktsionaalsust. Peale kustutamist saab ühing edastada kogu perioodi andmed uuesti. Kustutades andmed ja edastades need uuesti, pole tarvis kasutada paranduskannete mehhanismi.

Soovitatav variant üksikandmete edastamiseks e-Äreregistrile on majandustehingute kannete edastamine ja kande parandamisel paranduskannete edastamine MCDS-i, mis võtab

parandused agregeerimisel arvesse. Mittesoovitav variant on iga kande parandusega kogu perioodi andmete uuesti edastamine. Viimast tuleks kasutada ainult erijuhtudel, kui ühingu raamatupidamise andmed on pöördumatult hävinenud või kahjustunud.

3.3.5 Erinevatest tarkvaradest andmete agregeerimine

Kuidas lahendada loodavas tulevikuvaates andmete agregeerimise küsimus ühe ettevõtte erinevatest tarkvaradest (nt palgaandmed ühes tarkvaras ja müügiandmed teises) andmete osade kaupa edastamisel Äriregistrisse, arvestades kogu tervikprotsessi?

Praktikas esineb olukordi, kus ühes ettevõttes on kasutusel mitu erinevat majandustarkvara (nt palgaarvestus ja kassasüsteem), mistõttu võib osutada põhjendatuks esitada andmed erinevatest rakendustest. Sellisel juhul tasub eelistada MCDS-i kasutamist, kus andmete agregeerimine toimub kõiki samast ettevõtetest saadetud XBRL GL kirjendeid arvestades. XBRL GL kirjendid peavad olema seotud õigete dimensioonidega kõige detailsemal kirjendi tasemel. Sellisel juhul ei teki agregeerimisel summade topelt arvestamist. Juhul, kui ettevõtte soovib siiski saata agregeeritud andmed eraldiseisvatest rakendustest, peavad kõik rakendused sisaldama agregeerimise funktsionaalsust ning lisaks selget seadistust, milline rakendus milliste dimensioonide andmeid agregeerib. See välistab samade kirjendite topelt edastuse. Topelt agregeerimine võib tekkida näiteks siis, kui palgakanded on liikunud ettevõtte ERP-i, kus need kajastuvad koondkannetena, mis lisaks detailsetele kannetele samuti agregeeritakse e-Äriregistrisse saatmiseks. See ei välista seda, et detailsel tasemel saadetakse e-Äriregistrisse ühed (palga) andmed ning koondkannetena samad andmed ainult, et teiste dimensioonidega. Selline tööjaotus võimaldab koondkannete tasemel teha andmete klassifitseerimist efektiivsemalt, kuna kannete hulk on väiksem.

Seega dimensioonide kasutus peab olema ettevõttes selgelt määratletud. Sama dimensiooni võib kasutada ainult üks tarkvara. **Samade andmete agregeerimine ja esitamine võib korruga toimuda mitmes tarkvaras ilma, et need agregeerimised tekitaksid aruandlusesse topelt andmeid.**

3.3.6 Tähtjaliste tehingute kajastamine

Tähtjalised tehingud (nt laenu- ja liisinglepingud jms) nõuavad nende kajastamiseks vajalikku funktsionaalsust eelkõige majandustarkvaras. Andmepõhise aruandluse puhul eelduslikult igakuise raamatupidamiskirjendite edastamise korral tuleb koostada ja edastada ka tulevikus toimuvate tehingute kirjendid, määrates kirjendile järgmised elemendid:

- 1) gl-cor:entriesType = 'entries'
- 2) gl-cor:uniqueID = UUID (kirjendi globaalselt unikaalne identifikaator)
- 3) gl-cor:sourceJournalID = 'ot (muu)'
- 4) gl-cor:accountMainID = nt 'LongTermLoanLiabilities'
- 5) gl-cor:accountSubID = 'FinancingActivitiesRepaymentsOfLoansReceived'
- 6) gl-cor:amount = (makse) rahaline summa postingDate-s näidatud kuupäeval

- 7) gl-cor:postingDate = makse tegemise kuupäev
- 8) gl-cor:documentType = 'other (muu)'
- 9) gl-cor:maturityDate = tähtaja kuupäev

Kirjendid tuleb hiljem paranduskannetega muuta, kui tehingu summa kas intressimäära muutumise või mõnel muul põhjusel muutub. Agregeerides erinevate tulevikuperioodide andmed, saamegi pildi tulevikutehingutest. Oluline on, et tulevikutehinguid ei saa kätte aruandlusperioodi kuupäevade vahemikust vaid agregator, mis majandusaruande agregeerib, peab summeerima ka tulevaste perioodide kandeid, mille accountMainID on väärtustatud vastava väärtusega, näiteks 'LongTermLoanLiabilities'.

3.3.7 Majandusaasta aruande esitamise kohustuse andmepõhise aruandluse ülemineku SWOT analüüs

Majandusaasta aruande esitamise kohustuse andmepõhisele aruandlusele üleminekul tuleb arvestada järgmiste asjaoludega:

Tugevused

- 1) Andmed edastatakse korraga igakuiselt, mitte üks kord aastas, mis tagab operatiivsema aruannete saadavuse.
- 2) Andmete sobivus (valideeruvus) aastaaruandesse selgub varakult.

Nõrkused

- 1) Eelnevate kuude raamatupidamiskirjendite parandused mõjutavad juba esitatud andmeid. Osad aastaaruande jaoks tehtavad kirjendid võidakse teha aasta lõpus.
- 2) Risk andmete topelt esitamiseks paranduste puhul.
- 3) Takistuseks on hetkel vastava andmepõhise aruandluse võimekuse puudumine enamuses majandustarkvaradest.
- 4) Takistus on ka majandusaasta aruande esitamiskohustuslastest märkimisväärse osa raamatupidamise puudulik automatiseerimine. See puudutab hinnanguliselt isegi kuni 60% ettevõtetest - põhiliselt mikro- ja väikeettevõtted. Arvestust peetakse kaootiliselt nt Excelis ning paremal juhul kasutatakse episoodiliselt raamatupidamisettevõtte käsutuses olevat majandustarkvara.

Võimalused

- 1) Operatiivsemate ja detailsemate päringute tegemise võimalus Äriregistrist

Ohud

- 1) Erinevate lähenemiste puhul on oht rakenduste võrgustiku liigse keerukuse tekkimiseks – nt kui osa majandustarkvarasid soovivad ise arendada agregeerimisfunktsionaalsuse ja

liidestuda otse erinevate asutuste infosüsteemidega samal ajal, kui teised majandustarkvarad teevad koostööd MCD teenuste osas, et vältida agregeerimis- ja liidestus funktsionaalsuse arendust. See eeldab ka erinevat tagasisidestust riigi infosüsteemide poolel – agregeeritud andmete tagasiside ja üksikandmete (kirjendite) taseme tagasiside.

- 2) Oluliseks ohuks on ärisaladuse leke, kui ettevõtte saadab e-Äriregistrisse tehingute detailandmeid (eeldusel, et RIK asub ise osutama MCDS teenust). Lekke võimalikkuse vähendamiseks tuleb RIK-i poolt võtta kasutusele turvameetmed andmete kaitsmiseks. RIK-i õigus töödelda ärisaladusega andmeid tuleks reguleerida õiguslikul tasemel (kas ettevõttega sõlmitud lepingu näol või õigusaktiga).

Majandusaasta aruande esitamise kohustuse andmepõhise aruandluse ülemineku kasud ettevõtjale ja majanduslikud argumendid on käsitletud peatükis 4. Lisandväärtuse analüüs.

Tehnilised argumendid, mida tuleb arvestada majandusaasta aruande esitamise kohustuse andmepõhise aruandluse üleminekul on:

1. Teenuse standardsuse tagamine avaliku sektori poolt (ettevõtja digivärv vs tänane erinevate e-teenuste kogum). Seda nii andmepõhiseks aruandluseks vajalike klassifikaatorite ja nendega seotud ärireeglite masinloetavana kättesaadavaks tegemisel kui ka XBRL GL kirjendite vastuvõtmisel.
2. Majandusinfosüsteemide võimekus raamatupidamiskirjendite „rikastamisel“ kõikidest vajalikest klassifikaatoritest tulenevate tunnustega. Eeldab ühetaolist lähenemist, kus igas majandustarkvaras on XBRL GL kirjendite loomise funktsionaalsus ning kirjendites vajalike tunnuste olemasolu tagamiseks mõeldud vastavad seadistused või sisestusvormide andmeväljade kontrollfunktsioonid.

Operatiivsed argumendid, mida tuleb arvestada majandusaasta aruande esitamise kohustuse andmepõhise aruandluse üleminekul on:

1. Milline on majandusinfosüsteemide arendajate huvi andmepõhiseks aruandluseks vajaliku funktsionaalsuse võimalikult kiireks loomiseks - kas on olemas vajalikud toetusmeetmed ja koolitused (täpsemalt käsitletud käesoleva hanke "Andmepõhise aruandluse alusel ettevõtjalt riigile andmete edastuse mudeli" analüüsis).
2. Majandusinfosüsteemide arendajate kaasamine e-Äriregistri uuendustesse, et tagada majandustarkvara kasutajate operatiivne teavitamine ja selgus kus millist tegevust on kõige optimaalsem tulevikus teha (ERP – e-Äriregistri majandusaasta aruande portaal).

Andmepõhisele aruandlusele ülemineku õnnestumiseks on avalikul sektoril (asutused, mis on liitunud üleminekuga) oluline teha koostööd eelkõige järgmiste sidusgruppidega:

1. Ettevõtlusorganisatsioonid ja ettevõtjaid koondavad erialaliidud

2. Raamatupidajad ja raamatupidamisettevõtted
3. Audiitorid
4. Majandusinfosüsteemide arendajad

Kõigi puhul on oluline edastada ühtselt arusaadav sõnum järgmiste punktide osas:

- 1) millega on andmepõhise aruandluse puhul tegemist,
- 2) mis on saadav kasu,
- 3) kuidas praktikas üleminek toimub.

Arvestades, et andmepõhine aruandlus tugineb eeldusel, et ettevõtja või teda esindav raamatupidaja peab kasutama majandustarkvara (vastasel korral ei ole võimalik XBRL GL kirjade loomine), tuleb esmase sihtrühmana käsitleda majandusinfosüsteemide arendajaid (vt käesolevas punktis ülal pool tehnilised ja operatiivsed argumendid).

4 Lisandväärtuse analüüs

Reaalajamajanduse majandusliku uuringu lõpparuandes (TietoEvry, 2020) hinnati XBRL GL-i kasutuselevõttust tulenev kokkuhoid nulliks põhjendusega, et riiklikud aruanded (nt KMD, TSD, EKOMAR) on juba IT mõttes automatiseeritud ja XBRL-i kasutamine muudab lahendust küll paindlikumaks, kuid aruande esitaja jaoks olukord eriti ei muutu, kuna tarkvara aruannete tänasel kujul esitamiseks on juba olemas. Rõhutati, et aruannete osas on oluline see, et andmete ja nende kvaliteedi tagamine võtab aega – näiteks aastaaruandes olevad andmed tuleb kontrollida audiitori poolt. Uuringus leiti, et sellise lisakoormuse vältimiseks tuleks muuta õigusakte ning kaotada sellised aruanded, kus esitatakse andmeid pikema perioodi kohta. Kõikide aruannete periood peaks olema ühesugune või peaksid toimima mingid muud aruande esitamise fakti tuvastamise põhimõtted. Uuringus sedastati, et tuleb selgelt aru saada, millal tekivad ettevõttel maksu- jm kohustused, kui andmeid esitatakse tihemini kui aruandeperiood.

Eeltoodust lähtuvalt analüüsiti käesolevas uuringus pakutava lahenduse tulevikuvaate lisandväärtust andmeid esitavale ettevõtjale ning esitatud andmete kasutajale. Töö käigus realiseeriti nii XBRL, kui ka XBRL GL agregeeritud andmete väljastus. Mõlemad omavad erinevat mõju andmete tarbijale. E-Äriregistri puhul nõuab XBRL GL-i kasutamine lisaarendusi, mida XBRL-i puhul teha ei tuleks. Analüüsiti ning tuvastati üldisest eesmärgist lähtuvalt selle kaasnevad mõjud. Täpsemalt vaadeldi:

- missuguseid raporteid/aruandeid/väljundeid saaks Äriregister tulevikuvaates pakkuda andmete töötamise tulemusel andmetarbijatele (tasuta andmete avaldamise direktiivi (Directive 2003/98/EC) nõuete täitmisel) lisaks majandusaasta aruandele;
- missugune oleks erineva detailsusastmega (detailsed vs agregeeritud andmed) edastatud andmete lisandväärtus ettevõtjale.

Lisandväärtuse analüüsis hinnati majandusaasta aruande esitamise kohustuse andmepõhise aruandluse ülemineku tulevikuvaate järgmisi aspekte:

- 1) juurutamisega kaasnevad kulud (eur, h) riigiasutustele ja ettevõtjatele.
- 2) käitamisega kaasnevad kulud (eur, h) riigiasutustele ja ettevõtjatele.
- 3) käitamisega kaasnev kokkuvõid (eur, h) riigiasutustele ja ettevõtjatele.
- 4) uue lahenduse kasutamisest tulenev võimalik tulude kasv (eur) ettevõtjale.

Nimetatud näitajatele anti mahulised ja rahalised hinnangud käesoleva hanke analüüsitööde eelmistes osades. Analüüsitulemitest kasutati hindamisel protsesside kirjeldust, kasutuslugude kirjeldust ja arhitektuurikirjeldust. Igal kasutuslool on arendus- ja juurutuskulu ning iga protsessi samm tähendab ajalist kulu sammu teostajale. Samuti mängib lahenduse maksumuse juures rolli süsteemi arhitektuuri keerukus. Üleminekuga seotud kulud ja kasud annavad summana kokku lisandväärtust iseloomustava kvantitatiivse näitaja.

4.1 Uue lahendusega loodav lisandväärtus ettevõtjale

Ettevõtja kui aruandekohustustase jaoks seisneb andmepõhise aruandluse loodav peamine lisandväärtus andmete ühekordse edastamise põhimõtte rakendamises – raamatupidamiskirjendite XBRL GL vormingus edastamisel MCDS-i kandub aruande andmete komplekti kokkupanek aruandeandmete kogujale. Sisuliselt agregeeritakse ettevõtte raamatupidamiskirjendites olevate detailsete andmete põhjal erinevatele aruandeandmete kogujatele vajalikud andmekogumid kas agregeeritud kirjendite või juba olemasolevate masinloetavalt esitatavate aruannete kujul. Näiteks saab MCDS-is olevate kirjendite põhjal moodustada e-Äriregistrile esitatava raamatupidamise aastaaruande põhivormid, Maksu- ja Tolliametile esitatavate käibemaksudeklaratsioonide või tulu- ja sotsiaalmaksudeklaratsioonide põhivormid ning Statistikaametile esitatavate EKOMAR või palga ja tööjõukuluaruande jaoks vajalikud andmekomplektid.

Andmepõhisele aruandlusele ülemineku eelduseks on majandustarkvara funktsionaalsuse viimine vastavusse uute andmekirjelduste nõuetega. See sisaldab:

- 1) vajalikke klassifikaatorite kasutuselevõttu majandustarkvaras
- 2) nõutud andmeväljade kohustuslikuks muutmist
- 3) aruandlusega seotud andmekontrollide rakendamist majandustarkvaras.

Sellised täiendused tagavad nõutud andmekvaliteedi. See on ettevõtja või tema majandustarkvara arendaja jaoks ühekordne investeering.

Lisaks on mõistlik luua liides XBRL GL kirjendite edastamiseks MCD teenusesse või lisada MCDS oma majandustarkvara juurde. Alternatiivsetest võimalustest tulenevalt on juurutamisega kaasnevad kulud lõpptarbija ehk ettevõtja jaoks tõenäoliselt erinevad, kuid otsese arenduskulu kannab majandustarkvara arendaja:

- 1) majandustarkvarale võimalike uute klassifikaatorite kasutamise lisamine – võimalik maksumus 20 000 kuni 100 000 eurot (200 kuni 1000 h -sõltuvalt olemasolevast raamatupidamiskirjenditele lisatavate dimensioonide funktsionaalsusest, mis võib olla mõnel universaalsem ja mõnel nõuab olulist täiendamist)

- 2) majandustarkvarale XBRL GL kirjendite koostamise ja MCDS-i edastamise funktsionaalsuse lisamine 10 000 kuni 20 000 eurot (100 kuni 200 h – sõltuvalt XBRL GL kirjendi andmeväljade täitmiseks vajalike andmete tänase arhitektuuri keerukusest).

Uute lahenduste käitamiskulu saab hinnata järgmiselt:

- 1) Majandustarkvaras kõigi vajalike klassifikaatorite ajakohasena hoidmine võib eeldada jooksvaid muudatusi olemasolevas funktsionaalsuses – 10 000 kuni 30 000 eurot aastas (100 kuni 300 h), sõltuvalt sisuliste muudatuste kättesaadavusest (kas klassifikaatorite halduritel on masinloetavaid andmeid edastavad publitseerimisvõimalused) ning klassifikaatorite sisulistest muudatustest
- 2) MCDS-i administreerimiskulu aastas 5 000 kuni 10 000 eurot (IT-kulu + adminkulu ühe instantsi puhul)

Ettevõtjale kanduvad juurutus- ja käitamiskulud üle tõenäoliselt majandustarkvara versiooniuuendus- või kasutustasude mõningase kallinemisena (sõltub konkreetse majandustarkvara pakkuja otsusest, mille ta teeb nt lähtuvalt kliendibaasi suuruselt). Senise praktika kohaselt on riikliku aruandlusega seotud muudatused olnud majandustarkvara arendajatel kõrge prioriteetiga ja kohati sundvalikuna lühikese tähtajaga teostatavad tööd, mida lõpptarbijate jaoks eraldi ei maksustata. Riik ei peaks sekkuma tarkvaraarendaja ja teenusepakkuja hinnakujundusse. Soovitavalt ei tohiks teenusepakkuja hindu arendustoetuse saamise järgselt tõsta, kuid riigil ei ole mõistlik selles osas kontrollireegleid kehtestada. Ettevõtja teenuste hinnastamist mõjutavad paljud tegurid. Teenused võivad muutuda pidevalt ning kui kehtestada hinna tõstmise osas takistusi, võib teenusepakkujal kaduda huvi teenuse arendamise vastu, kuna mida iganes arendades oleks teenuse toetuse saamise järgselt hinna tõstmise osas keeld.

Uue lahendusega kaasnev kokkuhoid ettevõttele seisneb eelkõige erinevate aruannete senisele koostamisele ja edastamisele kuluva aja kokkuhoius ning võib jääda sõltuvalt ettevõtte suuruselt vahemikku 150 kuni 3 000 eurot aastas (10 kuni 200 h), mis tuleneb andmete korduva sisestamise vähenemisest.

Uus lahendus ei saa otseselt tulude kasvu mõjutada, aga kaudne mõju võib mikro- ja väikeettevõtete puhul seisneda ettevõtja halduskoormuse vähenemisel tulutoovatele tegevustele aja juurde saamises või tulevikus andmepõhise aruandluse lahendusega kaasneva riigipoolse täiendava informatsiooni kättesaadavaks muutmise kaudu tehtavate paremate otsuste tulemustes.

4.2 Uue lahendusega loodav lisandväärtus riigiasutustele

Riigiasutuste kui aruandeandmete kogujate jaoks tekib lisandväärtus läbi ühtse andmete vastuvõtmise rakenduste kasutamise (oluline on märkida, et riigi vaates ei teki mingit ühte andmebaasi, vaid andmete edastamise ja vastuvõtmise ühtlustatakse viis). Äriregistri jaoks loob uus lahendus võimaluse saada senisest operatiivsemalt informatsiooni aruandekohustuslaste majandusseisust, mis omakorda võib tekitada võimaluse pakkuda uusi raporteid/aruandeid/väljundeid andmetarbijatele (vt 5.1.).

Praktikas sõltuvad võimalikud uue lahenduse juurutamisega kaasnevad kulud suures osas sellest, kas jäädakse kasutama olemasolevaid masinloetavalt vastuvõetavaid andmeid või soovitakse võtta vastu andmeid XBRL GL (agregeeritud) kirjendite tasemel. Täna on nimetatud võimekus olemas Statistikaametil (palga- ja tööjõukulude aruanne). Erinevate riigiasutuste võimekus luua enda juures üksikandmete vastuvõtmise ja töötlemise võimekus on kindlasti erinev. Ühe alternatiivina uue lahenduse loomisel võib kaaluda MCD teenuse toomist mõne riigiasutuse (nt RIK – Äriregister) juurde eesmärgiga jagada seda funktsionaalsust teiste riigiasutustega (XBRL GL kirjendite agregeerimine ja edastamine võib sel juhul toimuda nõ keskse andmekogu vahendusel). Mistahes keskse andmekogu loomine on paraku seotud üsna suurte riskidega, mistõttu on tõenäolisem hajutatud lahendustega seotud stsenaariumid, kuid seejuures tuleb arvestada ettevõtjale ühekordse andmete edastamise võimaluse tagamisega. Juhul, kui luua hajutatud lahendus, siis peab olema tagatud, et ühe valdkonna andmeid edastavad ettevõtjad alati ühte, mitte aga mitmesse samasugusesse süsteemi.

Eeltoodust tulenevalt on kõige tõenäolisem stsenaarium MCD teenuste kasutamine hajutatult konkreetse majandustarkvara või majandustarkvara pakkujate rühma(de) vahel. Kuna RIK on ise majandustarkvara E-arveldaja pakkuja, siis on loogiline valik E-arveldaja poolt kasutatav MCDS luua RIK-is. Arvestades E-arveldaja e-arve teenuste pakkumist erinevatele majandustarkvaradele, võib sama majandustarkvara pakkujate rühm olla huvitatud ka RIK-i MCDS-i kasutamisest.

Nii süsteeme loovatele ja tarkvarateenuseid pakkuvatele ettevõtjatele, kui riigiasutustele peaks kõige suuremat lisandväärtust pakkuma andmepõhise aruandlusega seotud klassifikaatorite ühtne publitseerimiskeskus, mille kaudu saaksid kõik aruandlusandmete kogujad avaldada neile vajalikud klassifikaatorid koos vastavate koodide loenditega. Hetkel on vastava võimekuse mingil tasemel loonud Statistikaamet, aga kas seal peaks või saaks hallata kõigi riigiasutuste klassifikaatoreid, sõltub andmepõhisele aruandlusele üleminekuks sobivaima stsenaariumi valikust.

Hinnang nimetatud rakenduste võimalikest juurutamisega ja käitamisega kaasnevatest kuludest ning erinevate stsenaariumite puhul saadavast kasust riigiasutustele on käesoleva hanke raames esitatud „Avalikule sektorile andmete esitamise lihtsustamine aruandluseks“ analüüsis.

4.3 Direktiiv 2003/98/EC

Direktiiv 2003/98/EC⁴ ja sellele järgnev direktiiv 2019/1024⁵ sätestab nõuded avaliku sektori andmete korduvkasutuse osas. Teabele juurdepääs on põhiõigus.

Äriregistri andmed on nii majandusaasta aruande, kui ka ettevõtja kohta registris registreeritud ulatuses avalikud. Nende andmetega võib soovi korral igaüks tutvuda.

Käesolevas projektis prototüübiti aga majandustehingute andmete edastamist e-Äriregisse eesmärgiga automaatselt eeltäita majandusaasta aruandest nii palju, kui võimaldab tehinguinfo. Majandustehingute andmed sisaldavad reeglina ettevõtja ärisaladust. **Ärisaladusega andmed ei**

⁴ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c58e3117-0660-11ec-b5d3-01aa75ed71a1>

⁵ [L_2019172ET.01005601.xml \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj)

kuulu direktiivi 2019/1024 reguleerimisalasse (2019/1024 I peatükk, artikkel 1, punkt 2). Seega saame antud projektis käsitleda vaadeldud andmeid teistel alustel. Kasu antud andmetest tekib konkreetsel ettevõtjal ja ettevõtja tegevusega seotud osapooltel, kellele ettevõtja on andnud loa enda majandustehingute andmeid kasutada. Selliseid andmekasutusi kirjeldatakse käesoleva dokumendi järgmistes punktides.

4.4 Üksikandmete edastamise lisandväärtus ettevõtjale

Üksikandmete ehk antud juhul majandustehingu andmete kasutamine muuks otstarbeks, kui majandusaasta aruande koostamine vaikimisi lubatud ei ole. Kuna need andmed võivad sisaldada ärisaladust, siis ilma ettevõtja loata neid andmeid muude isikute poolt töödelda sh kasutada ei tohi. Kui vastav luba on saadud, siis on võimalik andmeid edastada või nende pealt täiendavaid aruandeid teistele osapooltele genereerida. Ettevõtja jaoks tekib lisandväärtus läbi ühekordse andmete edastamise võimaluse, kui selline võimalus riigiasutustes juurutatakse. Ühekordse edastusega on võimalik saata riigiasutusele agregeeritud andmete seksioneeritud kujul. Iga seksioon sisaldab konkreetse asutuse ja aruandlusega seotud andmestikku. Vastav andmestruktuur on täna riigiasutustes juurutamisel.

4.5 Agregeeritud andmete edastamise lisandväärtus ettevõtjale

Juhul, kui andmete agregeerimisega kõrvaldatakse andmetest üksikandmetes sisalduv ärisaladus, on võimalik andmeid publitseerida huvitatud osapooltele. Suurim lisandväärtus, mida üksikandmete esitamine endaga ettevõtjale kaasa toob, on andmete agregeerimine ehk nende andmete pealt aruannete automaatne loomine riigiasutustele ning finantsettevõtetele. Nii saab ettevõtja jagada e-Äriregistri kaudu ettevõttes toimuva kohta operatiivselt infot ilma, et peaks ise aruannete koostamisega tegelema. Kui ettevõtja majandustehingute info edastatakse igakuiselt e-Äriregistrisse, siis on võimalik selle pealt genereerida ka igakuised või kvartaalsed bilansid, kasumiaruanded ning muud osapooli huvitavad kokkuvõtted ettevõtja tegevuse kohta.

5 ToBe aruanded ja raportid

5.1 Äriregistri andmete kasutuse tulevikuvaade

Kvartaalsed raportid kolmandatele osapooltele

Äriregister saaks tulevikus pakkuda lisaks majandusaasta aruandele näiteks kvartaalseid raporteid, mida ettevõtjatelt võivad nõuda finantsteenuseid osutavad asutused. Raportid võivad sisaldada peamiseid raamatupidamisaruandeid (bilanss ja kasumiaruanne).

Päringud

Võimalik on MCD teenusel tugineva päringute tegemise rakenduse arendamine, kuid siin peab väga täpselt järgima andmete avalikustamise nõudeid ja piiranguid ehk konkreetsete päringute tulemid peavad olema kättesaadavad ainult õigustatud osapooltele (nt ettevõtte enda poolt määratud partneritele analoogiliselt täna eMTA rakenduses kuvatavatele andmetele).

Tulenevalt Äriregistrile esitatavate andmete liigendatusest, mille tingib majandusaasta aruande taksonoomia, on päringute detailsus samuti piiratud taksonoomia elementidega ning peamine eelis tuleneb andmete kättesaadavuse operatiivsusest (tänapäevase majandusaasta aruande andmed on avalikult kättesaadavad alles pärast esitamist üks kord aastas, edaspidi on võimalik teha päringuid kasvõi igakuiselt). Operatiivsemalt kasutatavate andmete alusel on võimalik luua muid teenuseid näiteks eksperimentaalstatistika loodud ettevõtte elujõulisuse indeksi hindamine ja sellega seonduvad tehisintellektirakendused.

Krediidiraportid ja tausta kontroll

Praktikas on juba täna kasutusel krediidireitingud ja ettevõtete tausta uuringud, mis tuginevad nii avalikult kätte saadavatel kui ka üksnes reitingufirmadele ligipääsetavatel andmetel. Kuivõrd ettevõtete majandustegevusele hinnangute andmine ei kuulu Äriregistri ülesannete hulka, siis parimal juhul võib mõelda taksonoomia elementide alusel leitavate ettevõtte finantsseisundit kajastavate suhtarvude automaatsele arvutamisele ja väljastamisele (täna pakuvad avalike andmete põhjal leitud suhtarve mitmed erasektori teenused).

Auditeerimise hõlbustamine

Põhimõtteliselt on võimalik luua nn drill-down funktsionaalsus, mis võimaldab aastaaruande näitajate detailsema koosseisu kuvamist kuni konkreetsete XBRL GL kirjenditeni välja – eeldusel, et ettevõtte lubab e-Äriregistril teha detailseid päringuid MCDS andmebaasi vastu. Praktikas tähendab see, et olulisemad näitajad saab audiitor üle vaadata aastaaruande portaalis ja valmistuda põhjalikumaks dokumentaalrevisjoniks konkreetsete kirjendite algdokumentide viidete alusel.

Andmed teadusuuringuteks

Anonümiseeritud kirjendite andmeid on võimalik kasutada erinevateks teadusuuringuteks ja uuenduslike rakenduste loomiseks, eeldusel, et andmeid on piisavas mahus. Siin on kasuks RIK-i enda poolt hallatava MCD teenuse rakendamine, mis võimaldab pakkuda MCD teenust majandustarkvara arendajatele, kes ei ole ise selle teenuse ülalpidamisest huvitatud ja see omakorda tagab laiemate ettevõtete andmestiku olemasolu. Seejuures tuleb järgida p.4.4. käsitletud üksikandmete kasutamise nõudeid.

6 Majandusaasta aruande andmeväljade analüüs

Andmeväljade analüüs lähtub olemasolevast majandusaasta aruande taksonoomiast⁶ ning majandustehingu andmete kirjeldusest. Viimane põhineb XBRL GL standardil (vt lisa 1).

⁶ xbrl.eesti.ee

6.1 Raamatupidamiskirjendi standard

Raamatupidamiskirjendi standard on ühes varasemas 2020-2021 aastal CEF rahastusel toimunud konsortsiumprojekti koostatud XBRL GL põhine raamatupidamiskirjendi semantiline kirjeldus. Käesoleval hetkel ei ole antud kirjeldus ametlikult standardina registreeritud, kuid sisuline ettevalmistustöö on selleks tehtud.

Raamatupidamiskirjendi standard täistekstina paikneb käesoleva aruande lisa 1.

6.2 Majandusaasta aruande taksonoomia

et-gaap ehk majandusaasta aruande kirjeldus on koostatud Rahandusministeeriumi poolt ja on aluseks XBRL kujul aruannete esitamiseks. Majandusaasta aruande taksonoomia elementide loend on lisatud lõpparuandele Excel-tabelina Lisas 2. Taksonoomia kirjeldab kõikvõimalikud aastaaruandes esinevad elemendid, , mitte ainult otseselt või kaudselt majandustehingutest tulenevad andmed. Seetõttu on andmepõhisele aruandlusele üleminekul oluline vastata küsimusele, millised elemendid peavad olema kajastatud ühel või teisel viisil XBRL GL vormingus esitatud kirjendites. Samuti milline on ettevõtete jaoks kõige optimaalsem viis andmete esitamiseks ettevalmistamisel. Ühe spetsiifilise küsimusena on vaja lahendada tabelitena vormistatud andmete esitamine XBRL-is. Oluline on, et XBRL-is oleksid tabelite lahtrid eristatult kodeeritud ning lisaks võib ettevõtja tabeli veergude ja ridade arvu (klassifikaatori elemendid) ise defineerida. On vaja luua dünaamiline lahendus, mis toimiks ka ettevõtja majandustarkvaras loodud klassifikaatori alusel.

et-gaap on oma olemuselt hierarhiline klassifikaator, mille abil on võimalik liigitada majandustehinguid. ERP tarkvaras seatakse raamatupidamiskirjendis kajastatud majandustehingu andmed vastavusse et-gaap-i elementidega. Nii moodustatud kirjendid on andmepõhise aruandluse andmeallikaks. Agregeerides kirjendid lähtuvalt et-gaapi elementidest saame aastaaruande kasumiaruande, bilansi ja osaliselt ka lisad. Aruanne ja selle lisad sisaldavad ka muid andmeid, mida raamatupidamiskirjenditest ei ole võimalik tuletada olemasolevate et-gaap elementide põhjal. Selleks kasutatakse kirjendis lisadimensioone sh muutuva elementide koosseisuga loendeid, mida aruande esitaja saab enda kirjeldatud elementidega täiendada. Näiteks esitada aastaruande lisa rahalised vahendid erinevate pangakontode või krüptovaluutade lõikes.

Seega põhineb majandusaasta aruande taksonoomia et-gaapil ja täiendavatel dimensioonidel ning ärireeglitel, mis võivad olla defineeritud xsd vormis või muul moel sh e-Äriregistri andmekontrollidena.

Käesolevas projektis defineeriti et-gaap Exceli tabelina (lisa 3).

6.3 Võrdlusanalüüs: Majandusaasta aruande taksonoomia ja raamatupidamiskirjendi standardi vastavustabel

Majandusaasta aruande taksonoomia määratleb esitatavate andmete sisulise koosseisu ja jaotuse lähtudes aruandekohustuslaste erinevatest juriidilistest vormidest. Üleminekul andmepõhisele

aruandlusele peab olema võimalik majandusaasta aruande raamatupidamisaruanne (bilanss, kasumiaruanne või tulemiaruanne, rahavoogude aruanne jt lisad) automaatselt koostada ettevõtte poolt XBRL GL vormingus esitatud raamatupidamiskirjendite ja täiendavate andmete põhjal. Selle eelduseks on majandusaasta aruande taksonoomia ja raamatupidamiskirjendi standardi (XBRL GL) andmekooseisus kirjeldatud andmeelementide ja nende lubatud väärtuste sisuline vastavus.

Praktikas kasutatakse ettevõtete raamatupidamise korraldamiseks enamasti mõnda majandustarkvara, kus majandustehingute registreerimisel moodustatakse automaatselt raamatupidamiskirjendid. Raamatupidamiskirjendis ei viidata otseselt raamatupidamise aastaaruande taksonoomia elemendile, vaid kasutatakse majandustehingu summa liigitamiseks kontosid. Kontod moodustavad nn kontoplaani, kus iga konto on otseselt või kaudselt (kuuludes mõnda kontorühma) seotud taksonoomia elemendiga. Juhul, kui ettevõtte majandustegevuse erisustest tulenevalt on vaja võtta kasutusele mõni harvaesinev varade liigitus (nt bioloogilised varad), peab kontoplaani täiendamisel määratlema tingimata selle vastavuse taksonoomia elemendiga (antud näite puhul kas ShortTermBiologicalAssets või LongTermBiologicalAssets). Näidiskontoplaan koos viidetega bilanssi ja kasumiaruande skeem 1-te kirjeldavatele taksonoomia elementidele on aruandele lisatud Exceli-tabelina.

XBRL GL vormingus raamatupidamiskirjendite puhul kajastatakse andmeväljal gl-cor:accountMainID raamatupidamise aastaaruande taksonoomia elemendi tunnust, mille alusel toimub vajadusel kirjendite agregeerimine enne majandusaasta aruande XBRL vormingus esitamiseks (vt täpsemalt Lisas 2 esitatud majandusaasta aruande taksonoomia elementide kajastamist kontoplaani kontodena). Andmepõhise aruandluse MCD teenuse stsenaariumi puhul toimuks agregeerimine MCDS-is ning e-Äriregistrile saaks esitada raamatupidamiskirjendid summeerituna erinevate aastaaruande osade taksonoomia elementide tasemel.

Analüüsi tulemusena selgus, et majandusaasta aruande lisades olevad maatrikstabelid (*hypercube*) ja ettevõtte poolt kirjeldatud lisaelemendid (taksonoomias määratletud tuple'na, XBRL failis maatrikstabeli dimensioonis *TypedMember*) nõuavad raamatupidamiskirjendisse täiendavate tunnuste lisamist. XBRL GL kirjendi andmekooseisus on selleks võimalik kasutada andmevälja accountSubID koos viitega täiendavale klassifikaatorile (väli accountSubType, mille väärtus on käesolevas prototüübis RIK_Annual_Report_Appendix). Seega võivad kirjendis paralleelselt esineda kaks taksonoomia elementi korraga (kontona käsitletav element on väljal accountMainID ja täiendava tunnusega käsitletav element on väljal accountSubID).

XBRL GL lubab raamatupidamiskirjendis kasutada piiramatut hulka accountSubID ja accountSubType kombinatsioone kõikvõimalike majandustehingu kajastamiseks vajalike tunnuste lisamiseks. Praktikas sisaldab accountSubType viidet klassifikaatorile ja accountSubID konkreetset väärtust antud loendist.

Eelkirjeldatust tulenevalt on oluline raamatupidamiskirjendite koostamiseks kasutatava majandustarkvara funktsionaalsuses tagada tunnuste lisamise võimalus (täna kasutatavates ERP-ides nimetatakse vastavaid andmevälju dimensioonideks, objektideks või on määratletud konkreetse sisuga andmeväljad – nt käibemaksukood, väljamakse liik, ametikoha kood jne). XBRL

GL vormingus raamatupidamiskirjendi kasutamisel peavad majandustarkvara arendajad oma rakendustes tagama vajalike andmete salvestamise õigele XBRL GL andmeväljale. Majandusaasta aruande kontekstis räägime eelkõige tänase XBRL taksonoomia jaotamisest majandustarkvaras kasutatavateks klassifikaatoriteks (prototüübis kaks eraldi klassifikaatorit). Need klassifikaatorid peavad olema kõigile saadaval masinloetavalt.

XBRL taksonoomias on täna hulk elemente, mis kajastavad tekstilist või mitterahalist koguselist väärtust (nt arvestuspõhimõtted, töötajate või liikmete arv jms). Selliste andmete edastamine XBRL GL kirjendite kaudu ei pruugi olla otstarbekas ega vahest ka võimalik, kuigi XBRL GL standard võimaldab edastada ka vastavaid andmete plokkide või lisada kirjendisse täiendavaid tunnuseid määratlemaks nt kogusele sellele vastava mõõtühiku. Majandusaasta aruande puhul võib olla optimaalsem taoliste andmete esitamine otse e-Äriregistri aruande portaalis. Arvestades, et majandusaasta aruanne sisaldab ka tegevusaruannet ja kinnitusi, on vähe tõenäoline aruande täitmise ja esitamise funktsionaalsus viia täielikult majandustarkvarasse. Põhimõtteliselt võib see olla mõeldav mikroettevõtete puhul, kuid eeldab nii olemasolevate majandustarkvarade täiendamist vastava funktsionaalsusega kui ka e-Äriregistri andmete vastuvõtu funktsionaalsuse muutmist (nõ musta kasti teenus, midagi samalaadset käibedeklaratsiooni esitamisevõimalusega mõnedes majandustarkvarades).

Käesolevas hankes oleme lähtunud nõutud mikro ja keskmise ettevõtte raamatupidamise aastaaruandest (bilanss ja kasumiaruanne, kohustuslikud lisad) ning arvestanud eesmärki ühtlustada erinevate aruannete andmekoosseisud, et minimeerida võimalik kasutatavate dimensioonide arv majandustehingute kirjendamisel.

6.4 Võrdlusanalüüs: Majandusaasta aruande taksonoomia ja EKOMAR-i küsimustik

Projekti käigus viidi läbi Statistikaameti EKOMAR-i ning et-gaapi võrdlusanalüüs. Analüüsi peamiseks järeltuleks on, et enamuses põhineb majandusaasta aruanne üldjoontes samadel andmetel, mis on vajalikud ka EKOMAR-i täitmiseks. Seetõttu saabki EKOMAR juba täna enamuse andmeid ettevõtja poolt esitatud majandusaasta aruandest, mille põhjal eeltäidetakse Statistikaameti portaalis (eSTAT) EKOMAR-i aruanne automaatselt. Osad andmed, mis ei põhine rahalistel majandusnäitajatel tuleb lisada käsitsi eSTAT-is. Samuti ei ole osad majandusaasta aruande andmed EKOMAR-i jaoks piisava detailsusega. Selle tõttu sai käesoleva töö raames kirjeldatud täiendavad uued klassifikaatorid (vt lisa 5).

6.4.1 Detailsuse probleemi lahendamine

Need andmed, mis ei ole majandusaasta aruandes piisava detailsusega on võimalik lahendada andmete esitamisega vastavalt andmepõhise aruandluse põhimõtetele. Ettevõtja poolt ERP süsteemi loodav raamatupidamise andmestik sisaldab piisavat detailsust, kui ERP süsteemis lisada raamatupidamiskirjendile (üksikandmetele) vajalikud EKOMAR-i dimensioonid. Et dimensioone oleks võimalik sisestada, tuleb Statistikaameti poolt defineerida täpsed klassifikaatorid, mida ERP peab kasutama. Need klassifikaatorid tuleb kasutamise lihtsustamiseks siduda ära et-gaap-i

elementidega. Näiteks on EKOMAR-i loendi „müügitulu – jaemüük“ elemendid „toiduained“, „alkoholjoogid“ ja „muud tööstuskaubad“ seotud et-gaap elemendi et-gaap:Revenuega. Need ekomarid on Revenue alamjaotus ja alamosa. **NB! Siin on oluline, et tegemist on alamosaga, mitte aga täieliku alamjaotusega, mis sisaldab kokku kogu Revenue summat.**

Samuti moodustavad teised EKOMAR-i alamosad et-gaap:Revenue alamosi. Lõpptulemusel moodustub et-gaapi ja EKOMAR-i jaotuste ühendamisel mitte enam hierarhia vaid võrkstruktuur, mida ei saa hierarhiliselt summeerida vaid elemendid annavad ükshaaval summad, mis rahuldavad erinevaid aruandluse andmevajadusi.

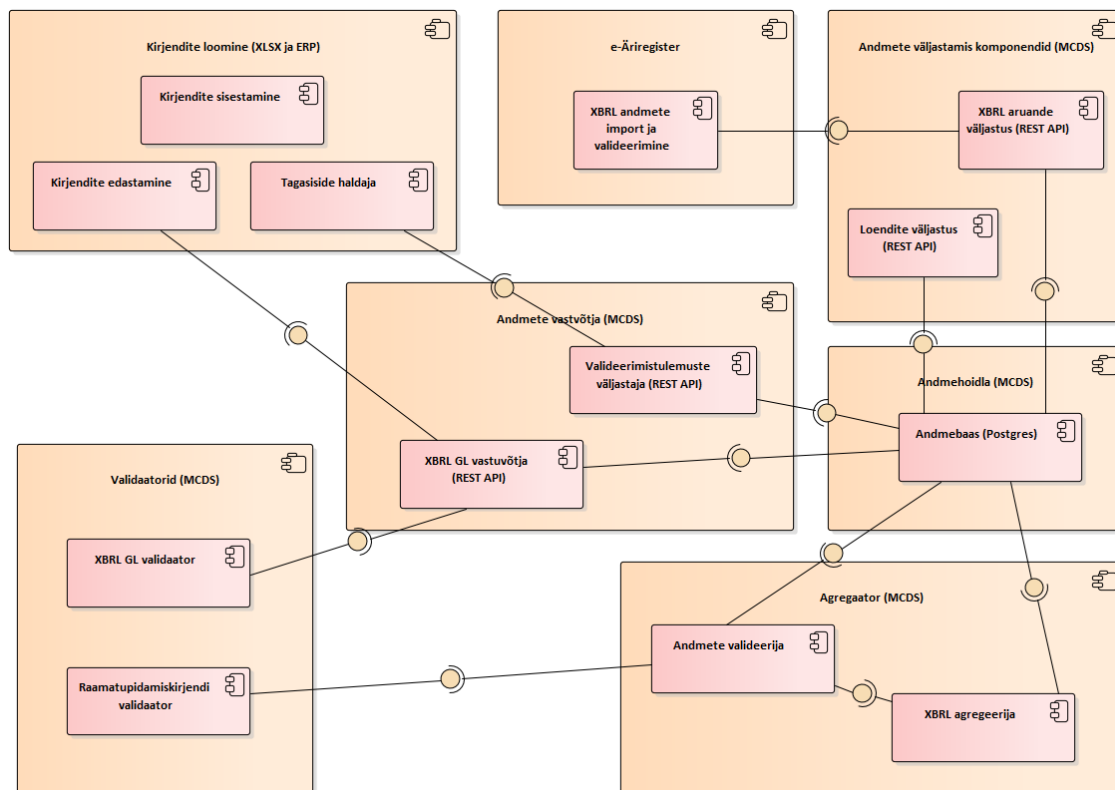
et-gaap-i elementide ja EKOMAR-i muutujate (andmeväljade) võrdlusanalüüs on toodud lisa 3.

7 Andmepõhise lahenduse süsteemi komponendid – arhitektuur

Käesolev peatükk kirjeldab MAA andmepõhise lahenduse prototüübi arhitektuuri. Esmalt on toodud prototüübi põhilised komponendid ja see, kuidas need omavahel seotud on. Järgmistes punktides kirjeldatakse, kuidas prototüübitud lahendus töötab *push*- ja kuidas *pull*-meetodil.

7.1 Prototüübi komponendid ja nende omavahelised seosed

Järgneval joonisel on kujutatud prototüübi tarkvaralised komponendid.

Joonis 4. Süsteemi komponendid aastaaruande agregeerimise lahenduses

7.1.1 Andmebaas (Postgres)

Andmebaas koosneb järgmistest andmetest:

- Vastuvõetud saadetised (edastatud XBRL GL failid);
- XBRL GL kirjendite andmed;
- Valideerimise tulemuste andmed;
- Kasutajate andmed.

7.1.2 Andmete valideerija

Andmete valideerija kontrollib kogu ühe ettevõtte aastaaruande aluseks minevad andmed.

7.1.3 Kirjendite edastamine

ERP komponent, kust toimub XBRL GL kirjendite vastuvõtja väljakutsumine ning sellele kirjendite andmete edastamine XBRL GL kujul.

7.1.4 Kirjendite sisestamine

ERP tarkvara komponent, kus toimub kirjendite sisestamine.

7.1.5 Loendite väljastus (REST)

Taksonoomias kasutatavate loendite väljastamise REST teenus.

7.1.6 Raamatupidamiskirjendi validaator

Validaator teostab kirjendi ärireeglitele vastavuse kontrolli.

7.1.7 Tagasiside haldaja

Tagasiside haldaja pärib aruandluse süsteemist edastatud andmete kontrollimise ja töötlemise tulemused.

7.1.8 Valideerimistulemuste väljastaja

Väljastab andmeesitajale edastatud andmete valideerimise tulemused.

7.1.9 Ärireeglite väljastus (REST)

Äriloogiliste valideerimisreeglite väljastaja (või valideerija).

7.1.10 XBRL agregeerija

Agregeerija otsib baasist ettevõtted ja nende kirjendid, valideerib valideerija abil kirjendite sisu vastavust kirjendi reeglitele ning aastaaruande reeglitele ja korrektsete andmete korral genereerib algandmetest XBRL aastaaruande.

7.1.11 XBRL GL validaator

XBRL GL validaator teostab edastatud XBRL GL faili valideerimise vastu XSD ehk esmase valideerimise.

7.1.12 XBRL GL vastuvõtja (REST)

XBRL GL andmete vastuvõtja on REST teenus, mis võtab majandustarkvaradelt vastu raamatupidamiskirjendite pakette XBRL GL kujul.

7.1.13 XBRL aruande väljastus (REST API)

MCDS väljastab XBRL kujul majandusaasta aruande klientsüsteemi (antud juhul e-Äreregister) päringu peale. Sisendiks on ettevõtte registrikood ja perioodi algus ning lõpp, mille kohta soovitakse andmeid saada. Väljundis on agregeeritud andmed XBRL kujul.

7.1.14 XBRL andmete import ja valideerimine

XBRL impordi teeb e-Äreregister kasutaja korralduse peale. e-Äreregister ka valideerib imporditava faili.

7.2 Push-meetod andmete edastamisel

Antud projektis ei kasutatud *push*-meetodil põhinevat andmevahetust. Prototüübi aluseks kasutatud MCDS-is on olemas funktsionaalsus, mis edastab agregeeritud andmeid Statistikaametile eeldusel, et MCDS-i agregaatror suudab moodustada Statistikaametile mõeldud andmekomplekti. See töötaks *push*-meetodil. Ka MAA puhul on võimalik kasutada *push*-meetodit. Sellisel juhul peaks MCDS, edastama XBRL andmed RIK vastavasse e-Äreregistri X-tee teenusesse, mida täna veel olemas ei ole.

7.3 Pull-meetod andmete edastamisel

MAA andmete agregaatori prototüübis kasutati andmete edastamiseks *pull*-meetodit. Prototüüp põhines MCDS tarkvaral. MCDS-ile loodi juurde MAA aruannete agregeerija (Agregaator), mis transformeerib XBRL GL kujul olevad üksikandmed XBRL kujul agregeeritud andmeteks. Lisaks loodi XBRL andmete väljastamise REST teenus. RIK e-Äriregistri süsteem päris vastava andmete väljastamise REST teenuse abil MAA andmed XBRL kujul. Pärimiseks pöördus e-Äriregister MCDS-i poole perioodi ja ettevõtte registrikoodi andmetega ning sai vastu XBRL kujul agregeeritud andmed. Seega loodi *pull*-meetodil töötav andmete edastamise prototüüp, mis illustreerib seda, kuidas riik saab omal initsiatiivil pärida ettevõtja andmeid juhul, kui see kasutab MCDS-i.

8 Lõpparuande kokkuvõte

Käesolev dokument kirjeldab ettevõtete majandusaasta aruande üleminekut andmepõhisele aruandlusele. Idee kohaselt, mis projekti käigus prototüübis realiseeriti, peaksid ettevõtted hakkama edastama e-Äriregistrile majandustehingute detailandmeid XBRL GL raamatupidamiskirjendi kujul. See võimaldaks eeltäita majandusaasta aruande e-Äriregistris ERP süsteemist pärit andmetega nii, et e-Äriregistrisse poleks tarvis andmeid uuesti sisestada. Siiski ei ole võimalik kõiki majandusaasta aruande andmeid saada raamatupidamiskirjenditest. Sellised andmed tuleks sisestada käsitsi e-Äriregistrisse. Seega jääks ka tulevikus eksisteerima e-Äriregistri portaal, kust ettevõtja saab andmeid esitada ning allkirjastab aruandeid. Teine põhjus, miks peaks ka tulevikus e-Äriregistris olema majandusaasta aruande käsitsi esitamise võimalus, on tõsiasi, et paljudel ettevõtjatel, eriti väiksematel, pole XBRL GL võimakusega ERP süsteemi kasutusele võetud ja tõenäoliselt ei võeta ka tulevikus, kuna majandustehingute arv on väike.

Töö käigus prototüübiti andmete edastamise protsess. Baastarkvarana kasutati MCDS tarkvara, mis on vabavara ja loodud laiapõhjalise ERP tarkvarapakujate konsortsiumi poolt vähendamaks ettevõtja ja riigi andmevahetuseks tehtavaid investeeringuid ning kulusid. MCDS-ile loodi XBRL konverter, mis teeb XBRL GL raamatupidamiskirjenditest XBRL aastaaruande. E-Äriregister saab XBRL majandusaasta aruande MCDS-ist kätte e-Äriregistri algatusel (*pull*-meetodil). E-Äriregistris algatab andmete pärimise ettevõtja ise. Seega kontrollib andmevahetust täielikult ettevõtja, kuigi tehniliseks pärijaks on e-Äriregister.

Prototüüpimise tulemus näitas, et e-Äriregister saab vajalikud andmed MCDS-ist kätte nii XBRL kujul agregeerituna, kui ka XBRL GL kujul üksikandmetena või ka XBRL GL agregeeritud andmetena. Prototüüpi testiti kahe ettevõtja andmete baasil. Mõlemad ettevõtjad edastasid MCDS-i üksikandmed (majandustehingute raamatupidamiskirjendid). Üks läbi Exceli faili ja teine otse ERP-st MCDS-i vastava MCDS-i teenuse kaudu.

Lisaks majandusaasta aruande AS-IS ja TO-BE analüüsidele teostati veel rida muid analüüse. Koostati kasutajauuring Persona-Matrix meetodil, milles toodi välja rida kasutajate tähelepanekuid, mis pärinesid reaalsetelt raamatupidajatelt. Neid tähelepanekuid saab RIK hiljem kasutada e-Äriregistri täiustamisel.

Üks töö suundadest oli ka majandustehingu ühtse taksonoomia analüüs. See teostati MAA andmeväljade (taksonoomia) ja EKOMAR-i muutujate võrdlemise teel. Lisaks kasutati KMD ja TSD infot. Analüüsi tulemusel selgus, et majandustehingu üldise klassifitseerimise taseme katab MAA taksonoomia (et-gaap). Et ka teised aruandluse kohustuse seadjad saaksid kätte endale vajaliku info, tuleb ühtset taksonoomiat laiendada mitmete teiste klassifikaatoritega. Analüüsi käigus viidi täielikult vastavusse MAA taksonoomia ning EKOMAR-i muutujad. Kirjeldati vajalikud uued klassifikaatorid või viidati olemasolevatele. Uute klassifikaatorite kirjeldamine tähendab sisuliselt seda, et laiendati MAA taksonoomia detailsust. Mitmed EKOMAR-i muutujad vajavad mitme klassifikaatori kasutamist st majandustehing tuleb klassifitseerida nii majandusliku sisu, kui ka näiteks geograafilise dimensiooni, tegevusala või ka kauba või teenuse klassifikaatoriga. Vastavad loendid ja klassifikaatorid on lisatud käesolevale dokumendile lisadesse 4. Uued klassifikaatorid on defineeritud elementide tasemel. Töö käigus ei muudetud ühtki olemasolevat klassifikaatorit.

Analüüs tõestas, et MAA viimane andmepõhisele aruandlusele ei ole tehnilises mõttes riigi vaatest eriti suur muudatus. Ka sisuliselt ei muutu palju, kuna e-Äriregistri tänane tööloogika jääks suuresti kehtima. Loodi reaalselt töötav prototüüp, mis seda tõendas. Suurem küsimus on ettevõtjate veenmine esitama Äriregistrile ärisaladust sisaldavat majandustehingute infot. Viimase osas on riskide leevendusmeetmeks andmete agregeerimine minimaalsele agregeerituse tasemele. Suureks kasuks oleks ettevõtjale, kui andmete esitamisel e-Äriregistrisse saaks ettevõtja EKOMAR-i täielikult esitatud ning ka muu aruandluse kohustus, näiteks KMD esitamine, täidetud. Riigiasutustes valitseb hetkel seisukoht, kus andmeid peaks ka tulevikus esitama paljudele riigiasutustele ehk igale aruandluskohustuse seadjale eraldi. Ettevõtjatena ei saa käesoleva dokumendi autorid aga seda stsenaariumi soovitada, kuna selline andmeedastusmuster kujuneb ettevõtja jaoks tunduvalt kallimaks, kui esitada andmeid ühte kohta. Seda näitas käesoleva projekti II osa käigus teostatud tasuvusanalüüs, kus kirjeldati ettevõtja vaade andmepõhisele aruandlusele.

Juhul, kui XBRL GL kasutuselevõtt riigiasutustes juurdub, tuleks kaaluda e-Äriregistri määramist kogu majandustehingute infovärvaks, kuhu ettevõtja saab andmed esitada ühe korruga kogu aruandluskohustuse ulatuses. Seega nii MAA, EKOMAR-i, KMD, TSD ja teiste majandustehingute põhiste aruannete info edastamine toimuks sellisel juhul ainult ühte kohta.

Kokkuvõtteks võib öelda, et e-Äriregistri andmepõhisele aruandluse üleviimine on tehniliselt teostatav ning ettevõtjale kasulik. Eriti siis, kui esitatud andmeid saaks edastada ka samas kanalis ka teistele riigiasutustele nende poolt nõutud agregeerimise tasemel. Sellega väheneks ettevõtja andmeedastuste ja liidestuste arv märgatavalt ning **halduskoormuse vähenemine oleks tuntav.**

Lisa 1. Raamatupidamiskirjendi standard

XBRL GL raamatupidamiskirjendi standard

29.01.2021

Dokument kirjeldab raamatupidamiskande andmete standardit. Standard, mis põhineb XBRL GL 2015-l, on mõeldud kasutamiseks raamatupidamissüsteemides ja Eesti riigiasutustes. Seda standardit kasutatavat andmefaili saab vahetada erinevate süsteemide vahel ja see on nii masin- kui ka inimloetav. Standardi eesmärk on ühtlustada raamatupidamiskande andmete formaati ning tagada raamatupidamiskande andmete liikuvus erinevate süsteemide vahel, sealhulgas ERP-süsteemides. Standard on välja töötatud Eestis kokkuleppe alusel INEA/CEF/ICT/A2019/1927926. Raamatupidamiskande andmete standard vastab XBRL GL 2015 standardile.

Raamatupidamiskirjendi standard kirjeldab üksikandmeid. Ei kirjelda agregeeritud andmeid, mille esitamist riigiasutused andmepõhise aruandluse raames taotleavad. Üksikandmete standard loob aluse agregeeritud andmete koostamiseks. Iga tehingu andmestik peab juba eos olema standardiseeritud, et agregeeritud andmeteni jõudmine oleks võimalikult väikese kuluga.

XBRL GL andmeid saab edastada failina. XBRL GL fail sisaldab andmekirjeid ja faili päis on järgmine:

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
```

```
<xbri:xbri                                xmlns:xbri="http://www.xbrl.org/2003/instance"
xmlns:xlink="http://www.w3.org/1999/xlink"
xmlns:xbrll="http://www.xbrl.org/2003/linkbase"
xsi:schemaLocation="http://www.xbrl.org/int/gl/plt/2015-03-25 ../plt/case-c-b-m-u-t/gl-
plt-all-2015-03-25.xsd"                xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
xmlns:gl-usk="http://www.xbrl.org/int/gl/usk/2015-03-25"                xmlns:gl-
cor="http://www.xbrl.org/int/gl/cor/2015-03-25"
xmlns:iso639="http://www.xbrl.org/2005/iso639"
xmlns:iso4217="http://www.xbrl.org/2003/iso4217"                xmlns:gl-
plt="http://www.xbrl.org/int/gl/plt/2015-03-25"                xmlns:gl-
bus="http://www.xbrl.org/int/gl/bus/2015-03-25"                xmlns:gl-
muc="http://www.xbrl.org/int/gl/muc/2015-03-25">
```

```
<xbrll:schemaRef                xlink:href="../plt/case-c-b-m-u-t/gl-plt-all-2015-03-25.xsd"
xlink:arcrole="http://www.w3.org/1999/xlink/properties/linkbase" xlink:type="simple"/>
```

```
<xbri:context id="now">
```

```
<xbri:entity>
```

```
<!--Reporter organization legal registration number -->
```

```
<xbri:identifier scheme="http://www.ariregister.rik.ee">111111111</xbri:identifier>
```

</xbrli:entity>

<xbrli:period>

<!--Reporting period. -->

<xbrli:instant>2020-11-09</xbrli:instant>

</xbrli:period>

</xbrli:context>

<!--Report unit. In most cases 'eur'. -->

<xbrli:unit id="eur">

<xbrli:measure>iso4217:EUR</xbrli:measure>

</xbrli:unit>

<xbrli:unit id="NotUsed">

<xbrli:measure>pure</xbrli:measure>

</xbrli:unit>

<gl-cor:accountingEntries>

<!--Accounting entries data can be entered here. -->

...

</gl-cor:accountingEntries>

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
EE-GL-1	Raamatupidamiskirjendid	XBRL GL juurelement	1		gl-cor:accountingEntries	Accounting Entries	Root for XBRL GL. No entry made here.
EE-GL-1.1	Kande info	Kandega seotud algdokumentide/tehingute andmed (võib kasutada ka muude dokumentitüüpide andmete esitamiseks, a la kontoplaan või kliendiregister).	1		gl-cor:documentInfo	Document Information	Parent for descriptive information about the accountingEntries section in which it is contained.
EE-GL-1.1.2	Kande/dokumendi tüüp	Kasutatakse järgmisi väärtusi: <i>account</i> : konto, andmed, millega täiendatakse kontoplaani. <i>balance</i> : saldo, kontoga seotud kinnitatud ja kontrollitud kirjetelt kokku liidetud summa konkreetses perioodis – pearaamatu saldo. <i>entries</i> : üksikute kirjete nimekiri, mis võivad olla kirjendatud/kontrollitud või kirjendamata/kontrollimata. <i>journal</i> : päevaraamat, tasakaalus (D=K) olevate	1	String	gl-cor:entriesType	Document Type	Used when data other than accounting entries are provided. <i>account</i> : information to fill in a chart of accounts file. <i>balance</i> : the results of accumulation of a complete and validated list of entries for an account (or a list of account) in a specific period - sometimes called general ledger <i>entries</i> : a list of individual accounting entries, which might be posted/validated or nonposted/validated <i>journal</i> : a self-balancing (Dr = Cr) list of

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
		<p>kirjete nimekiri konkreetse perioodi kohta koos perioodi algsaldoga.</p> <p><i>assets</i>: varad, nimekiri nõuetest, varudest, põhivaradest ja muudest analoogilistest üksustest.</p> <p><i>trialbalance</i>: konkreetse perioodi kirjetelt kontodele kogunenud summad, D=K</p> <p><i>taxtables</i>: maksutabeleid kajastavate andmete tõlgendamise kergendamiseks.</p> <p><i>versioning</i>: sama klassi erinevate versioonide info muudatused, nt muutused kontoplaani põhifailis.</p> <p><i>mapping</i>: omavahel seotud andmekogumite, näiteks kohaliku ja seotud ettevõtte standardse kontoplaani või kokkuvõtlike lõpparuandluse mõistetega vastavusse seatud üksikandmete vaheline mapping.</p> <p><i>master_file</i>: põhiantmete faili, nt klientide või varude põhiantmed.</p>					<p>entries for a specific period including beginning balance for that period.</p> <p><i>ledger</i>: a complete list of entries for a specific account (or list of accounts) for a specific period; note - debits do not have to equal credits.</p> <p><i>assets</i>: a listing of open receivables, payables, inventory, fixed assets or other information that can be extracted from but are not necessarily included as part of a journal entry.</p> <p><i>trialbalance</i>: the self-balancing (Dr = Cr) result of accumulation of a complete and validated list of entries for the entity in a complete list of accounts in a specific period.</p> <p><i>taxtables</i>: aids automated interpretation of instances that represent tax tables; Tax table are defined by using multiple [taxes] structures to gather the population of codes, authorities and rates; through [taxTableCode] cross-references in the [taxes] structure, these master file tax</p>

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
		<p><i>trade_documents</i>: nimekiri majandustehingute algdokumentidest (nt ostuarved või müügitellimused).</p> <p><i>profile_compliant</i>: selle elemendi tähenduse saab kindlaks teha juba loodud profiili ja eriti XBRL GL profiili mõistmisega. Profiilid määratakse nimeruumi deklaratsioonide, schemaRefi ja nende profiilide reeglite abil.</p> <p>Sageli järjestatakse antud plokk kuupäeva või kontode kaupa. Sõltuvalt raamatupidamistavast või konkreetselt kajastatavast olukorrast võib termineil olla erinevates olukordades eri tähendusi.</p>					<p>tables can be referenced.</p> <p>mapping: a collection of mappings between interrelated data sets, such as a local and related corporate standard chart of accounts or detail data mapped to summarized end reporting concepts.</p> <p>versioning: a collection of changes between two versions of the same class of information, such as updates to a master file like a chart of accounts.</p> <p>master_file: a collection of master files, such as the customer or inventory master file.</p> <p>trade_documents: a collection of trade/transactional documents, such as vendor invoices or customer orders.</p> <p>profile_compliant: the meaning of this collection of information can be determined by understanding an established profile and especially an XBRL GL Profile. Profiles are determined through namespace declarations, schemaRef and</p>

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
							conventions of those profiles. <i>other:</i> for all other types of representations. Often sorted by date or by account, these terms have specific, and sometimes different, meanings in different areas.
EE-GL-1.1.3	Dokumendi globaalselt unikaalne identifikaator	Dokumendi unikaalne identifikaator, mille genereerib kande looja. Identifikaator koosneb: 2-täheline riigikood + organisatsiooni reg.nr. + dokumendi järjekorra number organisatsiooni sees. Näit.: EE_80273734_192. Viimane osa id-st võib sisaldada ka tähti.	1-1	String	gl-cor:uniqueID	Audit Number	Unique identifier for this file. The identifier contains: country code + '-' + organization registration number + '-' + the serial number of the document in the organization.
EE-GL-1.1.4	Eelneva dokumendi globaalselt unikaalne identifikaator	Parandatava (asendatava) dokumendi identifikaator.	0-1	String	gl-cor:revisesUniqueID	Revises Audit Number	If this batch of information revises a previous batch of information, this field identifies the previous batch that is being revise'. 'uniqueID' of the previous batch goes here.

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
EE-GL-1.1.5	Dokumendi keel	Dokumendil kasutatav keel. Väärtus peab vastama standardi ISO 639-1988 kahetähelisele keele koodile.	0-1	String	gl-cor:language	Language	Primary language of the intellectual content. Where practical, the content of this field should coincide with ISO 639-1988 language two-letter codes.
EE-GL-1.1.6	Dokumendi loomise kuupäev	Kuupäev, millal XBRL GL xml-dokument loodi.	1-1	String	gl-cor:creationDate	Creation Date	Date/time XBRL GL xml file was created.
EE-GL-1.1.7	Dokumendi looja	XBRL GL xml-dokumendi looja identifikaator. Väärtus koosneb: ERP omaniku registrikood + dokumendi loomisel genereeritud UUID ⁷ . Näit. 83493948-98ACFD73-55D0-403C-8548-0F0B615BABBF.	1-1	String	gl-bus:creator	Creator	Identifies the creator of the XBRL GL xml instance. It contains ERP owners register number + Universally unique identifier ⁸ . E.g. 83493948-98ACFD73-55D0-403C-8548-0F0B615BABBF.
EE-GL-1.1.8	Kogu dokumendi kommentaar	Selgitus kogu dokumendi kohta.	0-n	String	gl-cor:entriesComment	Document Comment	Text for entire document.

⁷ [Universally unique identifier - Wikipedia](#)

⁸ [Universally unique identifier - Wikipedia](#)

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
EE-GL-1.1.9	Perioodi algus	Perioodi algus, mille eest on dokument esitatud.	0-1	String	gl-cor:periodCoveredStart	Period Covered Start	Start of date range for contents. Used as basis for many assumptions about data, including the date as of which open balances are open.
EE-GL-1.1.10	Perioodi lõpp	Perioodi lõpp, mille eest on dokument esitatud.	0-1	String	gl-cor:periodCoveredEnd	Period Covered End	End of date range for contents. Used as basis for many assumptions about data, including the date as of which open balances are open.
EE-GL-1.1.11	Lähtesüsteemi identifikaator	Lähtesüsteemi identifikaator. Võib olla suvaline string, mille sisu on unikaalne organisatsiooni (kande omaniku) piires.	1-1	String	gl-bus:sourceApplication	Source Application	Product or service that produced this file. Used by many systems (e.g., VAT). Version number can be included or extended.
EE-GL-1.1.12	Sihtsüsteemi identifikaator	Süsteemi, kuhu kanne tuleks edastada, identifikaator. Riiklike aruannete osas tuleb siin näidata X-tee alamsüsteemi nimi, kuhu andmed edastatakse. Näit. "estat", kui kanded on genereeritud Statistikaameti jaoks ja esitatakse eSTAT-i X-tee teenuste kaudu.	0-1	String	gl-bus:targetApplication	Target Application	Identifier of the system to which the entry should be transmitted. In the case of national reports, the name of the X-Road subsystem to which the data is transmitted must be indicated here. For example. "Estat", if the entries have been generated for Statistics Estonia and submitted via eSTAT's X-Road services.

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
		Juhul, kui tegemist on e-arvega, mis on mõeldud e-arve operaatorile, tuleb siin kirjutada väärtus 'e-invoicing_operator'.					In the case of an e-invoice intended for an e-invoicing operator, the value 'e-invoicing_operator' must be entered here.
EE-GL-1.1.13	Arvestusvaluuta	Vaikimisi valuuta, milles summa esitatakse. Oluline olukorras, kus kasutatakse erinevaid valuutasid. Kasutatakse ISO 4217-koode.	0-1	String	gl-muc:defaultCurrency	Default Currency	The default currency related to the amount can be entered here instead of the XBRL instance specified way, especially important in multi-currency situations. Recommend ISO 4217 coding
EE-GL-1.1.14	Algdokumendi viitenumber	Näit arve viitenumber, mida kasutatakse makses arve ja makse sidumiseks.	0-1	String	gl-taf:originatingDocumentNumber	Payment reference identifier	Payment reference identifier for invoices.
EE-GL-1.2	Organisatsiooni andmed	Ülemise taseme element. Sisaldab andmeid raporteeriva organisatsiooni kohta.	0-1		gl-cor:entityInformation	Entity Information section	Holder for entity information - information about the reporting organization.
EE-GL-1.2.1	Identifikaatorid	Tunnused identifitseerimiseks.	0-n		gl-bus:organizationIdentifiers	Identifiers	Section which contains various identifiers for the company.

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
EE-GL-1.2.1.1	Registrikood Äriregistris	Ettevõtte registrikood Äriregistris, organisatsiooni unikaalne tunnus. Sii kirjutatakse ka muud identifikaatorid, näit. pangakonto number (IBAN).	0-1	String	gl-bus:organizationIdentifier	Organization Identifier	Code representing the company or organization whose data this file represents. Can be business registration number or bank account number or any other identifier.
EE-GL-1.2.1.2	Organisatsiooni kirjeldus	Organisatsiooni identifikaatori kirjeldus, mis iseloomustab elemendis gl-bus:organizationIdentifier näidatud väärtust: <i>name</i> : isiku nimi. <i>business_reg_number</i> : äriregistrikood. <i>IBAN</i> : arveldusarve number (ainult IBAN). <i>tax_registration</i> : käibemaksukohuslase nr või muu maksuregistreerimise number.	0-1	String	gl-bus:organizationDescription	Organization Description	Text for organization identified by organizationIdentifier. Any descriptive information about the code. E.g. <i>name</i> : organization name. <i>business_reg_number</i> : organization business registration number. <i>bank_account</i> : bank account number. <i>tax_registration</i> : tax registration number.
EE-GL-1.2.2	Address	Organisatsiooni aadressi struktuur.	0-n		gl-bus:organizationAddress	Address	Address structure for the reporting entity

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
EE-GL-1.2.2.1	Aadressi kasutusotstarve	Aadressi vabas vormis kirjeldatud kasutusotstarve nagu näiteks tarneaadress, arveaadress, postiaadress jne.	0-1	String	gl-bus:organizationAddressPurpose	Address Purpose	Freeform for codes like shipping, billing, mailing at address level. Allows identification of multiple purpose addresses for each address of the reporting organization.
EE-GL-1.2.2.2	Aadressi ID	Aadressi identifikaator (ADS_OID Eesti aadresside korral).	0-1	String	gl-bus:organizationAddressLocationIdentifier	Location Identifier.	A code used to identify the location and to associate it with contacts and transactions.
EE-GL-1.2.2.3	Aadressi kirjeldus	Aadressi kirjeldus, näiteks kas füüsiline aadress, postiaadress vms.	0-1	String	gl-bus:organizationAddressDescription	Address Description	Description of the address, such as Mailing, Physical, Investor Relations, etc.
EE-GL-1.2.2.4	Tänavanimetus	Tänavanimetus aadressis. ADS_OID olemasolul pole tarvis kasutada.	0-1	String	gl-bus:organizationAddressStreet	Street	Street address.
EE-GL-1.2.2.5	Asukoha täpsustus	Aadressi detailandmed. ADS_OID olemasolul pole tarvis kasutada.	0-1	String	gl-bus:organizationAddressStreet2	Address Detail	Address Detail

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
EE-GL-1.2.2.6	Linna nimetus	Linna nimetus. ADS_OID olemasolul pole tarvis kasutada.	0-1	String	gl-bus:organizationAddressCity	City	City or town of the address.
EE-GL-1.2.2.7	Maakonna nimetus	Maakonna nimetus. ADS_OID olemasolul pole tarvis kasutada.	0-1	String	gl-bus:organizationAddressStateOrProvince	State or Province	State, province or region of the address.
EE-GL-1.2.2.8	Maa	Maa väljendatakse maakoodide abil (ISO3166).	1-1	String	gl-bus:organizationAddressCountry	Country	Country of the address.
EE-GL-1.2.2.9	Sihtnumber	Aadressi sihtnumber.	1-1	String	gl-bus:organizationAddressZipOrPostalCode	Zip or Postal Code	Zip or other postal code of the address.
EE-GL-1.2.3	Kontakti info	Kontaktisiku informatsioon.	0-n		gl-bus:contactInformation	Contact Information	Contact Information.
EE-GL-1.2.3.1	Kontakti nimi	Kontakti nimi ja nime ees- ning järelliited ning täpsustused.	0-1	String	gl-bus:contactAttentionLine	Contact details	Person's name prefix, names and role.

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
EE-GL-1.2.3.2	Kontakttelefon	Kontakttelefoni number.	0-1	String	gl-bus:contactPhone	Contact Phone Number	Contact Phone Number.
EE-GL-1.2.3.2.1	Kontakttelefoni selgitus	Kontakttelefoni selgitus, näit. Kellele telefon kuulub (raamatupidaja jne.).	0-1	String	gl-bus:contactPhoneNumberDescription	Contact Phone Number Description	Contact Phone Number Description such as Main, Investor relations, etc. Enumerated as: bookkeeper, controller, direct, fax, investor-relations, main, switchboard, other.
EE-GL-1.2.3.2.2	Kontakttelefoni number	Kontakttelefoni number.	0-1	String	gl-bus:contactPhoneNumber	Contact Phone Number	Contact phone number referred to in the description.
EE-GL-1.2.3.3	Kontakt e-posti aadress	Kontakt e-postiaadress.	0-1	String	gl-bus:contactEMail	Contact Email Address Structure	Contact E-mail address structure.
EE-GL-1.2.3.3.1	Kontakt e-posti aadressi otstarve	Kontakt e-posti aadressi selgitus, näit. tellimused, peakontor jne.	0-1	String	gl-bus:contactEmailAddressUsage	Contact Email Address Usage	Contact email address usage (e.g. orders, head office, IR).

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
EE-GL-1.2.3.3.2	Kontakti e-posti aadress	Kontakti e-posti aadress.	0-1	String	gl-bus:contactEmailAddress	Contact Email Address	Contact email address.
EE-GL-1.2.3.4	Kontakti roll	Kontaktisiku roll.	0-1	String	gl-bus:contactType	Role of Contact	Role of contact. Examples include: Source Service, Sender, Recipient, Invoicer, Auditor, Accountant.
EE-GL-1.3	Raamatupidamiskirjendi päis	Raamatupidamiskirjendi päis	0-n		gl-cor:entryHeader	Accounting Entry Header	Accounting Entry Header structure.

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
EE-GL-1.3.0	Raamatupidamiskirjendi identifikaator	Raamatupidamiskirjendi globaalselt unikaalne identifikaator. Koosneb eesliitest "ID-" ja globaalselt unikaalsest identifikaatorist (UUID). Näidisväärtus "ID- 123e4567-e89b-12d3-a456-426614174000"	0-1	ID	@id	Entry identifier	Globally unique identifier of the accounting entry. It consists of the prefix "ID-" and a globally unique identifier (UUID). Example value "ID- 123e4567-e89b-12d3-a456-426614174000"

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
EE-GL-1.3.1	Alliksüsteem	<p>Alliksüsteemi tunnus, mille kirjenditega on tegemist. Tunnus peab olema üks alljärgnevatest lühenditest:</p> <p>cd kassa väljaminek (cash disbursements) cr kassa sissetulek (cash receipts) fa põhivarad (fixed assets) gi ülekanne või muud rahaliikumiste parandused (giro/other bank adjustments) gj päevaraamat (general journal) im laovarvestus (inventory management) jc projektiarvestus (job cost) pj ostureskontro (purchase journal) pl palgaarvestus (payroll journal) sj müügireskontro (sales journal) se püsikirjendid (standard entries) ud kasutaja poolt kirjeldatud (user defined) ot muu (other sources of entries)</p>	0-1	String	gl-cor:sourceJournalID	Source Journal	<p>Source journal. The code of the journal in which the entry is processed. The code must be a unique indication for a journal and is selected from the following enumerated list:</p> <p>cd cash disbursements (sending cheques to vendors) cr cash receipts (receiving cheques from others) fa fixed assets gi giro/other bank adjustments gj general journal im inventory management jc job cost pj purchase journal (liabilities from purchases) pl payroll journal sj sales journal se standard entries ud user defined ot other sources of entries</p>

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
EE-GL-1.3.2	Alliksüsteemi kirjeldus	Täpsustav kirjeldus.	0-1	String	gl-bus:sourceJournalDescription	Journal Description	Source journal (full description of general journal, payroll journal, accountant entries). A more easily readable journal indication. The most common journals are: Purchases, Sales, Cash, and General Journal.
EE-GL-1.3.3	Kirjendi identifikaator alliksüsteemis	Kirjendi id. Üksikul tehingul peaks olema olemas.	0-1	String	gl-cor:entryNumber	Entry Identifier	Identifier within source journal.
EE-GL-1.3.4	Kirjendi selgitus	Reakeskne detailsem kirjendi selgitus.	0-1	String	gl-cor:entryComment	Entry Description	Description of entry described by this entry header (e.g. Opening Balance)
EE-GL-1.3.5	Kirjendi rida	Kirjendi ridade andmed.	0-n		gl-cor:entryDetail	Entry Detail	Parent for entry detail
EE-GL-1.3.5.1	Kirje reanumber	Konkreetsed kirje/kanderea reanumber/tunnus.	0-1	String	gl-cor:lineNumber	Line Number	Identifier for a particular entry detail
EE-GL-1.3.5.2	Kirje realoendur	Kirjete /kanderidade loendur	1-1	String	gl-cor:lineNumberCounter	Line Number Counter	Unique reference for the line - a numeric counter

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
EE-GL-1.3.5.3	Konto	Konto	1-n		gl-cor:account	Account	Account
EE-GL-1.3.5.3.1	Kontonumber	Raamatupidamiskonto (sünteesiline), mida kasutatakse ka aruannete koostamisel. Eestis ET-GAAP taksonoomia elemendi nimi inglise keeles.	0-1	String	gl-cor:accountMainID	Main Account Number	Main account - the code used to identify the accounting bucket the entry has been assigned to. Examples might be 1000 for Cash, 567GAAZ for Sales Expense or Z for tax payments. Identifiers such as department, branch, division, manager, or other modifiers are noted in the Subaccount area. Before needing to post, account is not necessary. Posting to the general ledger almost always requires an entry here.

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
EE-GL-1.3.5.3.2	Eesti keelne taksonoomia nimetus	Taksonoomia nimetus eesti keeles.	0-1	String	gl-cor:accountMainDescription	Taxonomy name in Estonian	Taxonomy name in the local language.
EE-GL-1.3.5.3.3	Lähtetaksonoomia viide	Viide lähtetaksonoomiale, Näit. European, IFRS, USGAAP.	0-1	String	gl-cor:accountPurposeCode	Source taxonomy reference	Reference of the source taxonomy, e.g. European, IFRS, USGAAP.
EE-GL-1.3.5.3.4	Taksonoomia nimetus	Kohaliku (Eesti) taksonoomia nimetus. Näit. „Eesti majandusaasta aruande taksonoomia“.	0-1	String	gl-cor:accountPurposeDescription	Taxonomy name	Local taxonomy name, e.g. „Eesti majandusaasta aruande taksonoomia“.

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
EE-GL-1.3.5.3.5	Arvestusmeetod	Arvestusmeetod. Võimalikud väärtused "accrual" - tekkepõhine ja "cash-basis" kassapõhine.	0-1	String	gl-cor:accountingMethod	Accounting method	Accounting method. Possible values are "accrual" and "cash-based".
EE-GL-1.3.5.3.6	Allkonto info	Analüütiliste allkontode informatsioon, SA tabelis konkreetse allkonto sisu kirjeldus	0-n		gl-cor:accountSub	Subaccount Information	Tuple to hold multiple accountSubIDs and Descriptions
EE-GL-1.3.5.3.6.1	Allkonto kood	Analüütilised allkontod (kood konkreetsest dimensioonist), kulukohad, projektikoodid, riiklike aruannete klassifikaatorite elemntide koodid (näit. https://estat.stat.ee/codelists/availablecodelists/) jms.	0-1	String	gl-cor:accountSubID	Subaccount	Where the primary account was placed in accountMainID, the code used for each profit center, division, business unit, fund, program, branch, project, class, su-class, item codes from classifications of national reports (e.g. https://estat.stat.ee/codelists/availablecodelists/) or other modifier is placed here.

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
EE-GL-1.3.5.3.6.2	Allkonto tüüp	Näiteks osakonnad, kulukohad, projektid vms. Kirjeldab, millise dimensiooniga on tegemist. Siia tuleb märkida ka riiklike aruannete klassifikaatori kood, kui on seda kasutatud.	0-1	String	gl-cor:accountSubType	Type of Subaccount	Type of sub-account - profit center, division, business unit, fund, program, branch, project, class, su-class or other modifier is placed here. For example: Accountability center: Business unit: Class:Department: Project: Fund: Program:Job: Profit center: Branch: Setup class: Division: Unit. The classification code of the national reports, if used, must also be entered here.
EE-GL-1.3.5.4	Rahaline kogus	Selle elemendiga esitatakse raamatupidamiskirjendi põhiline rahaline kogus. Juhis: selguse mõttes on hea esitada pluss- või miinusmärk ühes kohas (sisaldub summas, Rahalise koguse ees oleva märgi elemendis, deebet/kreedit tunnuses). Soovitame märk kirjeldada deebet/kreedit tunnuses.	0-1	Monetary	gl-cor:amount	Monetary Amount	This field (amount) represents the primary monetary amount related to the subject of the entryDetail line. There is one primary monetary amount per entryDetail structure. It may, for example, represent the amount of one line of a journal entry, the balance on a document, or the extended amount of a line item on an invoice. Amount is not required if detailed entry is used for non-financial work and other elements are populated, in particular

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
							measurableQuantity. The amount field is a signed number (either positive or negative itself) and used in conjunction with a separate signOfAmount and a separate debitCreditCode, which together are considered for understanding the monetary amount. The unit of measure is determined by amountCurrency if present, and by the default or home currency if amountCurrency is not present.
EE-GL-1.3.5.5	Dokumendi valuuta	Rahalise kogusega seotud valuuta. Oluline olukorras, kus kasutatakse erinevaid valuutasid. Kasutatakse ISO 4217-koode.	0-1	String	gl-muc:amountCurrency	Currency	The currency related to the amount can be entered here instead of the XBRL instance specified way, especially important in multi-currency situations. Recommend ISO 4217 coding.
EE-GL-1.3.5.6	Rahalise koguse originaal	Rahaline kogus originaalvaluutas.	0-1	Monetary	gl-muc:amountOriginalAmount	Original Monetary Amount	Monetary amount in the original currency.

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
EE-GL-1.3.5.7	Originaalvaluuta	Rahalise koguse originaalvaluuta. Kasutatakse ISO 4217-koode.	0-1	String	gl-muc:amountOriginalCurrency	Original Currency	Original currency for the original amount.
EE-GL-1.3.5.8	Vahetuskurss	Vahetuskurss originaal ja dokumendivaluuta vahel.	0-1	Decimal	gl-muc:amountOriginalExchangeRate	Exchange rate	Exchange rate for the original currency.
EE-GL-1.3.5.9	Deebet/kreediti tunnus	Soovituslik tunnus, et määrata, kas rahaline kogus on seotud (D)deebetiga, (C)kreeditiga või määratlemata (undefined)	0-1	String	gl-cor:debitCreditCode	Debit/Credit Identifier	Optional identifier of whether the amount is a (D)ebit, a (C)redit or Undefined
EE-GL-1.3.5.10	Kirjendi /kande kuupäev	Kirjendi kandekuupäev. Määratleb, millisesse perioodi (kuusse) kirjend kirjendatakse.	0-1	DateTime	gl-cor:postingDate	Posting Date	At the detail level, this represents the accounting significance date. No matter what date the document is received, entered, or posted, this signifies the accounting date of the entry. If you want to see the financial results for March 5, 2002 and this entry is given that date, the entry will be part of the results for March 5, 2002. This is different from the postedDate found at the entryHeader level. If you want the

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
							accounting significance to be a particular date, it goes here. A single entry could represent multiple dates, but would only be posted on one date.
EE-GL-1.3.5.11	Rea lisainfo	Boolean-väärtus, mille 'true'-väärtus tähendab, et rea andmed on üksnes lisaandmed ja neid ei töödelda tegelike kirjendamisandmetena.	0-1	Boolean	gl-bus:amountMemo	Memo Line	A boolean like entry that indicates whether an entryDetail line has been provided solely to provide additional details and that tools should not consider the amount in postings.
EE-GL-1.3.5.12	Osapoole andmed	Osapooltega seotud andmete esitamiseks.	0-n		gl-cor:identifierReference	Identifier Reference	Identification for customer, vendor, or employee.
EE-GL-1.3.5.12.1	Osapoole kood	Nt kliendi, tarnija registrikood või töötaja isikukood. Väga oluline viidata ka riigikoodile. Isikukoodi ette on kohustuslik märkida kahekohaline riigi tähtkood (nt EE, LT, LV). Väljamakse andmete esitamisel märkida isikukoodi puudumisel mitteresidendi kood. Juhul kui isik, kellel ei ole Eesti isikukoodi, töötab Eestis ainult kuni viis päeva, siis talle isikukoodi tarvis ei ole ja väljamaksete deklareerimiseks	0-1	String	gl-cor:identifierCode	Identifier Code	Eg customer, supplier registry code or employee personal identification code. It is also very important to refer to the country code. The two-digit alphanumeric country code (eg EE, LT, LV) must be entered in front of the personal identification code. When submitting payout data, indicate the code of the non-resident in the absence of a personal identification code. If a person

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
		taotleb tööandja Maksu- ja Tolliametilt töötajale mitteresidendi koodi. Mitteresidendi koodi taotlemiseks tuleb esitada Maksu- ja Tolliametile taotlus mitteresidendist väljamakse saaja Maksu- ja Tolliametis registreerimiseks.					who does not have an Estonian personal identification code only works in Estonia for up to five days, then he or she does not need a personal identification code and the employer applies for a non-resident code from the Tax and Customs Board to declare payments. In order to apply for a non-resident code, an application for registration of a non-resident payee with the Tax and Customs Board must be submitted to the Tax and Customs Board.
EE-GL-1.3.5.12.2	Ametkondlike tunnuste andmerühm	Andmeplokis esitatakse viited ametkondlikele tunnustele	0-n		gl-cor:identifierExternalReference	External Authority	Structure containing references to an external authority associated with identifier
EE-GL-1.3.5.12.2.1	Ametkonna tunnus	Ametkonna tunnus, nt ettevõtte KMKR kood, registrikood Äriregistris või füüsilise isiku isikukood.	0-1	String	gl-cor:identifierAuthorityCode	External Authority ID Number	External Authority (e.g. Tax Authority) ID Number associated with identifierReference

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
EE-GL-1.3.5.12.2.2	Ametkond	Ametkonna nimi, nt Maksu- ja Tolliamet. E-arve korral tuleb siin kasutada koodi väljaandja identifikaatorit standardist ISO6523. PEPPOL võrgus edastatavate arvete jaoks tuleb kasutada PEPPOL-i vastavat listi: https://docs.peppol.eu/poacc/billing/3.0/codelist/ICD/	0-1	String	gl-cor:identifierAuthority	External Authority	External Authority name (e.g. Tax Authority). Issuer of the party identification code. For a e-invoice the identification scheme (code issuer) identifier should be chosen from the entries of the list published by the ISO/IEC 6523 maintenance agency. For PEPPOL e-invoices should be used PEPPOL ICD list: https://docs.peppol.eu/poacc/billing/3.0/codelist/ICD
EE-GL-1.3.5.12.2.3	Osapoole tõendatud kuupäev	Nt töötaja sünnikuupäev või ettevõtte mksukohuslaseks registreerimise aeg.	0-1	DateTime	gl-cor:identifierAuthorityVerificationDate	Identifier Authority Verification Date	In the absence of a personal identification code, in case of employment for up to five days, date of birth. For registration with the Tax and Customs Board.
EE-GL-1.3.5.12.3	Organisatsiooni tüüp	Võimalikud väärtused: individual, organization, other.	0-1		gl-cor:identifierOrganizationType	Identifier Organization Type	Identifier Organization Type. Enumerated as: individual, organization, other.

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
EE-GL-1.3.5.12.4	Osapoole nimetus	Nt kliendi, tarnija või töötaja nimi.	0-1	String	gl-cor:identifierDescription	Identifier Description	Textual description of identifierReference.
EE-GL-1.3.5.12.5	Osapoole liik	Osapoole liik: Payee (maksja) Seller (müüja) Buyer (ostja) DeliverTo (lähetusaadress) Receiver (vastuvõtja) TaxablePerson (maksustatav isik) TaxRepresentative (maksuesindaja)	0-1	String	gl-cor:identifierCategory	Identifier Category	Entity category: Payee Seller Buyer DeliverTo Receiver TaxablePerson TaxRepresentative
EE-GL-1.3.5.12.6	Osapoole address	Osapoole postiaadress.	0-n		gl-bus:identifierAddress	Identifier Address	Identifier postal address.
EE-GL-1.3.5.12.6.1	Hoone number	Hoone number aadressis.	0-1		gl-bus:identifierBuildingNumber	Building Number	An additional address line in an address that can be used to give further details supplementing the

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
							main line.
EE-GL-1.3.5.12.6.2	Tänav	Tänav nimi aadressis.	0-1		gl-bus:identifierStreet	Street	The main address line in an address.
EE-GL-1.3.5.12.6.3	Täiendav aadressi rida	Täiendav aadressi rida.	0-1		gl-bus:identifierAddressStreet2	Additional address line	An additional address line in an address that can be used to give further details supplementing the main line.
EE-GL-1.3.5.12.6.4	Linn	Linn animi.	0-1		gl-bus:identifierCity	City name	The common name of the city, town or village, where the Seller address is located.
EE-GL-1.3.5.12.6.5	Maakond	Maakonna nimetus.	0-1		gl-bus:identifierStateOrProvince	State	The subdivision of a country.

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
EE-GL-1.3.5.12.6.6	Riigi kood	Riigi kood vastavalt standardile ISO 3166-1.	0-1		gl-bus:identifierCountry	Post Code	The lists of valid countries are registered with the EN ISO 3166-1 Maintenance agency, "Codes for the representation of names of countries and their subdivisions"
EE-GL-1.3.5.12.6.7	Sihtnumber	Posti sihtnumber.	0-1		gl-bus:identifierZipOrPostal Code	Postal Code	The identifier for an addressable group of properties according to the relevant postal service.
EE-GL-1.3.5.12.7	Osapoole kontakt	Osapoole kontaktandmed.	0-n		gl-cor:identifierContactInformationStructure	Contact	Contact information
EE-GL-1.3.5.12.7.1	Osapoole isiku eesnimi	Nt töötaja eesnimi.	0-1	String	gl-cor:identifierContactFirstName	Identifier Contact First Name	In the absence of a personal identification code, first name in case of working for up to five days.

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
EE-GL-1.3.5.12.7.2	Osapoolse isiku perenimi	Nt töötaja perenimi.	0-1	String	gl-cor:identifierContactLastName	Identifier Contact Last Name	In the absence of a personal identification code, in case of employment for up to five days, surname.
EE-GL-1.3.5.13	Algdokumendi tüüp	Kirjeldab algdokumendi tüüpi. Lubatud väärtused on: check: tšekk, debit-memo: deebet-memo?, credit-memo: krediarve, finance-charge: rahatehing, invoice: arve, order-customer: müügitellimus, order-vendor: ostutellimus, payment-other: muu makse, reminder: meeldetuletus, tegata: arve, voucher: tõend, shipment: lähetus, receipt: kassatšekk, manual-adjustment: periodiseerimine, other: muu	0-1	String	gl-cor:documentType	Document Type	An enumerated field describing the original source document, with check, debit-memo, credit-memo, finance-charge, invoice, order-customer, order-vendor, payment-other, reminder, tegata, voucher, shipment, receipt, manual-adjustment, other.
EE-GL-1.3.5.14	Algdokumendi tüübi kirjeldus	Algdokumendi tüübi kirjeldus vabas vormis.	0-1	String	gl-cor:documentTypeDescription	Document Type Description	Free format description of the document type
EE-GL-1.3.5.15	Arve tüüp	Arve tüüp. E-arve korral peab vastama Euroopa e-arve standardile (koodilist UNTDID 1001).	0-1	String	gl-cor:invoiceType	Invoice Type	Invoice type (self-billed, ePoS enumerated values). For a e-invoice the value must

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
							meet the EN standard, code list UNTDID 1001.
EE-GL-1.3.5.16	Algdokumendi number	Arve, kviitungi või mõne muu algdokumendi tunnus	0-1	String	gl-cor:documentNumber	Document Number	Invoice, check, voucher, or other source document identifier
EE-GL-1.3.5.17	Kliiringdokumendi number	Kliiringdokumendi ID-number, mis seob tegevuse tehinguga, millele seda rakendatakse.	0-1	String	gl-cor:documentApplyToNumber	Apply To Number	The ID number for the clearing document that links an activity to the transaction to which it is applied.
EE-GL-1.3.5.18	Sisemine viitenumber	Dokumendi viitenumber sisemiseks kasutamiseks.	0-1	String	gl-cor:documentReference	Document Reference	Internal reference for the document above; number assigned internally to track the document.
EE-GL-1.3.5.19	Algdokumendi kuupäev	Algdokumendil olev kuupäev	0-1	DateTime	gl-cor:documentDate	Document Date	Date (and less likely in the paper world but possible in the e-world, time) on actual document (invoice, voucher, check date). Other dates control posting information.
EE-GL-1.3.5.20	Algdokumendi asukoht	Algdokumendi asukoht arhiivis, URI vms.	0-n	String	gl-bus:documentLocation	Document Location	Document location as URI, file name or other reference. Alternatively, text of document can be placed here.

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
EE-GL-1.3.5.21	Vastuvõtmise kuupäev	Kuupäev, mil tooted või teenused võeti vastu.	0-1	DateTime	gl-cor:dateAcknowledged	Acknowledgement Date	Date of acknowledgement of goods/services shipped/received.
EE-GL-1.3.5.22	Kinnituse kuupäev	Kuupäev, mil lähetus või vastuvõtmine on kinnitatud.	0-1	DateTime	gl-cor:confirmedDate	Confirmation Date	Date of confirmation of shipment/receipt.
EE-GL-1.3.5.23	Lähetuse kuupäev	Kuupäev, mil tooted või teenused lähetatakse/osutatakse.	0-1	DateTime	gl-cor:shipReceivedDate	Date Shipped/Received	Date goods/services are shipped/received.
EE-GL-1.3.5.24	Tähtaja kuupäev	Maksetähtaeg.	0-1	DateTime	gl-cor:maturityDate	Maturity Date or Date Due	Due date or other maturity date.
EE-GL-1.3.5.25	Koguselised andmed	Kirjendiga seotud koguseliste andmete esitamiseks.	0-n		gl-bus:measurable	Measurable	Parent for information regarding measurable items associated with the enclosing entryDetail line. Primary area used for holding performance measures. Based on needs for tracking inventory transactional detail, but suitable for anything assigned to an "account", "reporting bucket" or "code". Can be used to track any movements.

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
EE-GL-1.3.5.25.1	Koguse koodi kirjeldus	Mõõdetava objekti vabas vormis kirjeldus.	0-1	String	gl-bus:measurableCodeDescription	Measurable Code Description	Free format description of the measurable code
EE-GL-1.3.5.25.2	Koguselise üksuse tunnus	Näiteks EAN-kood või toote artiklikood.	0-n	String	gl-bus:measurableID	Measurable Identification	Internal inventory part or SKU number or other code identifier for the measurable.
EE-GL-1.3.5.25.3	Koguselise üksuse tunnuse väljaandja või tüübi kood	Siin kasutatakse koode allikatest ISO/IEC 6523 ja UNTDID 7143.	1-1	String	gl-bus:measurableIDSchema	Measurable identifier scheme code.	Can be an identifier from code list ISO/IEC 6523 and UNTDID 7143.
EE-GL-1.3.5.25.4	Koguselise üksuse kvalifikaator	SA tabelis on siin Kuu normtunnid või KMD puhul arve kogusumma. Elemendi kasutamine on Eestis sisene kokkulepe, et mitte lisada veel ühte detaili. KMD puhul: Arve kogusumma juhtudeks, kui deklareeritav summa erineb.	0-1	Decimal	gl-bus:measurableQualifier	Measurable Qualifier	In the SA table, here are the standard monthly hours or, in the case of KMD, the total amount of the invoice. The use of the element is an agreement within Estonia, so as not to add another detail. For KMD: The total amount of the invoice in cases where the amount declared differs.

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
EE-GL-1.3.5.25.5	Kogus	Raamatupidamiskirjendiga seotud üksuste kogus (ei kajasta rahalist väärtust), näiteks kaal kilogrammides, isikute arv jne.	0-1	Decimal	gl-bus:measurableQuantity	Quantity	Number of units in this transaction; for non-monetary calculations; can be square footage, number of people, etc.
EE-GL-1.3.5.25.6	Mõõtühik	Mõõtühiku tunnus. Siin tuleb kasutada kahte koodilisti, mis tulenevad Euroopa e-arve standardist: 1) UN/ECE Recommendation N°20: http://tfig.unece.org/contents/recommendation-20.htm 2) EU/ECE Recommendation N°21: https://www.unece.org/fileadmin/DAM/cefact/recommendations/rec21/Rec21rev11e_Annex-V-VI_2020.xls .	0-1	String	gl-bus:measurableUnitOfMeasure	Unit of Measure	Description of unit. There must be used code lists mentioned in the European e-invoice standard: 1) UN/ECE Recommendation N°20: http://tfig.unece.org/contents/recommendation-20.htm . 2) EU/ECE Recommendation N°21: https://www.unece.org/fileadmin/DAM/cefact/recommendations/rec21/Rec21rev11e_Annex-V-VI_2020.xls .
EE-GL-1.3.5.25.7	Ühiku hind/-kulu	Mõõdetava objekti ühikuhind või -kulu.	0-1	Monetary	gl-bus:measurableCostPerUnit	Per Unit Cost/Price	Per unit price of the measurable. Although one might expect that measurableQuantity * measurableCostPerUnit = amount, this is not mandated except by external rules sets.

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
EE-GL-1.3.5.25.8	Koguselise üksuse alguse kuupäev	Mõõdetava sündmuse alguse kuupäev	0-1	DateTime	gl-bus:measurableStartDateTime	Measurable Start Date	The start date of the event to be measured.
EE-GL-1.3.5.25.9	Koguselise üksuse lõpu kuupäev	Mõõdetava sündmuse lõppemise kuupäev	0-1	DateTime	gl-bus:measurableEndDateTime	Measurable End Date	The end date of the event to be measured.
EE-GL-1.3.5.26	Maksuandmed	Maksustamiseks vajalike andmete esitamiseks.	0-n		gl-cor:taxes	Tax Information	Tuple for holding tax related information
EE-GL-1.3.5.26.1	Maksusumma	Maksu rahaline kogus	0-1	Monetary	gl-cor:taxAmount	Amount of Taxes	Amount of taxes
EE-GL-1.3.5.26.2	Maksuprotsent	Maksuprotsent käibemaksule või muule maksule. Esitatakse kümnendarvuna, kus komakohtade eraldajaks on punkt. Väärtus vahemikus 0 - 1.0. Näiteks 20% esitatakse 0.20.	0-1	Decimal	gl-cor:taxPercentageRate	Tax Percentage Rate	Percent rate for VAT or other taxes normally a number between 0 and 1.0 - e.g. 50% is represented as 0.5

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
EE-GL-1.3.5.26.3	Maksukategooria	Käibemaksu- ja muud koodid. Ostumüügitehingute korral kasutatakse maksukoodina maksukategooria tähest koodi klassifikaatorist UNTDID 5305 (http://www.unece.org/fileadmin/DAM/trade/untid/d16b/tred/tred5305.htm).	0-1	String	gl-cor:taxCode	Tax Category	A class or category of taxes. For purchase and sale transactions, the tax code is the letter code of the tax category from the UNTDID 5305 classification (http://www.unece.org/fileadmin/DAM/trade/untid/d16b/tred/tred5305.htm).
EE-GL-1.3.5.27	Lähtedokumendi andmed	Lähtedokumendi andmete esitamiseks ja katkematu kirjendamisahela moodustamiseks.	0-n		gl-taf:originatingDocumentStructure	Originating Document-Heading	A tool to capture the flow of related documents in the business process. Some needs of end users require a greater history of the documents that are associated with a transaction, especially in the VAT audit area. Contains a repetitive structure of related documents.
EE-GL-1.3.5.27.1	Lähtedokumendi tüüp	Lähtedokumendi tüüp – tellimus, tellimuse kinnitus, vastuvõtu kinnitus, arve, makse jne. (vt õige tüüp viimasest veerust).	0-1	String	gl-taf:originatingDocumentType	Originating Document Type	Originating document type check, debit-memo, credit-memo, finance-charge, invoice, order-customer, order-vendor, payment-other, reminder, tegata, voucher, shipment, receipt, manual-adjustment, other.

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
EE-GL-1.3.5.27.2	Lähtedokumendi number	Lähtedokumendi number.	0-1	String	gl-taf:originatingDocumentNumber	Originating Document Number	Originating document number
EE-GL-1.3.5.27.3	Lähtedokumendi lisatunnus	Enamasti viitenumber vms.	0-1	String	gl-taf:originatingDocumentIdentifierCode	Originating Document Identifier Code	Originating document identifier code
EE-GL-1.3.5.28	Lisadokument	Kande lisadokument.	0-n		gl-srcd:richTextComment	Rich Text Comment	Accepts text in rich text format, including XHTML. It can be used for different purposes, such as to create footnotes in XBRL instances or to create a comment for a document or an entry.
EE-GL-1.3.5.28.1	Lisadokumendi kood	Kood, mis iseloomustab lisadokumendi sisu.	0-1	String	gl-srcd:richTextCommentCode	Rich Text Comment Code	An enumerated code that identifies the purpose of the rich text comment. Enumerated values: link_footnote, footnote, source_document, source_journal, batch, other.

Raamatupidamiskirjendi andmekoosseis (XBRL GL)							
Element code	Label (ee) (in bold = d, taata group, in regulaar = element)	Documentation (ee)	Occurrence	Data type	Element ID in XBRL GL	Label (en)	Documentation (en)
EE-GL-1.3.5.28.2	Lisadokumendi kirjeldus	Lisadokumendi iseloomustav tekst vabas vormis.	0-1	String	gl-srcd:richTextCommentDescription	Rich Text Comment Description	Free format description of the Rich text Comment Code.
EE-GL-1.3.5.28.3	Lisadokumendi sisu	Lisadokumendi sisu.	0-1	String	gl-srcd:richTextCommentContent	Rich Text Comment Content	Content of the Rich Text Comment.
EE-GL-1.3.5.28.4	Lisadokumendi viide	XPATH viide asukohale, mida lisadokument kirjeldab.	0-1	String	gl-srcd:richTextCommentLocator	Rich Text Comment Locator	An XPath expression that identifies the item that the comment relates to.

XBRL GL originaalandmestruktuur: https://drive.google.com/file/d/19wbtVkoQp-cp2xvFRJvXu8BHtQ1Xh_tm/view?usp=sharing

Lisa 2. Majandusaasta aruande taksonoomia ja raamatupidamiskirjendi vastavustabel

Näidiskontoplaani vastavus bilansi ja kasumiaruande elementidele: XBRL taksonoomia 2022 vs kontoplaan vs XBRL GL.xlsx

Analüüsi 3. osa üks ülesannetest nägi ette majandusaasta aruande taksonoomia mäppimise majandustehingu XBRL GL raamatupidamiskirjendiga. Selle töö tulemusena on koostatud Exceli fail, kus on majandusaasta aruande XBRL 2022 taksonoomia elementide ja vormide andmed ja taksonoomia praktiliseks rakendamiseks vajalik info koos **näidiskontoplaaniga** järgmistel *sheet'idel*:

2022 taksonoomia elemendid – import xbrl.eesti lehel olevast XSD failist (3111 elementi).

2022 vormid element seosed – pärineb xbrl.eesti lehel avaldatud „Taksonoomia-2022-01-01.xlsx“ failist (8492 rida).

Labels EST – eestikeelsed elementide nimetused (pärineb eelnimetatud failist).

Guidance EST – eestikeelsed elementide sisu selgitused (pärineb eelnimetatud failist).

2022 vormid-õig.vormid-kateg. – aruandevormide nimekiri (Role definitions) vastavalt ettevõtlusvormidele ja aruande kategooriatele (pärineb eelnimetatud failist). Filtrid mikro- ja keskmiste ettevõtete aastaaruande enimkasutatud vormide leidmiseks.

2022 Vorm-RM määrus – viited Rahandusministeeriumi määruse lisadele (pärineb eelnimetatud failist).

GL map mikro&kesk – kõigi mikroettevõtte ja valik keskmise ettevõtte aruandevormidest koos elementide infoga. Lisatud filter mikro- ja keskmise ettevõtte vormide-elementide eristamiseks. Kõigil sellel sheet'il olevatele elementidele on lisatud nende soovituslik kasutamine XBRL GL raamatupidamiskirjendis – kas *accountMainID* (konto) või *accountSubID* (allkonto) rollis ning täiendavalt on viited klassifikaatoritele, mis võivad lisanduda konkreetse elemendi kasutamisel.

Antud mäping viitab asjaolule, et XBRL taksonoomia elemendid ei ole kasutatavad ühe klassifikaatorina, vaid mitmete majandustehingute kirjendamisel tuleb kandereal kasutada paralleelselt kahte või enam taksonoomia elementi (nt põhivara soetamine eeldab kolme elemendi kasutamist:

`accountMainID = PropertyPlantAndEquipment;`

`accountSubID (1) = MachineryAndEquipmentTransportationAbstract ja`

`accountSubID (2) = PropertyPlantAndEquipmentAcquisitionsAndAdditionsOtherAcquisitionsAndAdditions.`

Näidiskontoplaan – tüüpiline majandustarkvaras kasutusel olev kontoplaan (kontonumber + nimetus), mis järjestatud ja rühmitatud vastavalt bilansi ja kasumiaruande struktuurile ning täiendatud enamkasutatavate aruande lisades esinevate taksonoomia elementide põhjal. Iga konto juures on viide `accountMainID` väljal kasutatavale elemendile, iga elemendi puhul on viide selle ülemise taseme elemendile (`id_upper_item`, mille alusel toimub hierarhiline summeerimine; täiendava infona on näha ka vormid element tabelis viidatud `ParentElementID`, mis praktikas ei pruugi sobida summeerimiseks).

Mitmete kontode puhul on XBRL GL-is kasutusel ka `accountSubID` ja vajadusel `AdditionalItemName` (raamatupidamissüsteemi kasutajate poolt lisatud kontode kirjeldamiseks). Kontoga seotud elemendi juures on info saldo (D või K) ja perioodi (hetk või kestus) kohta, mis on vajalik majandusaasta aruande XBRL faili koostamiseks. Näidiskontoplaani vastavates veergudes olevad andmed on MyCompanyDataService prototüübi andmetabelitesse importimise aluseks ning suunavad näidiskirjendite töötlemist (agregeerimine, XBRL faili moodustamine õigete `context'idega`).

Loendite andmemudel – MCDS-is kasutatava klassifikaatorite andmetabelite ja -väljade skeem. Prototüübis on majandusaasta aruande taksonoomia elemendid kahes klassifikaatoris - RIK_ANNUAL_REPORT ja ANNUAL_REPORT_APPENDIX. Nimetatud klassifikaatorite andmestruktuur põhineb esitatud andmemudelil.

Lisa 3. et-gaap-i ja EKOMAR-i võrdlusanalüüs

Käesolevas projektis analüüsiti vastavalt hanke tehnilisele kirjeldusele ühtset majandustehingu taksonoomiat lähtudes MAA ja EKOMAR-i andmeväljadest ja klassifikaatoritest. Selle info põhjal loodi majandustehingu taksonoomia, mis seisnes vajalike klassifikaatorite leidmises või väljatöötamises ja omavahel sidumises.

Järgnevas on toodud EKOMAR-i muutujate (andmeväljade) võrdlusanalüüs et-gaap taksonoomiaga. Kajastatud on need muutujad, mis täna veel eStatis majandusaasta aruandest täidetavad ei ole. Tabelist on näha, et et-gaap ei kata kõiki EKOMAR-i vajadusi. Peamine vajakajäämine on andmete klassifitseerimise detailsus. Tabelisse on lisatud klassifikaatorite nimed, mis tuleks täiendavalt luua ning kasutusele võtta. Kogu loendite taksonoomia kirjeldus paikneb käesoleva dokumendi lisa 5.

Järgnev tabel on saadaval ka XLSX kujul: [EKOMAR-i ja MAA andmeväljade võrdlus v2.xlsx](#)

Tabel 1. MAA ja EKOMAR-i võrdlusanalüüs

EKOMAR-i muutuja kood	muutuja_ni mi	muutuja_selgitus	gl-cor: accountMainID (et-gaap elemendi kood või muu andmeallika nimetus)	gl-cor: accountSubID (et-gaap elemendi kood või klassifikaatori ja elemendi kood)	gl-cor: accountSubID (klassifikaatori ja elemendi kood)	gl-cor: accountSubID (klassifikaatori ja elemendi kood)	gl-cor: accountSubID (klassifikaatori ja elemendi kood)	Märkused/Lisainfo
ENL_1_1_3	Elektrienergi a: tarbitud omatarbeks – maksumus	Tarbitud elektrienergia maksumus soetushinnas ilma käibemaksuta. Elektrienergia maksumus hõlmab püsi- ja võimsustasusid, võrgutasu, taastuvenergia tasu, elektriaktsiisi ning ei sisalda tasu reaktiivenergia eest.	Kasumiaruande skeem 1 korral: MiscellaneousOperating ExpensesElectricity või kasutmiaruande skeem 2 korral AdministrativeExpenseEl ectricity	-				

ENL_1_2_3	Soojus: tarbitud omatarbeks – maksumus	Tarbitud soojusenergia maksumus soetushinnas ilma käibemaksuta, eurodes, täisarvudes. Juhul kui asutakse rendipinnal või kodukontoris, pole vaja andmeid esitada.	Kasumiaruande skeem 1 korral: MiscellaneousOperatingExpensesHeatEnergy või kasumiaruande skeem 2 korral AdministrativeExpenseHeatEnergy	-	
ENT_A_20_1	Ettevõtte kuuluvus kontserni	Kontsern on omavahel juriidiliselt või finantsiliselt seotud ettevõtete ühendus, kuhu kuuluvad emaettevõtte ja tema otseselt või kaudselt kontrollitavad ettevõtted. Kontroll eksisteerib, kui teisel üksusel või isikul on ettevõtte hääleõiguslikest aktsiatest või osakutest üle 50% või kui teisel üksusel või isikul on ettevõtte tegevus- ja finantspoliitika üle mõjuvõim muul viisil.	IF ENT_A_30_30 IS NOT NULL THEN "jah" ELSE "ei"	-	
ENT_A_30_2	Kontserni emaettevõtte registrikood	Kontserni emaettevõtte registrikood, kui emaettevõttel on omakorda emaettevõtte, siis esitatakse selle kood. Kontserni emaettevõtte on ettevõtte, mida ei kontrolli ükski teine eraõiguslik juriidiline isik (äriühing, mittetulundusühing või sihtasutus) Eestis ega mujal maailmas.	NameOfAccountingEntityParentCompany	-	MAA-s ei ole emaettevõtte registrikoodi. Saame kasutada nime.

ENT_A_30_3	Kontserni emaettevõtte riik	Riik, kus kontserni emaettevõtte on registreeritud, kui emaettevõttel on omakorda emaettevõtte, siis esitatakse selle riik. Kontserni emaettevõtte on ettevõtte, mida ei kontrolli ükski teine eraõiguslik juriidiline isik (äriühing, mittetulundusühing või sihtasutus) Eestis ega mujal maailmas.	CountryWhereAccountin gEntitysParentCompanyl sRegistered	-
ENT_B_010	Tööga hõivatud isikute keskmine arv	Tööga hõivatud isikute keskmine arv – kõik ettevõttes töötavad isikud olenemata nende töönädala pikkusest: ettevõttes töötavad omanikud ja nende tasuta töötavad pereliikmed; täis- või osaaajatöötajad; isikud, kes töötavad väljaspool ettevõtet (turustuspersonal jt); ajutiselt töölt puuduvad isikud (haiguslehel, tasulisel puhkusel, õppepuhkusel olijad, streikijad jt); praktikandid, hooaja- ja kodustöötajad; töövõtulepinguga töötavad isikud. Tööga hõivatud isikute arvus ei näidata teiste ettevõtete töötajaid,	Tööjõuandmed	-

		kes tegutsevad kõnesolevas ettevõttes, täites selle tellimusi, samuti pikka aega töölt puuduvaid isikuid (lapsehoolduspuhkusel või ajateenistuses viibijad jt).		
ENT_B_02 0	Töötajate aastakeskmi ne arv	Töötajate aastakeskmine arv – isikud, kes töötavad tööandjale kokkuleppe (töö-/töövõtulepingu) alusel ja saavad töö eest tasu (palk, töö-, tükitöötasu, kompensatsioon): tasu saajate nimekirjas olevad ettevõtte omanikud; täis- või osaaajatöötajad; praktikandid, hooaja- ja kodustöötajad; ettevõtte ja töövahendustalituse kokkuleppe alusel rakendatud töötud isikud; ajutiselt töölt puuduvad isikud (haiguslehel, tasulisel puhkusel, õppepuhkusel olijad, streikijad jt). Töötajate arvus ei näidata pikka aega töölt puuduvaid isikuid	Tööjõuandmed	-

		(lapsehoolduspuhkusel või ajateenistuses viibijad jt), tellitud teenust osutavaid teise ettevõtte (st sealt palka saavaid) ega vabatahtlikke palgata töötajaid.		
ENT_B_03 0	Osalise tööajaga töötajate aastakeskmine arv	Osalise tööajaga töötaja on isik, kes töötab osalise tööpäeva või osalise töönaädalaga/kuuga; kes töötab ajutiselt osalise tööajaga tööandja algatusel.	Tööjõuandmed	-
ENT_B_06 5	Uurimis- ja arendustegevusega hõivatud isikute olemasoleva ettevõttes käesoleval aastal	Uurimis- ja arendustegevus on loov süstemaatiline töö, mille põhikriteeriumiks on uudsus ja algetapil teadus- või tehnoloogilisele probleemile lahenduse puudumine, eesmärgiks teaduslike uuringutega uute teadmiste saamine inimese, looduse, ühiskonna ja nende vastastikuse toime kohta ning rakendamine uute materjalide, toodete ja seadmete tootmiseks, protsesside, süsteemide ja	Tööjõuandmed	-

		<p>teenuste juurutamiseks või täiustamiseks. Hõivatute hulgas on nii täistööajaga kui ka juhuti uurimis- ja arendustegevusega seotud isikud. Erinevalt ülejäänud küsimustikust puudutab see küsimus aruandeaastale järgneva aasta tegevust.</p>		
ENT_B_07 0	Töötatud tundide arv	<p>Töötatud tundide arv on ettevõtte kõigi töötajate vaadeldaval perioodil tegelikult töötatud tundide koguarv. Peale standardse tööaja tuleb siin näidata ka kõik ületunnid. Töötatud töötundide hulka ei kuulu tasustatud, kuid tegelikult mittetöötatud tööaeg (puhkused, haiguspäevad jms), samuti lõunavaheajad, tööle tuleku ja töölt mineku jms aeg, mis otseselt ei kuulu tööaja koosseisu. Kui tegelikult töötatud tundide täpne arv pole teada, võib selle määrata kaudselt: töötundide normarv + ületunnid – töölt puudumised. Kalendaarne tööajafond on 2020</p>	Tööjõuandmed	-

		töötundi aastas. Töötatud tundide arv märgitakse tuhandetes tundides ühe kümnendkohaga.				
ENT_C_01 3_1	Müügitulu: omatoodetud tööstustoodangu ja tööstusteenuste müük mitteresidentidele – skeem 1	Ettevõttes valmistatud tööstustoodangu ja osutatud tööstusteenuste müük mitteresidentidele. Müügi hulka ei lülitata materjali maksumust mitteresidendile tagasimüügi (reekspordi) korral, kui töötamiseks sissetoodud materjali ei kajastata kuludes. Sellisel juhul kajastatakse ainult saadud teenustasu.	Revenue	EMTAK2023ap: C - TÖÖTLEV TÖÖSTUS	RTK2T2013ap: kõik va ET	RIIGIROLL2022ap: EKOMAR001 - kliendi residentsus
ENT_C_01 3_2	Müügitulu: omatoodetud tööstustoodangu ja tööstusteenuste müük mitteresidentidele – skeem 2	Ettevõttes valmistatud tööstustoodangu ja osutatud tööstusteenuste müük mitteresidentidele. Müügi hulka ei lülitata materjali maksumust mitteresidendile tagasimüügi (reekspordi) puhul, kui töötamiseks sissetoodud materjali ei	Revenue	EMTAK2023ap: C - TÖÖTLEV TÖÖSTUS	RTK2T2013ap: kõik va ET	RIIGIROLL2022ap: EKOMAR001 - kliendi residentsus

ENT_C_26 5_21	Müüdnud toodangu kulu: maksed alltöövõtjatel e ehitustööde eest hoonetes	Maksed alltöövõtu korras tehtud ehitustööde eest (uusehitus ning ka remondi- ja rekonstrueerimistööd) hoonetes nii Eestis kui ka välisriikides. Siia kuulub ka alltöövõtu korras hoonetesse seadmete paigaldamine.	GoodsRawMaterialsAnd ServicesSubcontracting Work	EMTAK2023ap: 412 - Elamute ja mitteeluhoonete ehitus	-	
ENT_C_27 0_11	Kaubad, toore, materjal ja teenused: maksed alltöövõtjatel e ehitustööde eest välisriikides	Maksed alltöövõtu korras väljaspool Eestit tehtud ehitustööde eest, k.a välisriikide saatkonnahoonete ehitus Eestis.	GoodsRawMaterialsAnd ServicesSubcontracting Work	EMTAK2023ap: 41 - Hoonete ehitus	RTK2T2013ap: kõik va ET	RIIGIROLL2022ap: EKOMAR002 - tarnija residentsus
ENT_C_27 0_21	Müüdnud toodangu kulu: maksed alltöövõtjatel e ehitustööde eest välisriikides	Maksed alltöövõtu korras väljaspool Eestit tehtud ehitustööde eest, k.a välisriikide saatkonnahoonete ehitus Eestis.	GoodsRawMaterialsAnd ServicesSubcontracting Work	EMTAK2023ap: 41 - Hoonete ehitus	RTK2T2013ap: kõik va ET	RIIGIROLL2022ap: EKOMAR002 - tarnija residentsus

ENT_C_35 0_11	Kaubad, toore, materjal ja teenused: muud ostetud teenused	Muud ostetud teenused – ettevõtte majandustegevusega kaasnevate teenuste kulud: raamatupidamise ja audiitorkontrolli teenustasud, kindlustusmaksed, personali värbamise, ettevalmistamise ja täiendusõppe kulud, kaubamärkide ja frantsiiside tasud, intellektuaalomandi jms toodete (v.a autoriõigusega kaitstud tööd) kasutusõiguse litsentsimise teenused, panga teenustasud (välja arvatud intressikulud), tuletõrje- ja valvekulud, konsultatsioonikulud, side- , posti- ja telekommunikatsioonikulu d (telefon, e-post, internet), reklaami-, turu- uuringute, müügitehingute, esitlus-, transpordi-, remondi- ja hoolduskulud, muud teiste ettevõtete osutatud teenused.	OtherOperatingExpense	KULULIIK2023ap: 1 - muud ostetud teenused	-
------------------	--	---	-----------------------	---	---

ENT_C_35 0_12	Mitmesugused tegevuskulud: muud ostetud teenused	Muud ostetud teenused – ettevõtte majandustegevusega kaasnevate teenuste kulud: raamatupidamise ja audiitorkontrolli teenustasud, kindlustusmaksed, personali värbamise, ettevalmistamise ja täiendusõppe kulud, kaubamärkide ja frantsiiside tasud, intellektuaalomandi jms toodete (v.a autoriõigusega kaitstud tööd) kasutusõiguse litsentsimise teenused, panga teenustasud (välja arvatud intressikulud), tuletõrje- ja valvekulud, konsultatsioonikulud, side- , posti- ja telekommunikatsioonikulu d (telefon, e-post, internet), reklaami-, turu- uuringute, müügitehingute, esitlus-, transpordi-, remondi- ja hoolduskulud, muud teiste ettevõtete osutatud teenused.	MiscellaneousOperating ExpensesOther	KULULIIK2023ap: 1 - muud ostetud teenused	-
------------------	---	---	---	---	---

ENT_C_35 0_21	Müüdud toodangu kulu: muud ostetud teenused	Muud ostetud teenused – ettevõtte majandustegevusega kaasnevate teenuste kulud: raamatupidamise ja audiitorkontrolli teenustasud, kindlustusmaksed, personali värbamise, ettevalmistamise ja täiendusõppe kulud, kaubamärkide ja frantsiiside tasud, intellektuaalomandi jms toodete (v.a autoriõigusega kaitstud tööd) kasutusõiguse litsentsimise teenused, panga teenustasud (välja arvatud intressikulud), tuletõrje- ja valvekulud, konsultatsioonikulud, side- , posti- ja telekommunikatsioonikulu d (telefon, e-post, internet), reklaami-, turu- uuringute, müügitehingute, esitlus-, transpordi-, remondi- ja hoolduskulud, muud teiste ettevõtete osutatud teenused.	CostOfGoodsSoldOther	KULULIIK2023ap: 1 - muud ostetud teenused	-
------------------	---	---	----------------------	---	---

ENT_C_35 0_22	Turustuskulud: muud ostetud teenused	Muud ostetud teenused – ettevõtte majandustegevusega kaasnevate teenuste kulud: raamatupidamise ja audiitorkontrolli teenustasud, kindlustusmaksed, personali värbamise, ettevalmistamise ja täiendusõppe kulud, kaubamärkide ja frantsiiside tasud, intellektuaalomandi jms toodete (v.a autoriõigusega kaitstud tööd) kasutusõiguse litsentsimise teenused, panga teenustasud (välja arvatud intressikulud), tuletõrje- ja valvekulud, konsultatsioonikulud, side-, posti- ja telekommunikatsioonikulud (telefon, e-post, internet), reklaami-, turu-uuringute, müügitehingute, esitlus-, transpordi-, remondi- ja hoolduskulud, muud teiste ettevõtete osutatud teenused.	DistributionExpenseOther	KULULIIK2023ap: 1 - muud ostetud teenused	-
------------------	---	--	--------------------------	--	---

ENT_C_35 0_23	Üldhalduskulud: muud ostetud teenused	Muud ostetud teenused – ettevõtte majandustegevusega kaasnevate teenuste kulud: raamatupidamise ja audiitorkontrolli teenustasud, kindlustusmaksed, personali värbamise, ettevalmistamise ja täiendusõppe kulud, kaubamärkide ja frantsiiside tasud, intellektuaalomandi jms toodete (v.a autoriõigusega kaitstud tööd) kasutusõiguse litsentsimise teenused, panga teenustasud (välja arvatud intressikulud), tuletõrje- ja valvekulud, konsultatsioonikulud, side-, posti- ja telekommunikatsioonikulud (telefon, e-post, internet), reklaami-, turu-uuringute, müügitehingute, esitlus-, transpordi-, remondi- ja hoolduskulud, muud teiste ettevõtete osutatud teenused.	AdministrativeExpenseOther	KULULIIK2023ap: 1 - muud ostetud teenused	-
------------------	---------------------------------------	--	----------------------------	--	---

<p>ENT_C_43 0_2</p>	<p>Kulud: töökulud kokku – skeem 2</p>	<p>Töökulud – palk, sellelt arvestatud sotsiaalmaks ja töötuskindlustusmaks. Samuti kuulub siia ettevõtte tekkepõhiselt arvestatud kulu seoses väljamakstud või tulevikus väljamakstavate pensionide ja teiste töösuhtejärgsete hüvitistega.</p>	<p>WageAndSalaryExpense</p>	<p>-</p>
<p>ENT_C_53 0_12</p>	<p>Mitmesugused tegevuskulud: riigilõiv</p>	<p>Riigilõiv – riigilõivuseadusega kehtestatud määras tasumisele kuuluv summa juriidiliste toimingute, avalduste läbivaatamise, dokumentide väljastamise või muu toimingute eest, nagu kohtuasjade toimingud, äri-, liiklus-, riikliku ehitise-, keskkonnajärelvalve, Patendiameti, Tehnilise Järelevalve Ameti jt haldusametuste toimingud, riiklike tegevuslitsentside ja tegevuslubade väljastamine, numeratsioonivahemiku kasutamise loa väljastamine ja pikendamine, toimingud tolliseadustiku jt seaduste alusel.</p>	<p>OtherOperatingExpense</p>	<p>KULULIIK2023ap: 2 - riigilõiv</p>

ENT_C_53 O_21	Müüdüd toodangu kulu: riigilõiv	Riigilõiv – riigilõivuseadusega kehtestatud määras tasumisele kuuluv summa juriidiliste toimingute, avalduste läbivaatamise, dokumentide väljastamise või muu toimingute eest, nagu kohtuasjade toimingud, äri-, liiklus-, riikliku ehtis-, keskkonna- jt registrite, Patendiameti, Tehnilise Järelevalve Ameti jt haldusasutuste toimingud, riiklike tegevuslitsentside ja tegevuslubade väljastamine, numeratsioonivahemiku kasutamise loa väljastamine ja pikendamine, toimingud tolliseadustiku jt seaduste alusel.	CostOfGoodsSold	KULULIIK2023ap: 7 2 - riigilõiv
ENT_C_53 O_22	Turustuskulu d: riigilõiv	Riigilõiv – riigilõivuseadusega kehtestatud määras tasumisele kuuluv summa juriidiliste toimingute, avalduste läbivaatamise, dokumentide väljastamise või muu toimingute eest, nagu kohtuasjade toimingud, äri-, liiklus-, riikliku ehtis-, keskkonna-	DistributionExpenseOthe r	KULULIIK2023ap: 2 - riigilõiv

		<p>jt registrite, Patendiameti, Tehnilise Järelevalve Ameti jt haldusasutuste toimingud, riiklike tegevuslitsentside ja tegevuslubade väljastamine, numeratsioonivahemiku kasutamise loa väljastamine ja pikendamine, toimingud tolliseadustiku jt seaduste alusel.</p>		
		<p>Riigilõiv – riigilõivuseadusega kehtestatud määras tasumisele kuuluv summa juriidiliste toimingute, avalduste läbivaatamise, dokumentide väljastamise või muu toimingu eest, nagu kohtuasjade toimingud, äri-, liiklus-, riikliku ehitis-, keskkonna- jt registrite, Patendiameti, Tehnilise Järelevalve Ameti jt haldusasutuste toimingud, riiklike tegevuslitsentside ja tegevuslubade väljastamine, numeratsioonivahemiku kasutamise loa väljastamine ja pikendamine, toimingud</p>		
ENT_C_53 0_23	Üldhalduskulud: riigilõiv		AdministrativeExpenseO ther	KULULIIK2023ap: 2 - riigilõiv

		tolliseadustiku jt seaduste alusel.		
ENT_C_54 5_2_12	Mitmesugused tegevuskulud: muude kulude selgitus		NoteOtherOperatingExpenses	-
ENT_C_54 5_2_21	Müüdü toodangu kulu: muude kulude selgitus		NoteCostOfGoodsSold	-
ENT_C_54 5_2_22	Turustuskulud: muude kulude selgitus		NoteDistributionExpense	-
ENT_C_54 5_2_23	Üldhalduskulud: muude kulude selgitus		NoteAdministrativeExpense	-
ENT_C_79 0_1	Muud ärikskulud: liikmemaksud – skeem 1	Ühingute ja liitude liikmemaksud, koondiste ja assotsiatsioonide ülalpidamiskulud.	MembershipFees	-

ENT_C_79 0_2	Muud ärikulud: liikmemaksu d – skeem 2	Ühingute ja liitude liikmemaksud, koondiste ja assotsiatsioonide üalpidamiskulud.	MembershipFees	-
ENT_C_83 6_1	Finantstulud ja -kulud: intressikulu – intressikulu kasutusrendi le: skeem 1	Kasutusrendi intressikulu. Rendilepingut loetakse kapitalirendiks juhul, kui kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule; vastasel juhul loetakse rendilepingut kasutusrendiks. Täidetakse, kui raamatupidamise aastaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).	InterestExpenses	KULULIIK2023ap: 4 - intressikulu kasutusrendile
ENT_C_83 6_2	Finantstulud ja -kulud: intressikulu – intressikulu kasutusrendi le: skeem 2	Kasutusrendi intressikulu. Rendilepingut loetakse kapitalirendiks juhul, kui kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule; vastasel juhul loetakse rendilepingut kasutusrendiks.	InterestExpenses	KULULIIK2023ap: 4 - intressikulu kasutusrendile

		Täidetakse, kui raamatupidamise aastaaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).		
ENT_C_90 0_1_K	Aruandeaasta kasum (kahjum) – skeem 1, kontroll	Aruandeaasta kasum (kahjum) on kasumiaruande kõigi tulusummade ja kõigi kulusummade vahe.	TotalAnnualPeriodProfitL oss	-
ENT_C_90 0_2_K	Aruandeaasta kasum (kahjum) – skeem 2, kontroll	Aruandeaasta kasum (kahjum) on kasumiaruande kõigi tulusummade ja kõigi kulusummade vahe.	TotalAnnualPeriodProfitL oss	-
ENT_D_10 _35_1_1	Müügitulu: toodetud tööstustoodangu ja -teenuste müük – tegevusala 1		Revenue	EMTAK2023ap: Mõni C alamelementidest
ENT_D_10 _35_1_1A	Toodetud tööstustoodangu ja -teenuste müük: tegevusala 1 – nimetus		Revenue	EMTAK2023ap: Mõni C alamelementidest

ENT_D_10 _35_2_1	Müügitulu: toodetud tööstustood angu ja - teenuste müük – tegevusala 2		Revenue	EMTAK2023ap: Mõni C alamelementidest
ENT_D_10 _35_2_1A	Toodetud tööstustood angu ja - teenuste müük: tegevusala 2 – nimetus		Revenue	EMTAK2023ap: Mõni C alamelementidest
ENT_D_10 _35_3_1	Müügitulu: toodetud tööstustood angu ja - teenuste müük – tegevusala 3		Revenue	EMTAK2023ap: Mõni C alamelementidest
ENT_D_10 _35_3_1A	Toodetud tööstustood angu ja - teenuste müük: tegevusala 3 – nimetus		Revenue	EMTAK2023ap: Mõni C alamelementidest
ENT_D_41 _1	Müügitulu: ehitus – hoonete ehitus Eestis ja välisriikides	Hoonete ehitus Eestis ja välisriikides – reast „Ehitus kokku”. Hoonestusprojektide arendus edasise müügi eesmärgil, hoonete uusehitus ning remondi- ja	Revenue	EMTAK2023ap: 412 - Elamute ja mitteeluhoonete ehitus -

		rekonstrueerimistööd, sh seadmete paigaldamine ja monteerimine nii uutesse kui ka remonditavatesse hoonetesse. Hoone on maapinnaga püsivalt ühendatud, katuse, välispiirete ja siseruumidega ehitis.				
ENT_D_41 _43_V_1	Müügitulu: ehitus – välisriikides	Ehitus välisriikides – reast „Ehitus kokku”. Eestis registreeritud ehitusettevõtete välisriikides tehtud ehitustööd (ka välisriikide saatkonnahoonete ehitus Eestis).	Revenue	EMTAK2023ap: Mõni C alamelementidest	RTK2T2013ap	RIIGIROLL2022ap: EKOMAR001 - kliendi residentsus
ENT_D_42 _1	Müügitulu: ehitus – rajatiste ehitus Eestis ja välisriikides	Rajatiste ehitus Eestis ja välisriikides – reast „Ehitus kokku”. Rajatiste uusehitus ning rajatiste remondi- ja rekonstrueerimistööd, sh seadmete paigaldamine ja monteerimine nii uutesse kui ka remonditavatesse rajatistesse.	Revenue	EMTAK2023ap: 42 - Rajatiste ehitus	-	
ENT_D_42 _1_1	Müügitulu: ehitus – rajatiste ehitus Eestis ja välisriikides: remondi- ja rekonstrueer imistööd	Rajatiste ehituse hulgast remondi-, renoveerimis- ja restaureerimistööd. Siin näidatakse ka seadmete paigaldamine ja monteerimine remonditavatesse rajatistesse.	Revenue	EMTAK2023ap: 42 - Rajatiste ehitus	TULULIIK2023ap: 1 - remondi- ja rekonstrueerimistö öd	

ENT_D_90 01_1	Müügitulu: muu tegevusala 1	Müügitulu eespool loetlemata tegevusalalt.	Revenue	EMTAK2023ap: Mistahes tegevusala	-
ENT_D_90 02_1	Müügitulu: muu tegevusala 2	Müügitulu eespool loetlemata tegevusalalt.	Revenue	EMTAK2023ap: Mistahes tegevusala	-
ENT_D_90 03_1	Müügitulu: muu tegevusala 3	Müügitulu eespool loetlemata tegevusalalt.	Revenue	EMTAK2023ap: Mistahes tegevusala	-
ENT_H_02 0_29	Kinnisvarain vesteeringud : varade kasutusõigus – eelmise aruandeperi oodi lõpul jääkmaksum uses / õiglas väärtuses	Eelmise aruandeperioodi lõpul jääkmaksumuses / õiglas väärtuses – varade bilansiline (jääk)maksumus aruandeperioodi algul. See on netosumma, milles varad on bilansis kajastatud, võttes arvesse akumuleeritud kulumit ja võimalikke allahindlusi. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid“) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks, või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).	InvestmentPropertyCost MethodAtEndOfPrevious PeriodResidualCost	VARALIIK2023ap: 1 - varade kasutusõigus – eelmise aruandeperioodi lõpul jääkmaksumuses / õiglas väärtuses	-

ENT_H_02 0_45	Materiaalsed põhivarad: varade kasutusõigus – eelmise aruandeperioodi lõpul jääkmaksumuses / õiglasest väärtuses	Eelmise aruandeperioodi lõpul jääkmaksumuses / õiglasest väärtuses – varade bilansiline (jääk)maksumus aruandeperioodi algul. See on netosumma, milles varad on bilansis kajastatud, võttes arvesse akumulereitud kulumit ja võimalikke allahindlusi. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid“) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).	PropertyPlantAndEquipmentAtEndOfPreviousPeriodResidualCost	VARALIIK2023ap: 1 - varade kasutusõigus – eelmise aruandeperioodi lõpul jääkmaksumuses / õiglasest väärtuses -
------------------	--	--	--	---

<p>ENT_H_03 0_10</p> <p>Materiaalsed põhivarad: lõpetamata projektid ja ettemaksed – lõpetamata projektid: lõpetamata ehitised – ostud ja parendused</p>	<p>Ostud ja parendused – aruandeaastal soetatud põhivarad, ka mitterahaliste sissemaksete, näiteks aktsiate eest, samuti aruandeperioodil sõlmitud kapitalirendilepinguga omandatud põhivarade lepingujärgne koguväärtus ilma intressita. Põhivara võetakse algselt bilansis arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja soetamisega otseselt seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Siin kajastatakse ka hilisemate parendustega seotud kulutused, mis lisatakse materiaalse põhivara soetusmaksumusele ainult juhul, kui need vastavad materiaalse põhivara mõistele ja vara bilansis kajastamise kriteeriumidele (sh tõenäoline osalemine tulevikus majandusliku kasu tekitamisel). Lõpetamata ehitised – oma tarbeks ehitatavatele</p>	<p>UnfinishedProjectsAndPr epaymentsAbstract</p>	<p>VARALIIK2023ap: 2 - lõpetamata projektid ja ettemaksed – lõpetamata projektid: lõpetamata ehitised – ostud ja parendused</p>
--	--	--	---

pooleliolevatele
ehitusobjektidele tegelikult
tehtud väljaminekud.
Ehitusettevõtted näitavad
edasimüümiseks või
tellimustööna ehitatavale
objektile tehtavad
väljaminekud varudes
lõpetamata toodangu all.

<p>ENT_H_03 O_11</p>	<p>Materiaalsed põhivarad: lõpetamata projektid ja ettemaksed – lõpetamata projektid: lõpetamata (paigaldamata) masinad, seadmed – ostud ja parendused</p>	<p>Ostud ja parendused – aruandeaastal soetatud põhivarad, ka mitterahaliste sissemaksete, näiteks aktsiate eest, samuti aruandeperioodil sõlmitud kapitalirendilepinguga omandatud põhivarade lepingujärgne koguväärtus ilma intressita. Põhivara võetakse algselt bilansis arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja soetamisega otseselt seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Siin kajastatakse ka hilisemate parendustega seotud kulutused, mis lisatakse materiaalse põhivara soetusmaksumusele ainult juhul, kui need vastavad materiaalse põhivara mõistele ja vara bilansis kajastamise kriteeriumidele (sh tõenäoline osalemine tulevikus majandusliku kasu tekitamisel). Lõpetamata (paigaldamata) masinad,</p>	<p>VARALIIK2023ap: 3 - lõpetamata projektid ja ettemaksed – lõpetamata projektid: lõpetamata (paigaldamata) masinad, seadmed – ostud ja parendused</p>
--------------------------	--	---	--

		seadmed – oma tarbeks tehtavatele pooleliolevatele või paigaldamata masinatele, seadmetele tegelikult tehtud väljaminekud.	
ENT_H_03 0_29	Kinnisvarainvesteeringud : varade kasutusõigus – ostud ja parendused	Ostud ja parendused – aruandeaastal soetatud põhivarad. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).	InvestmentProperty
			VARALIIK2023ap: 4 - varade kasutusõigus - ostud ja parendused

ENT_H_03 O_45	Materiaalsed põhivarad: varade kasutusõigus – ostud ja parendused	Ostud ja parendused – näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).	PropertyPlantAndEquip ment	VARALIIK2023ap: 4 - varade kasutusõigus - ostud ja parendused
ENT_H_03 1_15	Kinnisvarain vesteeringud : maa – ostud ja parendused: maa ja varem kasutusel olnud ehitiste ost	Ostetud maa ja varem Eestis kasutusel olnud hooned ja rajatised võetakse algselt bilansis arvele soetusmaksumuses. Siin kajastatakse ka aruandeperioodil sõlmitud kapitalirendilepinguga omandatud põhivarade lepingujärgne koguväärtus ilma intressita. Kinnisvarainvesteeringud: maa – kinnisvarainvesteeringuna klassifitseeritud maa, sh kapitalirendiga soetatud.	PropertyPlantAndEquip mentAcquisition sAndAdditionsAcquisitio nOfLandAndBuildingsEx ceptNewBuildingsAndRe novations	VARALIIK2023ap: 9 - maa – ostud ja parendused: maa ja varem kasutusel olnud ehitiste ost

ENT_H_03 1_16	Kinnisvarainvesteeringud : ehitised – ostud ja parendused: maa ja varem kasutusel olnud ehitiste ost	Ostetud maa ja varem Eestis kasutusel olnud hooned ja rajatised võetakse algselt bilansis arvele soetusmaksumuses. Siin kajastatakse ka aruandeperioodil sõlmitud kapitalirendilepinguga omandatud põhivarade lepingujärgne koguväärtus ilma intressita. Kinnisvarainvesteeringud: ehitised – kinnisvarainvesteeringuna klassifitseeritud hooned ja rajatised, sh kapitalirendiga soetatud.	PropertyPlantAndEquipmentAcquisition sAndAdditionsAcquisitionOfLandAndBuildingsExceptNewBuildingsAndRenovations	VARALIIK2023ap: 10 - ehitised – ostud ja parendused: maa ja varem kasutusel olnud ehitiste ost
ENT_H_03 1_28	Kinnisvarainvesteeringud : lõpetamata projektid ja ettemaksed – ostud ja parendused: maa ja varem kasutusel olnud ehitiste ost	Ostetud maa ja varem Eestis kasutusel olnud hooned ja rajatised võetakse bilansis arvele soetusmaksumuses Lõpetamata projektid ja ettemaksed – kinnisvarainvesteeringuna klassifitseeritud lõpetamata ehitised, ettemaksed põhivarade eest. Kinnisvarainvesteeringud – kinnisvaraobjekt (maa, hoone või osa hoonest), mida ettevõtte hoiab (kas omanikuna või kapitalirendi tingimustel	InvestmentProperty	VARALIIK2023ap: 14 - lõpetamata projektid ja ettemaksed – ostud ja parendused: uute ehitiste ost, uusehitus, parendused.

	<p>rendituna) eelkõige renditulu teenimise, väärtuse kasvu või mõlemal eesmärgil, mitte aga kasutamiseks toodete või teenuste tootmisel, halduseesmärkidel või müügiks tavapärase äritegevuse käigus. Kinnisvarainvesteeringuks võib olla ka hoonestusõigus, mis vastab kinnisvarainvesteeringu mõistele. LISAINFO: RTJ 6 „Kinnisvarainvesteeringud”</p>		
<p>ENT_H_03 1_29</p>	<p>Kinnisvarainvesteeringud : varade kasutusõigus – ostud ja parendused: maa ja varem kasutusel olnud ehitiste ost</p>	<p>Ostetud maa ja varem Eestis kasutusel olnud hooned ja rajatised võetakse bilansis arvele soetusmaksumuses. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).</p> <p>InvestmentProperty</p>	<p>VARALIIK2023ap: 15 - varade kasutusõigus – ostud ja parendused: uute ehitiste ost, uusehitus, parendused</p>

ENT_H_03 1_45	Materiaalsed põhivarad: varade kasutusõigus – ostud ja parendused: maa ja varem kasutusel olnud ehitiste ost	Ostetud maa ja varem Eestis kasutusel olnud hooned ja rajatised võetakse bilansis arvele soetusmaksumuses. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).	PropertyPlantAndEquipment	VARALIIK2023ap: 8 - varade kasutusõigus – ostud ja parendused: maa ja varem kasutusel olnud ehitiste ost
ENT_H_03 2_15	Kinnisvarainvesteeringud : maa – ostud ja parendused: uute ehitiste ost, uusehitus, parendused	Uute, varem kasutamata hoonete ja rajatiste ost, kapitaliseeritud kulutused ehitiste ehitamiseks, laiendamiseks, rekonstrueerimiseks ja renoveerimiseks (rekonstrueerimisväljaminekud), mis pikendavad oluliselt ehitise kasutusiga, suurendavad tootmispotentsiaali või vähendavad kasutuskulusid, samuti kulutused maaparandusele. Siin kajastatakse ka aruandeperioodil sõlmitud kapitalirendilepinguga	InvestmentProperty	VARALIIK2023ap: 13 - maa – ostud ja parendused: uute ehitiste ost, uusehitus, parendused

	<p>omandatud põhivarade lepingujärgset koguväärtust ilma intressita. Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse perioodikuludes. Kinnisvarainvesteeringud: maa – kinnisvarainvesteeringuna klassifitseeritud maa, sh kapitalirendiga soetatud.</p>	
<p>ENT_H_03 2_16</p> <p>Kinnisvarainvesteeringud : ehitised – ostud ja parendused: uute ehitiste ost, uusehitus, parendused</p>	<p>Uute, varem kasutamata hoonete ja rajatiste ost, kapitaliseeritud kulutused ehitiste ehitamiseks, laiendamiseks, rekonstrueerimiseks ja renoveerimiseks (rekonstrueerimisväljamine kud), mis pikendavad oluliselt ehitise kasutusiga, suurendavad tootmispotentsiaali või vähendavad kasutuskulusid, samuti kulutused maaparandusele. Siin kajastatakse ka aruandeperioodil sõlmitud kapitalirendilepinguga omandatud põhivarade lepingujärgset</p> <p>InvestmentProperty</p>	<p>VARALIIK2023ap: 12 - ehitised – ostud ja parendused: uute ehitiste ost, uusehitus, parendused</p>

	<p>koguväärtust ilma intressita. Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse perioodikuludes. Kinnisvarainvesteeringud: ehitised – kinnisvarainvesteeringuna klassifitseeritud hooned ja rajatised, sh kapitalirendiga soetatud.</p>		
<p>ENT_H_03 2_2</p> <p>Materiaalsed põhivarad: maa – ostud ja parendused: uute ehitiste ost, uusehitus, parendused</p>	<p>Uute, varem kasutamata hoonete ja rajatiste ost, kapitaliseeritud kulutused ehitiste ehitamiseks, laiendamiseks, rekonstrueerimiseks ja renoveerimiseks (rekonstrueerimisväljamine kud), mis pikendavad oluliselt ehitise kasutusiga, suurendavad tootmispotentsiaali või vähendavad kasutuskulusid, samuti kulutused maaparandusele. Siin kajastatakse ka aruandeperioodil sõlmitud kapitalirendilepinguga omandatud põhivarade lepingujärgset</p>	<p>PropertyPlantAndEquipment</p>	<p>VARALIIK2023ap: 13 - maa – ostud ja parendused: uute ehitiste ost, uusehitus, parendused</p>

koguväärtust ilma
intressita. Jooksva
hoolduse ja remondiga
kaasnevad kulutused
kajastatakse
perioodikuludes. Maa –
maad kui piiramata
kasutusega objekti ei
amortiseerita, mistõttu
maa soetusmaksumus
peab võrduma
jäähmaksumusega. Siin
näidatakse ka kulutused
maaparandusele ja -
korraldusele, samuti maa
kasutusõigus, kui see on
klassifitseeritud
materiaalse põhivarana.

<p>ENT_H_03 2_28</p> <p>Kinnisvarainvesteeringud : lõpetamata projektid ja ettemaksud – ostud ja parendused: uute ehitiste ost, uusehitus, parendused</p>	<p>Uute (varem kasutamata) hoonete ja rajatiste ost, kapitaliseeritud kulutused ehitamiseks, laiendamiseks ja rekonstrueerimiseks, mis pikendavad ehitise kasutusiga, suurendavad tootmispotentsiaali või vähendavad kulusid. Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse perioodikuludes. Lõpetamata projektid ja ettemaksud – kinnisvarainvesteeringuna klassifitseeritud lõpetamata ehitised, ettemaksud põhivarade eest. Kinnisvarainvesteeringud – kinnisvaraobjekt (maa, hoone või osa hoonest), mida ettevõtte hoiab (kas omanikuna või kapitalirendi tingimustel rendituna) eelkõige renditulu teenimise, väärtuse kasvu või mõlemal eesmärgil, mitte aga kasutamiseks toodete või teenuste tootmisel, halduseesmärkidel või müügiks tavapärase äritegevuse käigus.</p> <p>InvestmentProperty</p>	<p>VARALIIK2023ap: lõpetamata projektid ja ettemaksud – ostud ja parendused: uute ehitiste ost, uusehitus, parendused</p>
---	--	---

	<p>Kinnisvarainvesteeringuks võib olla ka hoonestusõigus, mis vastab kinnisvarainvesteeringu mõistele. LISAINFO: RTJ 6 „Kinnisvarainvesteeringud”</p>	
<p>ENT_H_03 2_29</p> <p>Kinnisvarainvesteeringud : varade kasutusõigus – ostud ja parendused: uute ehitiste ost, uusehitus, parendused</p>	<p>Uute (varem kasutamata) hoonete ja rajatiste ost, kapitaliseeritud kulutused ehitamiseks, laiendamiseks ja rekonstrueerimiseks, mis pikendavad ehitise kasutusiga, suurendavad tootmispotentsiaali või vähendavad kulusid. Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse perioodikuludes. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16</p> <p>InvestmentProperty</p>	<p>VARALIIK2023ap: 15 - varade kasutusõigus – ostud ja parendused: uute ehitiste ost, uusehitus, parendused</p>

	<p>„Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).</p>		
<p>ENT_H_03 2_45</p>	<p>Materiaalsed põhivarad: varade kasutusõigus – ostud ja parendused: uute ehitiste ost, uusehitus, parendused</p>	<p>Uute (varem kasutamata) hoonete ja rajatiste ost, kapitaliseeritud kulutused ehitamiseks, laiendamiseks ja rekonstrueerimiseks, mis pikendavad ehitise kasutusiga, suurendavad tootmispotentsiaali või vähendavad kulusid. Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse perioodikuludes. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).</p>	<p>PropertyPlantAndEquipment</p>
			<p>VARALIIK2023ap: 15 - varade kasutusõigus – ostud ja parendused: uute ehitiste ost, uusehitus, parendused</p>

<p>ENT_H_03 3_10</p>	<p>Materiaalsed põhivarad: lõpetamata projektid ja ettemaksud – lõpetamata ehitised: ostud ja parendused – uute ehitiste ost, uusehitus, parendused: oma tööjõuga ehitamine ja parendused</p> <p>Ettevõtte oma tööjõuga tehtud ehitus- ja rekonstrueerimistöõde maksumus. Lõpetamata ehitised – oma tarbeks ehitatavatele pooleliolevatele ehitusobjektidele tegelikult tehtud väljaminekud. Ehitusettevõtted näitavad edasimüümiseks või tellimustööna ehitatavale objektile tehtavad väljaminekud varudes lõpetamata toodangu all.</p>	<p>PropertyPlantAndEquipment</p>	<p>VARALIIK2023ap: 16 - lõpetamata projektid ja ettemaksud – lõpetamata ehitised: ostud ja parendused – uute ehitiste ost, uusehitus, parendused: oma tööjõuga ehitamine ja parendused</p>
<p>ENT_H_03 3_16</p>	<p>Kinnisvarainvesteeringud : ehitised – ostud ja parendused: uute ehitiste ost, uusehitus, parendused – oma tööjõuga ehitamine ja parendused</p> <p>Ettevõtte oma tööjõuga tehtud ehitus- ja rekonstrueerimistöõde maksumus. Kinnisvarainvesteeringud: ehitised – kinnisvarainvesteeringuna klassifitseeritud hooned ja rajatised, sh kapitalirendiga soetatud.</p>	<p>InvestmentProperty</p>	<p>VARALIIK2023ap: 16 - lõpetamata projektid ja ettemaksud – lõpetamata ehitised: ostud ja parendused – uute ehitiste ost, uusehitus, parendused: oma tööjõuga ehitamine ja parendused</p>

<p>ENT_H_03 3_3</p> <p>Materiaalsed põhivarad: ehitised – ostud ja parendused: uute ehitiste ost, uusehitus, parendused – oma tööjõuga ehitamine ja parendused</p>	<p>Ettevõtte oma tööjõuga tehtud ehitus- ja rekonstrueerimistöde maksumus. Ehitised: hooned – maapinnaga püsikindlalt ühendatud, katuse, välispiirete ja siseruumidega ehitised; rajatised – maapinnaga püsikindlalt ühendatud ehitised, mis ei ole hooned. Transpordirajatised: teed, tänavad, raudteed, trammiteed, lennuvälja stardi- ja maandumisrajad, sillad, estakaadid, tunnelid, sadamarajatised (kaid, muulid jt). Torujuhtmed, side- ja elektriliinid: vee-, gaasi- ja kanalisatsioonitorustikud (k.a kuumaveekatlad), purskkaevud, veetornid, side- ja elektriliinid jms. Tsiivilrajatised: kaevandused ja karjäärid, korstnad, staadionid ja spordiväljakud, pargid, supelrannad, golfiväljakud, trampliinid, suusatõstukid, basseinid, kalmistud, prügimäed, varikatused jms. Siin näidatakse ka hoonestusõigus.</p>	<p>PropertyPlantAndEquipment</p>	<p>VARALIIK2023ap: 17 - ehitised – ostud ja parendused: uute ehitiste ost, uusehitus, parendused – oma tööjõuga ehitamine ja parendused</p>
--	--	----------------------------------	---

ENT_H_03 3_41	Materiaalsed põhivarad: lõpetamata projektid ja ettemaksed – ostud ja parendused: uute ehitiste ost, uusehitus, parendused – oma tööjõuga ehitamine ja parendused	Ettevõtte oma tööjõuga tehtud ehitus- ja rekonstrueerimistööde maksumus. Lõpetamata projektid ja ettemaksed – lõpetamata ehitised jm projektid, ettemaksed põhivarade eest.	PropertyPlantAndEquipment	VARALIIK2023ap: 18 - lõpetamata projektid ja ettemaksed – ostud ja parendused: uute ehitiste ost, uusehitus, parendused – oma tööjõuga ehitamine ja parendused
ENT_H_04 0_1	Materiaalsed põhivarad kokku: kapitaliseeritud laenukulutused	Kapitaliseeritud laenukulutused – LISAINFO: RTJ 5 „Materiaalne ja immateriaalne põhivara“. Materiaalsed põhivarad – maa, ehitised (hooned ja rajatised), nendega seotud õigused (näiteks hoonestusõigus, kasutusvaldus), masinad, seadmed, tööriistad, sisseseade ja muu inventar, väärisesemed, lõpetamata ehitus, ettemaksed põhivarade eest.	PropertyPlantAndEquipment	VARALIIK2023ap: 19 - kapitaliseeritud laenukulutused

ENT_H_04 O_12	Materiaalsed põhivarad: lõpetamata projektid ja ettemaksed – ettemaksed põhivarade eest: kapitaliseeritud laenukulutused	Kapitaliseeritud laenukulutused – LISAINFO: RTJ5 „Materiaalne ja immateriaalne põhivara“. Ettemaksed põhivarade eest – põhivarade eest tarnijatele tehtud ettemaksed (ka ehitusettevõttele tehtud ettemaksed).	PropertyPlantAndEquipment	VARALIIK2023ap: 20 - lõpetamata projektid ja ettemaksed – ettemaksed põhivarade eest: kapitaliseeritud laenukulutused
ENT_H_04 O_2	Materiaalsed põhivarad: maa – kapitaliseeritud laenukulutused	Kapitaliseeritud laenukulutused – LISAINFO: RTJ5 „Materiaalne ja immateriaalne põhivara“. Maa – maad kui piiramata kasutusega objekti ei amortiseerita, mistõttu maa soetusmaksumus peab võrduma jääkmaksumusega. Siin näidatakse ka kulutused maaparandusele ja -korraldusele, samuti maa kasutusõigus, kui see on klassifitseeritud materiaalse põhivarana.	PropertyPlantAndEquipment	VARALIIK2023ap: 21 - maa – kapitaliseeritud laenukulutused

ENT_H_04 0_3	Materiaalsed põhivarad: ehitised – kapitalizeerit ud laenukulutus ed	Kapitalizeeritud laenukulutused – LISAINFO: RTJ 5 „Materiaalne ja immateriaalne põhivara“. Ehitised: hooned – maapinnaga püsikindlalt ühendatud, katuse, välispiirete ja siseruumidega ehitised; rajatised – maapinnaga püsikindlalt ühendatud ehitised, mis ei ole hooned. Transpordirajatised: teed, tänavad, raudteed, trammiteed, lennuvälja stardi- ja maandumisrajad, sillad, estakaadid, tunnelid, sadamarajatised (kaid, muulid jt). Torujuhtmed, side- ja elektriliinid: vee-, gaasi- ja kanalisatsioonitorustikud (k.a kuumaveekatlad), purskkaevud, veetornid, side- ja elektriliinid jms. Tsiivilrajatised: kaevandused ja karjäärid, korstnad, staadionid ja spordiväljakud, pargid, supelrannad, golfiväljakud, trampliinid, suusatõstukid, basseinid, kalmistud, prügimäed, varikatused	PropertyPlantAndEquip ment	VARALIIK2023ap: 22 - ehitised – kapitalizeeritud laenukulutused
-----------------	--	---	-------------------------------	--

		jms. Siin näidatakse ka hoonestusõigus.		
ENT_H_04 0_34	Immateriaalsed põhivarad: arvutitarkvara – kapitaliseeritud laenukulutused	Kapitaliseeritud laenukulutused – LISAINFO: RTJ5 „Materiaalne ja immateriaalne põhivara“. Arvutitarkvara – riistvarast sõltumatu, nii ostetud kui ka oma tarbeks toodetud arvutitarkvara ja tugimaterjal nii süsteemi- kui ka rakendustarkvarale, samuti andmebaasid, sh tarkvaralitsentsid.	IntangibleAssets	VARALIIK2023ap: 23 - arvutitarkvara – kapitaliseeritud laenukulutused
ENT_H_04 0_38	Immateriaalsed põhivarad: lõpetamata projektid ja	Kapitaliseeritud laenukulutused – LISAINFO: RTJ5 „Materiaalne ja immateriaalne põhivara“.	IntangibleAssets	VARALIIK2023ap: 24 - lõpetamata projektid ja ettemaksed –

	<p>ettemaksud – kapitaliseeritud laenukulutused</p>	<p>Lõpetamata projektid ja ettemaksud – oma tarbeks tehtavatele pooleliolevatele immateriaalse põhivara objektidele tegelikult tehtud väljaminekud ja ettemaksud immateriaalsete põhivarade eest.</p>		<p>kapitaliseeritud laenukulutused</p>
ENT_H_04 0_4	<p>Materiaalsed põhivarad: masinad ja seadmed – transpordivahendid: kapitaliseeritud laenukulutused</p>	<p>Kapitaliseeritud laenukulutused – LISAINFO: RTJ 5 „Materiaalne ja immateriaalne põhivara“. Transpordivahendid – teedel ja tänavatel kasutatavad transpordivahendid nii kauba- kui ka sõitjateveoks jm otstarbeks: mootorsõidukid, mootorsõidukite kered, haagised ja poolhaagised, elektrimootoriga sõidukid reisijateveoks (trollibussid), eriotstarbelised mootorsõidukid, autokraanad, mootorsõidukid lumel sõitmiseks, golfiautod; samuti raudtee-, vee- ja õhutranspordivahendid nii kauba- kui ka</p>	PropertyPlantAndEquipment	<p>VARALIIK2023ap: 25 - masinad ja seadmed – transpordivahendid: kapitaliseeritud laenukulutused</p>

		<p>sõitjateveoks: raudteevedurid ja -veerem, trammid, veesõidukid jm eriotstarbelised ujuvvahendid, lennukid, mootorrattad ja jalgrattad.</p>		
ENT_H_04 0_40	<p>Materiaalsed põhivarad: masinad ja seadmed – kapitalizeerit ud laenukulutus ed</p>	<p>Kapitalizeeritud laenukulutused – LISAINFO: RTJ5 „Materiaalne ja immateriaalne põhivara“. Masinad ja seadmed – maismaa-, raudtee-, vee- ja õhutranspordivahendid nii kauba- kui ka sõitjateveoks jm otstarbeks; arvutid ja arvutisüsteemid; muud masinad ja seadmed.</p>	PropertyPlantAndEquip ment	<p>VARALIIK2023ap: 26 - masinad ja seadmed – kapitalizeeritud laenukulutused</p>
ENT_H_04 0_41	<p>Materiaalsed põhivarad: lõpetamata projektid ja ettemaksed – kapitalizeerit ud laenukulutus ed</p>	<p>Kapitalizeeritud laenukulutused – LISAINFO: RTJ5 „Materiaalne ja immateriaalne põhivara“. Lõpetamata projektid ja ettemaksed – lõpetamata ehitised jm projektid, ettemaksed põhivarade eest.</p>	PropertyPlantAndEquip ment	<p>VARALIIK2023ap: 27 - lõpetamata projektid ja ettemaksed – lõpetamata projektid: kapitalizeeritud laenukulutused</p>

ENT_H_04 O_43	Materiaalsed põhivarad: lõpetamata projektid ja ettemaksed – lõpetamata projektid: kapitaliseeritud laenukulutused	Kapitaliseeritud laenukulutused – LISAINFO: RTJ 5 „Materiaalne ja immateriaalne põhivara“. Lõpetamata projektid = lõpetamata ehitised + lõpetamata (paigaldamata) masinad, seadmed. Lõpetamata ehitised – oma tarbeks ehitatavatele pooleliolevatele ehitusobjektidele tegelikult tehtud väljaminekud. Ehitusettevõtted näitavad edasimüümiseks või tellimustööna ehitatavale objektile tehtavad väljaminekud varudes lõpetamata toodangu all. Lõpetamata (paigaldamata) masinad, seadmed – oma tarbeks tehtavatele pooleliolevatele või paigaldamata masinatele, seadmetele tegelikult tehtud väljaminekud.	PropertyPlantAndEquipment	VARALIIK2023ap: 27 - lõpetamata projektid ja ettemaksed – lõpetamata projektid: kapitaliseeritud laenukulutused
ENT_H_04 O_45	Materiaalsed põhivarad: varade kasutusõigus – kapitaliseeritud	Kapitaliseeritud laenukulutused – LISAINFO: RTJ 5 „Materiaalne ja immateriaalne põhivara“. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise	PropertyPlantAndEquipment	VARALIIK2023ap: 28 - varade kasutusõigus – kapitaliseeritud laenukulutused

	laenukulutused	aastaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).		
ENT_H_04 O_6	Materiaalsed põhivarad: masinad ja seadmed – arvutid ja arvutisüsteemid: kapitaliseeritud laenukulutused	Kapitaliseeritud laenukulutused – LISAINFO: RTJ 5 „Materiaalne ja immateriaalne põhivara“. Arvutid ja arvutisüsteemid – arvutid ja muud infotötlusvahendid: serverid, sülearvutid ja elektronmärgmikud, arvutisüsteemid, sisend- ja väljundseadmed (skannerid, printerid), mäluseadmed, muud automaad andmetötlusseadmed, arvutite lisaseadmed. Siia kuulub ka koos riistvaraga soetatud tarkvara.	PropertyPlantAndEquipment	VARALIIK2023ap: 29 - masinad ja seadmed – arvutid ja arvutisüsteemid: kapitaliseeritud laenukulutused

<p>ENT_H_04 0_7</p>	<p>Materiaalsed põhivarad: masinad ja seadmed – muud masinad ja seadmed: kapitaliseeritud laenukulutused</p>	<p>Kapitaliseeritud laenukulutused – LISAINFO: RTJ 5 „Materiaalne ja immateriaalne põhivara“. Muud masinad ja seadmed – mitmesugused konveierid, tõste- ja laadimiseadmed, soojustehnilised seadmed, puhastus- ja sortimismasinad, laboriseadmed, elektrimootorid ja diiseligeneraatorid, tööriistad, sisseseade jt masinad ja seadmed, v.a transpordivahendid; mootorid ja turbiinid (v.a lennukite, sõidukite ja mootorrataste mootorid), muud üldkasutatavad masinad ja mehhanismid, aurukatlad (v.a rajatistena klassifitseeritud keskkütte kuumaveekatlad), tõstemasinad ja siirdemehhanismid, põllu- ja metsatöömasinad (- traktorid), masintööpingid, muud eriotstarbelised masinad (teerullid, autokraanad), büroomasinad (v.a arvutid), mujal</p>	<p>PropertyPlantAndEquipmentCapitalisedLoan Expenses</p>	<p>VARALIIK2023ap: 30 - masinad ja seadmed – muud masinad ja seadmed: kapitaliseeritud laenukulutused</p>
-------------------------	--	--	--	---

		klassifitseerimata elektrimasinad ja aparaadid, raadio-, televisiooni- ja sideseadmed, meditsiini-, täppis- ja optikainstrumendid.		
ENT_H_04 0_8	Materiaalsed põhivarad: muud materiaalsed põhivarad – kapitaliseeritud laenukulutused	Kapitaliseeritud laenukulutused – LISAINFO: RTJ 5 „Materiaalne ja immateriaalne põhivara“. Muud materiaalsed põhivarad – mööbel, muusikariistad, spordivahendid, väärisesemed.	PropertyPlantAndEquipmentCapitalisedLoan Expenses	VARALIIK2023ap: 31 - muud materiaalsed põhivarad – kapitaliseeritud laenukulutused
ENT_H_05 0_29	Kinnisvarainvesteeringud: varade kasutusõigus – lisandumised	Lisandumised äriühenduste kaudu – põhivarad, mis on omandatud restruktureerimise kaudu (ettevõtete ühinemine, ülevõtmine). Näidatakse kasutusrendid, kui	InvestmentPropertyFairValueMethodAdditionsThroughBusinessCombinations	VARALIIK2023ap: 32 - varade kasutusõigus

	äriühenduste kaudu	raamatupidamise aastaaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).	
		Lisandumised äriühenduste kaudu – põhivarad, mis on omandatud restruktureerimise (ettevõtete ühinemine, ülevõtmine) kaudu. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise	
	Materiaalsed põhivarad: varade kasutusõigus – lisandumised	aastaaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku	PropertyPlantAndEquipmentAdditionsThroughBusinessCombinations
ENT_H_05 O_45	äriühenduste kaudu	bilansis).	-

ENT_H_06 0_29	Kinnisvarain vesteeringud : varade kasutusõigus – amortisatsio onikulu	Amortisatsioon on varade amortiseeritava osa kandmine kulusse varade kasuliku eluea jooksul. Siin kajastatakse aruandeperioodil arvestatud amortisatsioonikulu. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).	InvestmentProperty	VARALIIK2023ap: 33 - varade kasutusõigus – amortisatsioonikul u
ENT_H_06 0_45	Materiaalsed põhivarad: varade kasutusõigus – amortisatsio onikulu	Amortisatsioon on varade amortiseeritava osa kandmine kulusse varade kasuliku eluea jooksul. Siin kajastatakse aruandeperioodil arvestatud amortisatsioonikulu. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks	PropertyPlantAndEquip ment	VARALIIK2023ap: 33 - varade kasutusõigus – amortisatsioonikul u

		või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).		
ENT_H_07 0_29	Kinnisvarainvesteeringud : varade kasutusõigus – alla- ja juurdehindlused	Alla- ja juurdehindlused – allahindlused väärtuse languse tõttu, varasemate allahindluste tühistamised. LISAINFO: RTJ 5 „Materiaalne ja immateriaalne põhivara“ ja RTJ 6 „Kinnisvarainvesteeringud“ . Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid“) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).	InvestmentProperty	VARALIIK2023ap: 34 - varade kasutusõigus – alla- ja juurdehindlused

ENT_H_07 0_45	Materiaalsed põhivarad: varade kasutusõigus – alla- ja juurdehindlused	Alla- ja juurdehindlused – allahindlused väärtuse languse tõttu, varasemate allahindluste tühistamised. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).	PropertyPlantAndEquipment	VARALIIK2023ap: 34 - varade kasutusõigus – alla- ja juurdehindlused
ENT_H_08 0_29	Kinnisvarainvesteeringud : varade kasutusõigus – ümberklassifitseerimised kokku: ümberklassifitseerimised ettemaksetest	Aruandeaasta algul ettemaksena kajastatud põhivarade ümberklassifitseerimine vastavaks põhivaraliigiks. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).	InvestmentProperty	VARALIIK2023ap: 35 - varade kasutusõigus – ümberklassifitseerimised kokku: ümberklassifitseerimised ettemaksetest

ENT_H_08 0_32	Immateriaalsed põhivarad: firmaväärtus – ümberklassifitseerimised ettemaksetest	Aruandeaasta algul ettemaksena kajastatu ümberklassifitseerimine vastavaks põhivaraliigiks. Firmaväärtus – äriühendusest tekkinud firmaväärtus – positiivne vahe omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahel. Äriühendusest tekkinud firmaväärtust ei amortiseerita.	IntangibleAssets	VARALIIK2023ap: 36 - firmaväärtus – ümberklassifitseerimised ettemaksetest
ENT_H_08 0_33	Immateriaalsed põhivarad: arenguväljaminekud – ümberklassifitseerimised ettemaksetest	Aruandeaasta algul ettemaksena kajastatu ümberklassifitseerimine vastavaks põhivaraliigiks. Arenguväljaminekud – kulutused, mida tehakse uurimistulemuste rakendamisel uute konkreetsete toodete, teenuste, protsesside või süsteemide väljatöötamiseks, kujundamiseks või testimiseks ja mis vastavad kapitaliseerimise kriteeriumidele. LISAINFO: RTJ5 „Materiaalne ja immateriaalne põhivara“.	IntangibleAssets	VARALIIK2023ap: 37 - arenguväljaminekud – ümberklassifitseerimised ettemaksetest

ENT_H_08 O_34	Immateriaalsed põhivarad: arvutitarkvara – ümberklassifitseerimised ettemaksetest	Aruandeaasta algul ettemaksena kajastatu ümberklassifitseerimine vastavaks põhivaraliigiks. Arvutitarkvara – riistvarast sõltumatu, nii ostetud kui ka oma tarbeks toodetud arvutitarkvara ja tugimaterjal nii süsteemikui ka rakendustarkvarale, samuti andmebaasid, sh tarkvaralitsentsid.	IntangibleAssets	VARALIIK2023ap: 38 - arvutitarkvara – ümberklassifitseerimised ettemaksetest
ENT_H_08 O_35	Immateriaalsed põhivarad: kontsessioonid, patendid, litsentsid, kaubamärgid – ümberklassifitseerimised ettemaksetest	Aruandeaasta algul ettemaksena kajastatu ümberklassifitseerimine vastavaks põhivaraliigiks. Kontsessioonid, patendid, litsentsid, kaubamärgid – ostetud kontsessioonid, patendid, litsentsid (v.a tarkvaralitsentsid), kaubamärgid.	IntangibleAssets	VARALIIK2023ap: 39 - kontsessioonid, patendid, litsentsid, kaubamärgid – ümberklassifitseerimised ettemaksetest
ENT_H_08 O_37	Immateriaalsed põhivarad: muud immateriaalsed põhivarad – ümberklassifitseerimised	Aruandeaasta algul ettemaksena kajastatu ümberklassifitseerimine vastavaks põhivaraliigiks. Muud immateriaalsed põhivarad – kulutused maavarade uuringuteks, algupärased filmid, helikandjad, käsikirjad jm meelelahutuslikud,	IntangibleAssets	VARALIIK2023ap: 40 - muud immateriaalsed põhivarad – ümberklassifitseerimised ettemaksetest

	ettemaksete st	kirjanduslikud ja kunstilised algupärandid jm.		
ENT_H_08 0_38	Immateriaalsed põhivarad: lõpetamata projektid ja ettemaksed – ümberklassifitseerimised ettemaksete st	Aruandeaasta algul ettemaksena kajastatu ümberklassifitseerimine vastavaks põhivaraliigiks. Lõpetamata projektid ja ettemaksed – oma tarbeks tehtavatele pooleliolevatele immateriaalse põhivara objektidele tegelikult tehtud väljaminekud ja ettemaksed immateriaalsete põhivarade eest.	IntangibleAssets	VARALIIK2023ap: 41 - lõpetamata projektid ja ettemaksed – ümberklassifitseeri mised ettemaksetest
ENT_H_08 0_43	Materiaalsed põhivarad: lõpetamata projektid ja ettemaksed – lõpetamata projektid: ümberklassifitseerimised kokku – ümberklassifitseerimised	Aruandeaasta algul ettemaksena kajastatud põhivarade ümberklassifitseerimine vastavaks põhivaraliigiks. Lõpetamata projektid = lõpetamata ehitised + lõpetamata (paigaldamata) masinad, seadmed. Lõpetamata ehitised – oma tarbeks ehitatavatele pooleliolevatele ehitusobjektidele tegelikult tehtud väljaminekud.	PropertyPlantAndEquipment	VARALIIK2023ap: 42 - lõpetamata projektid ja ettemaksed – lõpetamata projektid: ümberklassifitseeri mised kokku – ümberklassifitseeri mised ettemaksetest

	<p>ettemaksete st</p> <p>Ehitusettevõtted näitavad edasimüümiseks või tellimustööna ehitatavale objektile tehtavad väljaminekud varudes lõpetamata toodangu all. Lõpetamata (paigaldamata) masinad, seadmed – oma tarbeks tehtavatele pooleliolevatele või paigaldamata masinatele, seadmetele tegelikult tehtud väljaminekud.</p>		
<p>ENT_H_08 0_45</p>	<p>Materiaalsed põhivarad: varade kasutusõigus – ümberklassifitseerimised kokku: ümberklassifitseerimised ettemaksete st</p>	<p>Aruandeaasta algul ettemaksena kajastatud põhivarade ümberklassifitseerimine vastavaks põhivaraliigiks. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).</p> <p>PropertyPlantAndEquipment</p>	<p>VARALIIK2023ap: 35 - varade kasutusõigus – ümberklassifitseerimised kokku: ümberklassifitseerimised ettemaksetest</p>

ENT_H_09 0_12	<p>Materiaalsed põhivarad: lõpetamata projektid ja ettemaksed – ettemaksed põhivarade eest: ümberklassifitseerimised kokku – muud ümberklassifitseerimised</p>	<p>Muud ümberklassifitseerimised – ümberklassifitseerimised lõpetamata projektidest, kinnisvarainvesteeringutega, müügiotel põhivaradeks, varudeks. Ettemaksed põhivarade eest – põhivarade eest tarnijatele tehtud ettemaksed (ka ehitusettevõttele tehtud ettemaksed).</p>	PropertyPlantAndEquipment	<p>VARALIIK2023ap: 43 - lõpetamata projektid ja ettemaksed – ettemaksed põhivarade eest: ümberklassifitseerimised kokku – muud ümberklassifitseerimised</p>
ENT_H_09 0_28	<p>Kinnisvarainvesteeringud : lõpetamata projektid ja ettemaksed – ümberklassifitseerimised kokku: muud ümberklassifitseerimised</p>	<p>Muud ümberklassifitseerimised – ümberklassifitseerimised lõpetamata projektidest, kinnisvarainvesteeringutega, müügiotel põhivaradeks, varudeks. Lõpetamata projektid ja ettemaksed – kinnisvarainvesteeringuna klassifitseeritud lõpetamata ehitised, ettemaksed põhivarade eest. Kinnisvarainvesteeringud – kinnisvaraobjekt (maa, hoone või osa hoonest), mida ettevõtte hoiaib (kas omanikuna või kapitalirendi tingimustel</p>	InvestmentProperty	<p>VARALIIK2023ap: 44 - lõpetamata projektid ja ettemaksed – ümberklassifitseerimised kokku: muud ümberklassifitseerimised</p>

	<p>rendituna) eelkõige renditulu teenimise, väärtuse kasvu või mõlemal eesmärgil, mitte aga kasutamiseks toodete või teenuste tootmisel, halduseesmärkidel või müügiks tavapärase äritegevuse käigus. Kinnisvarainvesteeringuks võib olla ka hoonestusõigus, mis vastab kinnisvarainvesteeringu mõistele. LISAINFO: RTJ 6 „Kinnisvarainvesteeringud”</p>	
<p>ENT_H_09 0_29</p> <p>Kinnisvarainvesteeringud : varade kasutusõigus – ümberklassifitseerimised kokku: muud ümberklassifitseerimised</p>	<p>Muud ümberklassifitseerimised – ümberklassifitseerimised lõpetamata projektidest, kinnisvarainvesteeringutega, müügiotel põhivaradeks, varudeks. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).</p> <p>InvestmentProperty</p>	<p>VARALIIK2023ap: 45 - varade kasutusõigus – ümberklassifitseerimised kokku: muud ümberklassifitseerimised</p>

ENT_H_09 O_45	Materiaalsed põhivarad: varade kasutusõigus – ümberklassifitseerimised kokku: muud ümberklassifitseerimised	Muud ümberklassifitseerimised – näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).	PropertyPlantAndEquipment	VARALIIK2023ap: 45 - varade kasutusõigus – ümberklassifitseerimised kokku: muud ümberklassifitseerimised
ENT_H_10 O_29	Kinnisvarainvesteeringud : varade kasutusõigus – müügid	Aruandeaastal müüdnud põhivarad (ka mitterahaliste sissemaksete, näiteks aktsiate eest) jääkmaksumuses. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).	InvestmentProperty	VARALIIK2023ap: 46 - varade kasutusõigus – müügid

ENT_H_10 0_45	Materiaalsed põhivarad: varade kasutusõigus – müügid	Aruandeaastal müüdud põhivarad (ka mitterahaliste sissemaksete, näiteks aktsiate eest) jääkmaksumuses. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).	PropertyPlantAndEquipment	VARALIIK2023ap: 46 - varade kasutusõigus – müügid
ENT_H_11 0_29	Kinnisvarainvesteeringud : varade kasutusõigus – muud muutused, kasum (kahjum) õiglase väärtuse muutusest	Muud muutused, kasum (kahjum) õiglase väärtuse muutusest – mahakandmisaktiga põhivaradest välja arvatud varad jääkmaksumuses, kasumid/kahjumid õiglase väärtuse meetodil kajastatavate kinnisvarainvesteeringute ümberhindlusest, varade üleandmine äriühenduste kaudu. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget	InvestmentProperty	VARALIIK2023ap: 47 - varade kasutusõigus – muud muutused, kasum (kahjum) õiglase väärtuse muutusest

		31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).	
		Muud muutused, kasum (kahjum) õiglase väärtuse muutusest – mahakandmisaktiga põhivaradest välja arvatud varad jääkmaksumuses, kasumid/kahjumid õiglase väärtuse meetodil kajastatavate kinnisvarainvesteeringute ümberhindlusest, varade üleandmine äriühenduste kaudu. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid“) või RTJ-i 9. lõiget	
ENT_H_11 0_45	Materiaalsed põhivarad: varade kasutusõigus – muud muutused, kasum (kahjum) õiglase väärtuse muutusest	31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).	VARALIIK2023ap: 47 - varade kasutusõigus – muud muutused, kasum (kahjum) õiglase väärtuse muutusest
		PropertyPlantAndEquipment	

ENT_H_13 0_29	Kinnisvarain vesteeringud : varade kasutusõigus – aruandeperi oodi lõpul jääkmaksum uses / õiglasest väärtuses	Aruandeperioodi lõpul jääkmaksumuses / õiglasest väärtuses – soetusmaksumus perioodi lõpul miinus akumulieeritud kulum ja allahindlused. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid“) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).	InvestmentProperty	VARALIIK2023ap: 48 - varade kasutusõigus – aruandeperioodi lõpul jääkmaksumuses / õiglasest väärtuses
ENT_H_13 0_45	Materiaalsed põhivarad: varade kasutusõigus – aruandeperi oodi lõpul jääkmaksum uses / õiglasest väärtuses	Aruandeperioodi lõpul jääkmaksumuses / õiglasest väärtuses – varade bilansiline (jääk) maksumus perioodi lõpul. See on netosumma, milles varad on bilansis kajastatud, võttes arvesse akumulieeritud kulumit ja võimalikke allahindlusi. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid“) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks	PropertyPlantAndEquip ment	VARALIIK2023ap: 48 - varade kasutusõigus – aruandeperioodi lõpul jääkmaksumuses / õiglasest väärtuses

		või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).		
ENT_H_14 O_15	Kinnisvarain vesteeringud : maa – müüdüd põhivarad müügihinna	Real „Müügid“ näidatud müüdüd põhivarade maksumus müügihinna ilma käibemaksuta. Kinnisvarainvesteeringud: maa – kinnisvarainvesteeringuna klassifitseeritud maa, sh kapitalirendiga soetatud.	InvestmentProperty	VARALIIK2023ap: 49 - maa – müüdüd põhivarad müügihinna
ENT_H_14 O_16	Kinnisvarain vesteeringud : ehitised – müüdüd põhivarad müügihinna	Real „Müügid“ näidatud müüdüd põhivarade maksumus müügihinna ilma käibemaksuta. Kinnisvarainvesteeringud: ehitised – kinnisvarainvesteeringuna klassifitseeritud hooned ja rajatised, sh kapitalirendiga soetatud.	InvestmentProperty	VARALIIK2023ap: 50 - ehitised – müüdüd põhivarad müügihinna

<p>ENT_H_14 0_28</p> <p>Kinnisvarainvesteeringud : lõpetamata projektid ja ettemaksed – müüdüd põhivarad müügihinnas</p>	<p>Real „Müügid“ näidatud müüdüd põhivarade maksumus müügihinnas ilma käibemaksuta. Lõpetamata projektid ja ettemaksed – kinnisvarainvesteeringuna klassifitseeritud lõpetamata ehitised, ettemaksed põhivarade eest. Kinnisvarainvesteeringud – kinnisvaraobjekt (maa, hoone või osa hoonest), mida ettevõtte hoiab (kas omanikuna või kapitalirendi tingimustel rendituna) eelkõige renditulu teenimise, väärtuse kasvu või mõlemal eesmärgil, mitte aga kasutamiseks toodete või teenuste tootmisel, halduseesmärkidel või müügiiks tavapärase äritegevuse käigus. Kinnisvarainvesteeringuks võib olla ka hoonestusõigus, mis vastab kinnisvarainvesteeringu mõistele. LISAINFO: RTJ 6 „Kinnisvarainvesteeringud“</p> <p>InvestmentProperty</p>	<p>VARALIIK2023ap: 51 - lõpetamata projektid ja ettemaksed – müüdüd põhivarad müügihinnas</p>
--	--	---

ENT_H_14 0_29	Kinnisvarain vesteeringud : varade kasutusõigus – müüdüd põhivarad müügihinna	Real „Müügid“ näidatud müüdüd põhivarade maksumus müügihinna ilma käibemaksuta. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid“) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).	InvestmentProperty	VARALIIK2023ap: 52 - varade kasutusõigus – müüdüd põhivarad müügihinna
ENT_H_14 0_45	Materiaalsed põhivarad: varade kasutusõigus – müüdüd põhivarad müügihinna	Real „Müügid“ näidatud müüdüd põhivarade maksumus müügihinna ilma käibemaksuta. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid“) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).	PropertyPlantAndEquip ment	VARALIIK2023ap: 52 - varade kasutusõigus – müüdüd põhivarad müügihinna

ENT_H_15 0_1	Materiaalsed põhivarad kokku: investeering ud	<p>Investeeringud materiaalsetesse põhivaradesse ja kinnisvarainvesteeringud kokku (sh kapitalirent) – aruandeperioodil materiaalse põhivarana soetatud või kapitalirendiga omandatud ehitiste, maa, masinate, seadmete, transpordivahendite ja muu inventari ning kinnisvarainvesteeringuten a soetatud maa või hoonete maksumus; uusehituse ja olemasoleva põhivara laiendamise ja rekonstrueerimise puhul ka tehtud tööde maksumus. Soetatud põhivara ja kinnisvarainvesteering väärtustatakse soetusmaksumuses, oma tarbeks valmistatud põhivara samuti soetusmaksumuses, mis on võrdne tootmisomahinnaga. Kapitalirendi puhul näitab rentnik liisinguobjekti koguväärtuse ilma intressita. Investeeringuna ei arvestata käibevara ostu, mida ei</p>	PropertyPlantAndEquip ment	VARALIIK2023ap: 53 - investeeringud
-----------------	---	--	-------------------------------	--

		<p>kapitalizeerita, jooksvaid hooldus- ja remondikuluseid ega restruktureerimise kaudu omandatud põhivara. Investeeringud arvutatakse, liites ostud ja parendused, ümberklassifitseerimised ettemaksetest, kapitaliseeritud laenukulutused ja lõpetamata põhivarad.</p>		
ENT_H_15 0_2	<p>Materiaalsed põhivarad: maa – investeeingud</p>	<p>Maa soetusmaksumus, samuti kulutused maaparandusele ja -korraldusele, samuti maa kasutusõigus, kui see on klassifitseeritud materiaalse põhivarana. Investeeringud arvutatakse, liites ostud ja parendused, ümberklassifitseerimised ettemaksetest, kapitaliseeritud laenukulutused ja lõpetamata põhivarad.</p>	PropertyPlantAndEquipment	<p>VARALIIK2023ap: 54 - maa - investeeingud</p>

<p>ENT_H_15 0_3</p>	<p>Materiaalsed põhivarad: ehitised – investeering ud</p>	<p>Ehitised: hooned – maapinnaga püsikindlalt ühendatud, katuse, välispiirete ja siseruumidega ehitised; rajatised – maapinnaga püsikindlalt ühendatud ehitised, mis ei ole hooned. Transpordirajatised: teed, tänavad, raudteed, trammiteed, lennuvälja stardi- ja maandumisrajad, sillad, estakaadid, tunnelid, sadamarajatised (kaid, muulid jt). Torujuhtmed, side- ja elektriliinid: vee- gaasi- ja kanalisatsioonitorustikud (k.a kuumaveekatlad), purskkaevud, veetornid, side- ja elektriliinid jms. Tsiivilrajatised: kaevandused ja karjäärid, korstnad, staadionid ja spordiväljakud, pargid, supelrannad, golfiväljakud, trampliinid, suusatõstukid, basseinid, kalmistud, prügimäed, varikatused jms. Siin näidatakse ka hoonestusõigus. Investeeringud arvutatakse, liites ostud ja parendused, ümberklassifitseerimised</p>	<p>PropertyPlantAndEquip ment</p>	<p>VARALIIK2023ap: 55 - ehitised – investeeringud</p>
-------------------------	---	--	---------------------------------------	---

		<p>ettemaksetest, kapitalizeeritud laenukulutused ja lõpetamata põhivarad.</p>		
<p>ENT_H_15 0_32</p>	<p>Immateriaalsed põhivarad: firmaväärtus – investeeringud</p>	<p>Äriühendusest tekkinud firmaväärtus – positiivne vahe omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahel. Investeeringud arvutatakse, liites ostud ja parendused ja ümberklassifitseerimised ettemaksetest.</p>	<p>IntangibleAssets</p>	<p>VARALIIK2023ap: 56 - firmaväärtus – investeeringud</p>

ENT_H_15 0_33	Immateriaalsed põhivarad: arenguväljaminekud – investeeeringud	<p>Arenguväljaminekud – kulutused, mida tehakse uurimistulemuste rakendamisel uute konkreetsete toodete, teenuste, protsesside või süsteemide väljatöötamiseks, kujundamiseks või testimiseks ja mis vastavad kapitaliseerimise kriteeriumidele. Investeeeringud arvutatakse, liites ostud ja parendused, ümberklassifitseerimised ettemaksetest, kapitaliseeritud laenukulutused ja lõpetamata põhivarad. LISAINFO: RTJ 5 „Materiaalne ja immateriaalne põhivara”.</p>	IntangibleAssets	VARALIIK2023ap: 57 - arenguväljaminekud – investeeeringud
ENT_H_15 0_34	Immateriaalsed põhivarad: arvutitarkvara – investeeeringud	<p>Arvutitarkvara – riistvarast sõltumatu, nii ostetud kui ka oma tarbeks toodetud arvutitarkvara ja tugimaterjal nii süsteemikui ka rakendustarkvarale, samuti andmebaasid, sh tarkvaralitsentsid. Investeeeringud arvutatakse, liites ostud ja parendused, ümberklassifitseerimised</p>	IntangibleAssets	VARALIIK2023ap: 58 - arvutitarkvara – investeeeringud

		ettemaksetest, kapitalizeeritud laenukulutused ja lõpetamata põhivarad.		
ENT_H_15 0_35	Immateriaalsed põhivarad: kontsessioonid, patendid, litsentsid, kaubamärgid – investeeringud	Ostetud kontsessioonid, patendid, litsentsid (v.a tarkvaralitsentsid), kaubamärgid. Investeeringud arvutatakse, liites ostud ja parendused, ümberklassifitseerimised ettemaksetest ja lõpetamata põhivarad.	IntangibleAssets	VARALIIK2023ap: 59 - kontsessioonid, patendid, litsentsid, kaubamärgid – investeeringud
ENT_H_15 0_37	Immateriaalsed põhivarad: muud immateriaalsed põhivarad – investeeringud	Muud immateriaalsed põhivarad – kulutused maavarauuringuteks, algupärased filmid, helikandjad, käsikirjad jm meelelahutuslikud, kirjanduslikud ja kunstilised algupärandid, kliendinimekirjad, kvoodid jm. Investeeringud arvutatakse, liites ostud ja parendused, ümberklassifitseerimised ettemaksetest ja lõpetamata põhivarad.	IntangibleAssets	VARALIIK2023ap: 60 - muud immateriaalsed põhivarad – investeeringud

ENT_H_15 O_4	Materiaalsed põhivarad: masinad ja seadmed – transpordivahendid: investeeeringud	Teedel ja tänavatel kasutatavad transpordivahendid kauba- ja sõitjateveoks jm otstarbeks: mootorsõidukid, mootorsõidukite kered, haagised ja poolhaagised, elektrimootoriga sõidukid reisijateveoks (trollibussid), eriotstarbelised mootorsõidukid, autokraanad, mootorsõidukid lumel sõitmiseks, golfiautod; raudtee-, vee- ja õhutranspordivahendid kauba- ja sõitjateveoks: raudteevedurid ja -veerem, trammid, veesõidukid jm eriotstarbelised ujuvvahendid, lennukid, mootorrattad ja jalgrattad. Investeeeringud arvutatakse, liites ostud ja parendused, ümberklassifitseerimised ettemaksetest, kapitaliseeritud laenukulutused ja lõpetamata põhivarad.	PropertyPlantAndEquipment	VARALIIK2023ap: 61 - masinad ja seadmed – transpordivahendid: investeeeringud
-----------------	--	---	---------------------------	---

ENT_H_15 0_40	Materiaalsed põhivarad: masinad ja seadmed – investeering ud	Masinaid ja seadmeid – maismaa-, raudtee-, vee- ja õhustranspordivahendid nii kauba- kui ka sõitjateveoks jms otstarbeks; arvutid ja arvutisüsteemid; muud masinad ja seadmed. Investeeringud arvutatakse, liites ostud ja parendused, ümberklassifitseerimised ette maksetest, kapitaliseeritud laenukulutused ja lõpetamata põhivarad.	PropertyPlantAndEquip ment	VARALIIK2023ap: 62 - masinad ja seadmed – investeeringud
ENT_H_15 0_45	Materiaalsed põhivarad: varade kasutusõigus – investeering ud		PropertyPlantAndEquip ment	VARALIIK2023ap: 63 - varade kasutusõigus – investeeringud
ENT_H_15 0_6	Materiaalsed põhivarad: masinad ja seadmed – arvutid ja arvutisüsteemid: investeering ud	Arvutid ja arvutisüsteemid – arvutid ja muud infotöötlusvahendid: serverid, sülearvutid ja elektronmärgmikud, arvutisüsteemid, sisend- ja väljundseadmed (skannerid, printerid), mälu seadmed, muud automaat andmetöötlusseadmed, arvutite lisaseadmed. Siia kuulub ka koos riistvaraga	PropertyPlantAndEquip ment	VARALIIK2023ap: 64 - masinad ja seadmed – arvutid ja arvutisüsteemid: investeeringud

		<p>soetatud tarkvara. Investeeringud arvutatakse, liites ostud ja parendused, ümberklassifitseerimised ettemaksetest, kapitalizeeritud laenukulutused ja lõpetamata põhivarad.</p>	
ENT_H_15 0_7	<p>Materiaalsed põhivarad: masinad ja seadmed – muud masinad ja seadmed: investeering ud</p>	<p>Muud masinad ja seadmed – mitmesugused konveierid, tõste- ja laadimiseadmed, soojustehnilised seadmed, puhastus- ja sortimismasinad, laboriseadmed, elektrimootorid ja diisलगeneraatorid, tööriistad, sisseseade jt masinad ja seadmed, v.a transpordivahendid; mootorid ja turbiinid (v.a lennukite, sõidukite ja mootorrataste mootorid), muud üldkasutatavad masinad ja mehhanismid, aurukatlad (v.a rajatistena klassifitseeritud keskkütte- kuumaveekatlad), tõstemasinad ja siirdemehhanismid, põllu- ja metsatöömasinad (- traktorid), masintööpingid,</p>	<p>PropertyPlantAndEquip ment</p> <p>VARALIIK2023ap: 65 - masinad ja seadmed – muud masinad ja seadmed: investeeringud</p>

		<p>muud eriotstarbelised masinad (teerullid, autokraanad), büroomasinad (v.a arvutid), mujal klassifitseerimata elektrimasinad ja aparaadid, raadio-, televisiooni- ja sideseadmed, meditsiini-, täppis- ja optikainstrumendid. Investeeringud arvutatakse, liites ostud ja parendused, ümberklassifitseerimised ettemaksetest, kapitaliseeritud laenukulutused ja lõpetamata põhivarad.</p>		
ENT_H_15 0_8	<p>Materiaalsed põhivarad: muud materiaalsed põhivarad – investeeringud</p>	<p>Muud materiaalsed põhivarad – mööbel, muusikariistad, spordivahendid, väärisesemed. Investeeringud arvutatakse, liites ostud ja parendused, ümberklassifitseerimised ettemaksetest, kapitaliseeritud laenukulutused ja lõpetamata põhivarad.</p>	PropertyPlantAndEquipment	<p>VARALIIK2023ap: 66 - muud materiaalsed põhivarad – investeeringud</p>

ENT_O_01 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus – ühepere- ja kahepereelamud	Ühepere- ja eraldi sissekäiguga kahepereelamud.	CostOfSales	EMTAK2023ap: 41201 - Elamute ja mitteeluhoonete ehitus	EHITISEOTSTARVE 2023ap: 11100 - Ühe korteriga elamud 11210 - Kahe korteriga elamud	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndServicesSubcontractingWork
ENT_O_02 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus – ridaelamud	Ridaelamud – vähemalt kolm reas kokku ehitatud eraldi sissekäiguga elamud.	CostOfSales	EMTAK2023ap: 41201 - Elamute ja mitteeluhoonete ehitus	EHITISEOTSTARVE 2023ap: 11221 - Ridaelamu	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndServicesSubcontractingWork
ENT_O_03 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus – muud mitmepereelamud	Muud mitmepereelamud – mitme korteriga ja ühis(t)e sissepääsu(de)ga elamud.	CostOfSales	EMTAK2023ap: 41201 - Elamute ja mitteeluhoonete ehitus	EHITISEOTSTARVE 2023ap: 11222 - Muu kolme või enama korteriga elamu	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndServicesSubcontractingWork
ENT_O_04 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus – hoolekandeaustuste hooned ja ühiselamud	Hoolekandeaustuste hooned ja ühiselamud – päevakeskused, varjupaigad, sotsiaalmajad, lastekodud, noortekodud, koolkodud, üliõpilaste ühiselamud.	CostOfSales	EMTAK2023ap: 41201 - Elamute ja mitteeluhoonete ehitus	EHITISEOTSTARVE 2023ap: 11300 - Hoolekandeaustuste ja ühiselamute hooned	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndServicesSubcontractingWork
ENT_O_05 5	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus – eluhoonete uusehitus	Eluhoonete uusehitus – selliste ehitiste püstitamine, milles ei ole varasemaid ehitiseosi.	CostOfSales	EMTAK2023ap: 41201 - Elamute ja mitteeluhoonete ehitus	EHITISEOTSTARVE 2023ap: 11000 - ELAMUD	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndServicesSubcontractingWork

ENT_O_065	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus – eluhoonete laiendamine, rekonstrueerimine, hooldusremont	Eluhoonete laiendamine, rekonstrueerimine, hooldusremont – olemasolevate ehitiste suurendamine peale-, kõrvale- või allaehitamise teel, ümberehitamine ehitiste ajakohastamiseks, otstarbe muutmiseks või tehnoloogiliseks täiustamiseks, perioodiline hooldustöö ehitiste normaalse toimimise tagamiseks ja kasutusea pikendamiseks, ehitiste või nende osade lammutamine.	CostOfSales	EMTAK2023ap: 41201 - Elamute ja mitteleuhoonete ehitus	EHITISEOTSTARVE 2023ap: 11000 - ELAMUD	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndServicesSubcontractingWork
ENT_O_100	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus – hotellid, samalaadseid majutus- ja toitlustushooned	Hotellid, samalaadseid majutus- ja toitlustushooned – hotellid, võõrastemajad, motellid, puhkekodud, turismitalud, puhke- ja matkamajad, käämpingud, restoranid, sööklad, kohvikud, baarid, kiirtoitlustuspaviljonid jms.	CostOfSales	EMTAK2023ap: 41201 - Elamute ja mitteleuhoonete ehitus	EHITISEOTSTARVE 2023ap: 12100 - Majutus- ja toitlustushooned	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndServicesSubcontractingWork
ENT_O_110	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus – büroo ja haldushooneid	Büroo- ja haldushooned – büroo- ja ärihooned, pangahooned, omavalitsuste haldushooned, valitsusasutuste hooned, kohtuhooned jms.	CostOfSales	EMTAK2023ap: 41201 - Elamute ja mitteleuhoonete ehitus	EHITISEOTSTARVE 2023ap: 12200 - Büroohooned	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndServicesSubcontractingWork

ENT_O_12 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus – kaubandus- ja teenindushooned	Kaubandus- ja teenindushooned – kaubamajad, kaubanduskeskused, turuhooned, apteegid, oksjoni- ja näitusehallid, sõidukite teenindusjaamad ja -punktid, bensiiinjaamad, teeninduskeskused ja töökojad, hulgi laod jms.	CostOfSales	EMTAK2023ap: 41201 - Elamute ja mitteeluhoonete ehitus	EHITISEOTSTARVE 2023ap: 12300 - Kaubandus- ja teenindushooned	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndServicesSubcontractingWork
ENT_O_13 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus – transpordi- ja sidehooned	Transpordi- ja sidehooned – lennujaamaterminalid, angaarid, raudteejaamahooned, depood, bussijaamahooned, sadamaterminalid, garaažid, parkimishooned, telefonikeskjaamahooned, postimajad, tuletornid, lennujuhtimiskeskused, raadio- ja televisioonikeskuste hooned jms.	CostOfSales	EMTAK2023ap: 41201 - Elamute ja mitteeluhoonete ehitus	EHITISEOTSTARVE 2023ap: 12400 - Transpordihooned	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndServicesSubcontractingWork
ENT_O_14 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus – tööstus- ja laohooned	Tööstus- ja laohooned – tööstushooned koos abihoonetega, tollilaod, elevaatorid, külmhooned, maavarade kaevandamise ja töötlemise ettevõtete hooned jms.	CostOfSales	EMTAK2023ap: 41201 - Elamute ja mitteeluhoonete ehitus	EHITISEOTSTARVE 2023ap: 12500 - Tööstus- ja laohooned	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndServicesSubcontractingWork

ENT_O_15 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus – ühiskasutata vad meelelahutu s-, haridus-, tervishoiu- jm avalikud hooned	Ühiskasutatavad meelelahutus-, haridus-, tervishoiu- jm avalikud hooned – teatrid, kinod, kontserdi- ja universaalsaalidega hooned, tantsusaalid, diskoteegid, kasiinod, klubid, rahvamajad, muuseumid, raamatukogud, arhiivid, lasteaiad, üld- ja kutsehariduskoolide, kõrg- ja erikoolide õppehooned, teadus- ja uurimisasutuste hooned, haiglad, polikliinikud, ambulatoriumid, sanatooriumid, mudaravilad, diagnostikakeskused, veterinaaravilad, spordihallid, -baasid, siseujulad, jäähallid, lasketiirud jms.	CostOfSales	EMTAK2023ap: 41201 - Elamute ja mitteeluhoonete ehitus	EHITISEOTSTARVE 2023ap: 12600 - Meelelahutus-, haridus- tervishoiu- ja muud avalikud hooned	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndSe rvicesSubcontractingWork
ENT_O_16 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus – muud mitteeluhoo ned	Muud mitteeluhooned – looma- ja linnukasvatushooned, söödahoidlad, kasvuhooned, põllumajandusriistade (- masinate) hoiukuurid, garaažid, metsa- ja jahimajandushooned, kalamajandushooned,	CostOfSales	EMTAK2023ap: 41201 - Elamute ja mitteeluhoonete ehitus	EHITISEOTSTARVE 2023ap: 12700 - Muud mitteelamud	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndSe rvicesSubcontractingWork

		kirikud, katedraalid, palvemajad, krematooriumid, vanglad, kolooniad, saunad, pesumajad, katlamajad, sisekaitse- ja kaitsevæehooned, tuletõrjedepood, päästeteenistuse hooned jms.				
ENT_O_17 5	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus – mitteeluhoo nete uusehitus	Mitteeluhoonete uusehitus – selliste ehitiste püstitamine, milles ei ole varasemaid ehitiseosi.	CostOfSales	EMTAK2023ap: 41201 - Elamute ja mitteeluhoonete ehitus	EHITISEOTSTARVE 2023ap: 12000 - MITTEELAMUD	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndSe rvicesSubcontractingWork
ENT_O_18 5	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus – mitteeluhoo nete laiendamine, rekonstrueer imine, hooldusrem ont	Mitteeluhoonete laiendamine, rekonstrueerimine, hooldusremont – olemasolevate ehitiste suurendamine peale- kõrvale- või allaehitamise teel, ümberehitamine ehitiste ajakohastamiseks, otstarbe muutmiseks või tehniliseks täiustamiseks, perioodiline hooldustöö ehitiste normaalse toimimise tagamiseks ja kasutusea pikendamiseks, ehitiste või nende osade lammutamine.	CostOfSales	EMTAK2023ap: 41201 - Elamute ja mitteeluhoonete ehitus	EHITISEOTSTARVE 2023ap: 12000 - MITTEELAMUD	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndSe rvicesSubcontractingWork

ENT_O_22 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus – torujuhtmed, side- ja elektriliinid	Torujuhtmed, side- ja elektriliinid – gaas- ja vedelkütuse magistraalorustikud, magistraalveetorustikud, magistraalsed siderajatised, raadio ja televisiooni ülekanderajatised, elektrienergia ülekandeliinid, kohalikud torustikud, elektri- ja sideliinid, kohalikud veetorustikud, veetornid, puurkaevud jms.	CostOfSales	EMTAK2023ap: 42211 - Vee-, gaasi- ja kanalisatsioonitras side ehitus 42221 - Elektri- ja sidevõrkude ehitus	EHITISEOTSTARVE 2023ap: 22000 - TORUJUHTMED, SIDE- JA ELEKTRILIINID	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndServicesSubcontractingWork
ENT_O_23 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus – heitvee- ja jäätmekäitlusrajatised	Heitvee- ja jäätmekäitlusrajatised – heitveekollektorid ja -hoidlad, puhastusrajatised.	CostOfSales	EMTAK2023ap: 42211 - Vee-, gaasi- ja kanalisatsioonitras side ehitus	EHITISEOTSTARVE 2023ap: 12741 - Reoveepuhasti hoone 12748 - Jäätmekäitluse hoone	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndServicesSubcontractingWork
ENT_O_24 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus – transpordirajatised	Transpordirajatised – maanteed, tänavad ja teed, raudteed, trammiteed, lennuvälja stardi- ja maandumisrajad, sillad, estakaadid, tunnelid, sadamarajatised (kaid, muulid jt), tammid jms.	CostOfSales	EMTAK2023ap: 42111 - Teede ja kiirteede ehitus 42121 - Raudteede ja metroo ehitus, hooldus ja remont	EHITISEOTSTARVE 2023ap: 21000 - TRANSPORDIRAJATISED	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndServicesSubcontractingWork
ENT_O_25 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus –	Muud rajatised – kaevandused, karjäärid, korstnad, staadionid, spordiväljakud, lõbustus-	CostOfSales	EMTAK2023ap: 42991 - Mujal liigitamata rajatiste ehitus	EHITISEOTSTARVE 2023ap: 24000 - MUUD RAJATISED	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada

	muud rajatised	ja puhkepargid, loomaaiad, supelrannad, veehoidlad, haljastus ja heakorrastus.					GoodsRawMaterialsAndServicesSubcontractingWork
ENT_O_26 5	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus – rajatiste uusehitus	Rajatiste uusehitus – selliste ehitiste püstitamine, milles ei ole varasemaid ehitiseosi.	CostOfSales	EMTAK2023ap: 42 - Rajatiste ehitus	EHITISEOTSTARVE 2023ap: 21000 - TRANSPORDIRAJA TISED 23000 - TÖÖSTUSEHITISTE JUURDE KUULUVAD RAJATISED 22000 - TORUJUHTMED, SIDE- JA ELEKTRILIINID 24000 - MUUD RAJATISED		Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndServicesSubcontractingWork
ENT_O_27 5	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus – rajatiste rekonstrueerimine ja hooldusremont	Rajatiste rekonstrueerimine ja hooldusremont – ehitiste ümberehitamine nende ajakohastamiseks, otstarbe muutmiseks või tehnoloogiliseks täiustamiseks, perioodiline hooldustöö ehitiste normaalse toimimise tagamiseks ja kasutusea pikendamiseks.	CostOfSales	EMTAK2023ap: 42 - Rajatiste ehitus	EHITISEOTSTARVE 2023ap: 21000 - TRANSPORDIRAJA TISED 23000 - TÖÖSTUSEHITISTE JUURDE KUULUVAD RAJATISED 22000 - TORUJUHTMED, SIDE- JA ELEKTRILIINID		Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndServicesSubcontractingWork

					24000 - MUUD RAJATISED	
ENT_O_29 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus – rajatiste rekonstrueer imine ja hooldusrem ont: transpordiraj atiseid	Transpordirajatiste rekonstrueerimine ja hooldusremont – reast „rajatiste rekonstrueerimine ja hooldusremont”. Teede, tänavate jt transpordirajatiste ümberehitamine ja hooldus, s.o teede üalpindamine, lõökaukude parandamine, teede ja tänavate pinnale märgistuse kandmine jms.	CostOfSales	EMTAK2023ap: 421 - Teede ja raudteede ehitus	EHITISEOTSTARVE 2023ap: 21000 - TRANSPORDIRAJA TISED	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndSe rvicesSubcontractingWork
ENT_P_01 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus maakonniti – Harju		CostOfSales	EMTAK2023ap: F - EHITUS	EE_ADS	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndSe rvicesSubcontractingWork
ENT_P_02 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus		CostOfSales	EMTAK2023ap: F - EHITUS	EE_ADS	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndSe rvicesSubcontractingWork

	maakonniti – Harju: Tallinn				
ENT_P_03 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus maakonniti – Hiiumaa	CostOfSales	EMTAK2023ap: F - EHITUS	EE_ADS	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndSe rvicesSubcontractingWork
ENT_P_04 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus maakonniti – Ida-Viru	CostOfSales	EMTAK2023ap: F - EHITUS	EE_ADS	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndSe rvicesSubcontractingWork
ENT_P_05 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus maakonniti – Jõgeva	CostOfSales	EMTAK2023ap: F - EHITUS	EE_ADS	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndSe rvicesSubcontractingWork
ENT_P_06 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus maakonniti – Järva	CostOfSales	EMTAK2023ap: F - EHITUS	EE_ADS	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndSe rvicesSubcontractingWork
ENT_P_07 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus maakonniti – Lääne	CostOfSales	EMTAK2023ap: F - EHITUS	EE_ADS	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndSe rvicesSubcontractingWork

ENT_P_08 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus maakonniti – Lääne-Viru	CostOfSales	EMTAK2023ap: F - EHITUS	EE_ADS	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndSe rvicesSubcontractingWork
ENT_P_09 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus maakonniti – Põlva	CostOfSales	EMTAK2023ap: F - EHITUS	EE_ADS	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndSe rvicesSubcontractingWork
ENT_P_10 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus maakonniti – Pärnu	CostOfSales	EMTAK2023ap: F - EHITUS	EE_ADS	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndSe rvicesSubcontractingWork
ENT_P_11 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus maakonniti – Rapla	CostOfSales	EMTAK2023ap: F - EHITUS	EE_ADS	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndSe rvicesSubcontractingWork
ENT_P_12 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus maakonniti – Saare	CostOfSales	EMTAK2023ap: F - EHITUS	EE_ADS	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndSe rvicesSubcontractingWork
ENT_P_13 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus	CostOfSales	EMTAK2023ap: F - EHITUS	EE_ADS	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndSe rvicesSubcontractingWork

	maakonniti – Tartu				
ENT_P_14 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus maakonniti – Valga	CostOfSales	EMTAK2023ap: F - EHITUS	EE_ADS	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndSe rvicesSubcontractingWork
ENT_P_15 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus maakonniti – Viljandi	CostOfSales	EMTAK2023ap: F - EHITUS	EE_ADS	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndSe rvicesSubcontractingWork
ENT_P_16 0	Omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maksumus maakonniti – Võru	CostOfSales	EMTAK2023ap: F - EHITUS	EE_ADS	Juhul, kui ettevõtte kasutas alltöövõttu, tuleb summast lahutada GoodsRawMaterialsAndSe rvicesSubcontractingWork
EN_1_2_2	Elektrienergi a: ostetud – maksumus	Ostetud elektrienergia maksumus ilma käibemaksuta, eurodes, täisarvudes. Maksumus hõlmab püsi-, võimsus-, võrguteenuse- ja taastuvenergiatasusid, aktsiisi ning ei sisalda tasu reaktiivenergia eest.	GoodsRawMaterialsAnd ServicesElectricity	-	
EN_2_12_2	Soojus: ostetud – maksumus	Ostetud soojusenergia maksumus ilma käibemaksuta, eurodes, täisarvudes.	GoodsRawMaterialsAnd ServicesHeatEnergy	-	

EN_4_1_2 1	Kütus: tarbitud omatarbeks – maksumus	Tarbitud kütuse maksumus kokku (elektrienergia ja soojuse tootmiseks kateldes või elektrijaamades, muundamiseks teisteks kütuseliikideks, tooraineks, veonduses, sh maanteetranspordis, või muuks otstarbeks).	GoodsRawMaterialsAnd ServicesFuel	KULULIIK2023ap: 3 - tarbitud omatarbeks
ENT_D_45 1_1	Müügitulu: hulgi- ja jaekaubandu s – kaupade jaemüük: mootorsõidu kid (k.a mootorratta d)	Igat liiki mootorsõidukite (k.a mootorrattad, lumesaanid), haagiste, vagunelamute jaemüük.	Revenue	EMTAK2023ap: 451 - Mootorsõidukite müük
ENT_D_45 1_4531_1	Müügitulu: hulgi- ja jaekaubandu s – kaupade hulgimüük: mootorsõidu kid (k.a mootorratta d), nende osad ja lisaseadmed	Igat liiki mootorsõidukite, ka mootorrataste, haagiste, vagunelamute, kõikide mootorsõidukite osade ja lisaseadmete hulgimüük.	Revenue	EMTAK2023ap: 451 - Mootorsõidukite müük 4531 - Mootorsõidukite osade ja lisaseadmete hulgimüük
ENT_D_45 32_1	Müügitulu: hulgi- ja jaekaubandu s – kaupade jaemüük:	Kõikide mootorsõidukite (k.a mootorrattad) osade ja lisaseadmete jaemüük, kui neid ei müüda kompleksis sõidukiga.	Revenue	EMTAK2023ap: 453 - Mootorsõidukite osade ja

	mootorsõidu kite osad ja lisaseadmed			lisaseadmete müük	
ENT_D_46 2_99_1	Müügitulu: hulgi- ja jaekaubandu s – kaupade hulgimüük: muud kaubad	Muude kaupade, v.a mootorsõidukite (k.a mootorrattad), nende osade, tarvikute ja mootorikütuse hulgemüük.	Revenue	EMTAK2023ap: 46 - Hulgikaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad	
ENT_D_47 999_1	Müügitulu: hulgi- ja jaekaubandu s – kaupade jaemüük: muud kaubad, v.a mootorsõidu kid, tarvikud, kütus	Muude kaupade, v.a mootorsõidukite, nende osade, tarvikute ja mootorikütuse jaemüük.	Revenue	EMTAK2023ap: 4619 - Mitmesuguste erinevate kaupade vahendamine	KTTY
ENT_D_56 _1_1	Müügitulu: toitlustus – alkoholjooki de ja tubakatoode te müük	Alkoholjookide ja tubakatoode müük, k.a õlu ja teised vähese alkoholisisaldusega joogid, sigarid, sigaretid, sigarillod, tubakas.	Revenue	EMTAK2023ap: 56 - Toidu ja joogi serveerimine	KTTY

ENT_D_47 21_9_1	Müügitulu: kaupade jaemüük – toiduained	Kõigi toiduainete, alkoholita jookide ja mahlade jaemüük.	Revenue	EMTAK2023ap: 4711 - Jaemüük spetsialiseerimata kauplustes, kus on ülekaalus toidukaubad, jogid ja tubakatooted 472 - Toidukaupade, jookide ja tubakatoodete jaemüük spetsialiseeritud kauplustes	KTTY
ENT_D_47 25_2_1	Müügitulu: kaupade jaemüük – alkoholjoo- gid	Alkoholjookide, sh õlle ja teiste vähese alkoholisisaldusega jookide jaemüük.	Revenue	EMTAK2023ap: 47251 - Jookide jaemüük spetsialiseeritud kauplustes	KTTY
ENT_D_47 4_479_1	Müügitulu: kaupade jaemüük – muud tööstuskaub- ad	Muude tööstuskaupade jaemüük – info- ja sidetehnika, arvutite, heli- ja videoseadmete, rauakaupade, värvide ja klaasi, elektriliste kodumasinade, seina-, akna- ja põrandakatete, mööbli, valgustite ja muude kodutarvete, kultuuri- ja vabaajakaupade, farmaatsiatoodete, foto- ja optikakaupade jaemüük.	Revenue	EMTAK2023ap: 4719 - Jaemüük muudes spetsialiseerimata kauplustes	KTTY

ENT_D_47 76_1	Müügitulu: hulgi- ja jaekaubandu s – kaupade jaemüük: põllumajand ustoore ja elusloomad	Põllumajandustoore ja elusloomade jaemüük – teravilja, seemnete, loomasööda, toor- ja parknaha, lillede, taimede, taimekaitsevahendite, elusloomade, k.a lemmikloomade, nende toidu ja tarvete jaemüük.	Revenue	EMTAK2023ap: 4611 - Põllumajandustoor me, elusloomade, tekstiilitoorme ja pooltoodete vahendamine	
ENT_D_45 _47_9_1	Müügitulu: hulgi- ja jaekaubandu s – muu jae- ja hulгимүүк	Muu jae- ja hulгимүүк – eespool loetlemata kaupade jae- ja hulгимүүк.	Revenue	EMTAK2023ap: 477 - Muude kaupade jaemüük spetsialiseeritud kauplustes 4789 - Muude kaupade jaemüük kioskites ja turgudel	
ENT_D_46 _47411_1	Müügitulu: hulgi- ja jaekaubandu s – arvutite ja nende välisseadme te müük	Arvutite ja nende välisseadmete müük.	Revenue	EMTAK2023ap: 4741 - Arvutite, arvuti välisseadmete ja tarkvara jaemüük spetsialiseeritud kauplustes	KTTY
ENT_D_46 _47412_1	Müügitulu: hulgi- ja jaekaubandu s – sisseostetud tarkvara edasimüük	Sisseostetud tarkvara edasimüük.	Revenue	EMTAK2023ap: 4741 - Arvutite, arvuti välisseadmete ja tarkvara jaemüük spetsialiseeritud kauplustes	KTTY
ENT_R_02 0	Müügitulu teenindatud kliientide	Eestis registreeritud äriühingud ja füüsilisest isikust ettevõtjad.	Revenue	OSAPOOLELIK202 3ap: 1 - ettevõtja	

	järgi – ettevõtjad				
ENT_R_03 0	Müügitulu teenindatud klientide järgi – avalik sektor	Avalik sektor – riigi ja kohalike omavalitsuste eelarvetest finantseeritavad asutused.	Revenue	OSAPOOLELIIK202 3ap: 2 - avalik sektor	
ENT_R_04 0	Müügitulu teenindatud klientide järgi – välismaa kliendid	Välismaa kliendid – toodete, kaupade ja teenuste müük mitteresidendile – nii eksport kui ka lähetamine EL-i liikmesriiki (kasumiaruande rida „Müük mitteresidentidele kokku“).	Revenue	RTK2023ap: kõik va Eesti	RIIGIROLL001ap EKOMAR001 - kliendi residentsus
ENT_R_05 0	Müügitulu teenindatud klientide järgi – üksikisikud	Üksikisikud – elanikud.	Revenue	OSAPOOLELIIK202 3ap: 3 - üksikisik	
ENT_R_06 0	Müügitulu teenindatud klientide järgi – mittetulundusühingud, - ühistud ja sihtasutused	Mittetulundusühingud, - ühistud ja sihtasutused – kasumitaotluseta institutsioonid.	Revenue	OSAPOOLELIIK202 3ap: 4 - mittetulundusühin g 5 - ühistu 6 - sihtasutus	

ENT_C_21 1	Kulud: tooraine, materjal, ostetud tooted ja pooltooted – seemned ja taimed	Tootmises otseselt kasutatud seemned ja taimed. Siia kuuluvad abimaterjalid ja ka ostetud materjal, mida kasutatakse üksuses oma põhivarade valmistamiseks. Siia ei kuulu lisatöötluseta edasimüümiseks ja tooraine või materjalina kasutamiseks ostetud seemned ja taimed. Edasimüügiks ostetud ja müüdud seemned ja taimed näidatakse real „Müügi eesmärgil ostetud kaubad” ning tooraine või materjalina kasutatud real „Muu materjal, tooted, tarbed, taara”.	GoodsRawMaterialsAnd Services	KTTY
ENT_C_21 2	Kulud: tooraine, materjal, ostetud tooted ja pooltooted – väetised ja pinnasepara- nduse vahendid	Tootmises otseselt kasutatud väetised ja pinnaseparanduse vahendid. Siia kuuluvad abimaterjalid ja ka ostetud materjal, mida kasutatakse üksuses oma põhivarade valmistamiseks. Siia ei kuulu lisatöötluseta edasimüümiseks ja tooraine või materjalina kasutamiseks ostetud väetised ja pinnaseparanduse vahendid. Edasimüügiks	GoodsRawMaterialsAnd Services	KTTY

	<p>ostetud ja müüdud väetised ja pinnaseparanduse vahendid näidatakse real „Müügi eesmärgil ostetud kaubad” ning tooraine või materjalina kasutatud väetised ja pinnaseparanduse vahendid real „Muu materjal, tooted, tarbed, taara”.</p>		
<p>ENT_C_21 3</p> <p>Kulud: tooraine, materjal, ostetud tooted ja pooltooted – taimekaitsev ahendid</p>	<p>Tootmises otseselt kasutatud taimekaitsevahendid. Siia kuuluvad abimaterjalid ja ka ostetud materjal, mida kasutatakse üksuses oma põhivarade valmistamiseks. Siia ei kuulu lisatöötluseta edasimüümiseks ja tooraine või materjalina kasutamiseks ostetud taimekaitsevahendid. Edasimüügiks ostetud ja müüdud taimekaitsevahendid näidatakse real „Müügi eesmärgil ostetud kaubad” ning tooraine või materjalina kasutatud taimekaitsevahendid real „Muu materjal, tooted, tarbed, taara”.</p>	<p>GoodsRawMaterialsAnd Services</p>	<p>KTTY</p>

<p>ENT_C_21 4</p>	<p>Kulud: tooraine, materjal, ostetud tooted ja pooltooted – veterinaarto- oted</p>	<p>Tootmises otseselt kasutatud veterinaartooted. Siia kuuluvad abimaterjalid, samuti ostetud materjal, mida kasutatakse üksuses oma põhivarade valmistamiseks. Siia ei kuulu lisatöötlusteta edasimüümiseks ja tooraine või materjalina kasutamiseks ostetud veterinaartooted. Edasimüügiks ostetud ja müüdud veterinaartooted näidatakse real „Müügi eesmärgil ostetud kaubad” ning tooraine või materjalina kasutatud veterinaartooted real „Muu materjal, tooted, tarbed, taara”. Kui on loomad ja puuduvad kulud veterinaartenustele, siis on kulud veterinaartoodetele.</p>	<p>GoodsRawMaterialsAnd Services</p>	<p>KTTY</p>
-----------------------	---	---	--	-------------

ENT_C_21 5	Kulud: tooraine, materjal, ostetud tooted ja pooltooted – loomasööda d	Tootmises otseselt kasutatud söödad. Siia kuuluvad abimaterjalid, samuti ostetud materjal, mida kasutatakse üksuses oma põhivarade valmistamiseks. Siia ei kuulu lisatöötluseta edasimüümiseks ja tooraine või materjalina kasutamiseks ostetud loomasöödad. Edasimüügiks ostetud ja müüdüd loomasöödad näidatakse real „Müügi eesmärgil ostetud kaubad” ning tooraine või materjalina kasutatud loomasöödad real „Muu materjal, tooted, tarbed, taara”. Kui on loomad ja puuduvad ostetud põllumajanduslikud teenused, siis on kulud loomasöödale.	GoodsRawMaterialsAnd Services	KTTY
ENT_C_21 6	Kulud: tooraine, materjal, ostetud tooted ja pooltooted – masinate ja seadmete remondimat erjal	Masinate ja seadmete remondimaterjal – tootmises otseselt kasutatud toore, pooltooted ja detailid, samuti väikevahendid ja instrumendid, mis ei kuulu põhivarade hulka. Siia kuuluvad abimaterjalid (pakkematerjal, hooldus- ja	GoodsRawMaterialsAnd Services	KTTY

		remondimaterjal), samuti ostetud materjal, mida kasutatakse üksuses oma põhivarade valmistamiseks. Kui on masinad ja seadmed ning puuduvad nende hooldusega seotud teenused, siis on kulud masinate ja seadmete remondimaterjalidele.		
ENT_C_21 7	Kulud: tooraine, materjal, ostetud tooted ja pooltooted – ehitiste remondimat erjal	Ehitiste remondimaterjal – tootmises otseselt kasutatud toore, pooltooted ja detailid, samuti väikevahendid ja instrumendid, mis ei kuulu põhivarade hulka. Siia kuuluvad abimaterjalid (pakkematerjal, hooldus- ja remondimaterjal), samuti ostetud materjal, mida kasutatakse üksuses oma põhivarade valmistamiseks. Kui on ehitised ja puuduvad nende hooldusega seotud teenused, siis on kulud ehitiste remondimaterjalidele.	GoodsRawMaterialsAnd Services	KTTY

ENT_C_21 9	Kulud: tooraine, materjal, ostetud tooted ja pooltooted – muu materjal, tooted, tarbed, taara	Muu materjal, tooted, tarbed, taara – tootmises otseselt kasutatud toore, pooltooted ja detailid, lihakarja loomad üleskasvatamiseks, kasvav mets raieks, samuti väikevahendid ja instrumendid, mis ei kuulu põhivarade hulka. Siia kuuluvad abimaterjalid (määrdeained, pakkematerjal, hooldus- ja remondimaterjal), samuti ostetud materjal, mida kasutatakse üksuses oma põhivarade valmistamiseks.	GoodsRawMaterialsAnd Services	KTTY
ENT_C_32 1	Kulud: põllumajand uslikud teenused	Ostetud põllumajanduslikud teenused – tootmisega seotud teenuste eest tehtud maksed, k.a hooldus- ja jooksva remondi, installeerimistöde ning tehniliste uuringutega seotud maksed. Põhivarade soetus- ja paigaldamistööd ei kuulu ostetud teenuste hulka, vaid põhivarade arvelevõtmisel soetamisega otseselt seotud kulutuste hulka. Siin	GoodsRawMaterialsAnd Services	KTTY

		arvestatakse tehtud maksed, mis on tasutud põllumajandusliku tootmise (näiteks maaharimine, külv, saagikoristus, väetamine, haiguste või kahjurite tõrje, seemnete puhastus või kuivatus, loomasööda tootmine, kunstlik seemendus, loomade hooldamine) alltöövõtuga seotud tööde ja teenuste eest. Siia ei kuulu veterinaarteenused, mis esitatakse eraldi näitajana.		
ENT_C_32 3	Kulud: veterinaar- teenused	Kõik tootmisega seotud veterinaarteenuste eest tehtud maksed.	GoodsRawMaterialsAnd Services	KTTY
ENT_D_01 301_1	Müügitulu: kõõgiviljatai- med	Sia kuulub ainult kõõgiviljataimede müügist saadav tulu. Kõõgivilja müügist saadav tulu kuulub ülejäänud taimekasvatussaaduste alla.	Revenue	KTTY
ENT_D_01 311_1	Müügitulu: viljapuu-, marjapõõsa- ja ehistaimesti- kud	Viljapuu-, marjapõõsa- ja ehistaimestikute müügist saadud või saadaolev tulu. Istikud aeda, parki või mujale istutamiseks.	Revenue	KTTY
ENT_D_02 550_1	Müügitulu: metsamaterj- al	Toorpuidu (töötlemata puit) müügist saadud või saadaolev tulu, sh	Revenue	KTTY

		küttepuidu ja muu metsamaterjali müük.			
ENT_D_02 552_1	Müügitulu: muu metsamaterjal (v.a küttepuit)	Muu metsamaterjal – toorpuudu (töötlemata puit) müügist saadud või saadaolev tulu, v.a küttepuit.	Revenue	KTTY	
ENT_D_02 555_1	Müügitulu: kasvav mets raieks	Kasvav mets raieks – kasvava metsa müügist saadud või saadaolev tulu, sh raieõiguse müük.	Revenue	KTTY	
ENT_D_02 610_1	Müügitulu: metsapuunisti kud	Metsapuunistikute müügist saadud või saadaolev tulu.	Revenue	KTTY	
ENT_D_02 620_1	Müügitulu: puuseemned	Puuseemnete müügist saadud või saadaolev tulu.	Revenue	KTTY	
ENT_D_03 9_1	Müügitulu: kalandusega seotud teenused	Kalandusega seotud teenuste müügist saadud või saadaolev tulu, sh kalapüügiõiguse müük.	Revenue	EMTAK2023ap: 102 - Kala, vähilaadsete ja limuste töötlemine ja säilitamine	
ENT_H_02 0_25	Bioloogilised (tootvad) varad: varade kasutusõigus – eelmise aruandeperi oodi lõpul jääkmaksum uses / õiglas väärtuses	Eelmise aruandeperioodi lõpul jääkmaksumuses / õiglas väärtuses – varade bilansiline (jääk) maksumus (jääk) maksumus aruandeperioodi algul. See on netosumma, milles varad on bilansis kajastatud, võttes arvesse akumuleeritud kulumit ja võimalikke allahindlusi. Näidatakse kasutusrendid,	BiologicalAssetsFairValu eMethodCurrentAssetsA tEndOfPreviousPeriod	-	

		kui raamatupidamise aastaaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).		
ENT_H_03 O_25	Bioloogilised (tootvad) varad: varade kasutusõigus – ostud ja parendused	Ostud ja parendused – aruandeaastal soetatud põhivarad. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis)..	BiologicalAssetsFairValueMethodCurrentAssetsIncreaseOfValueDueToAcquisition	VARALIIK2023ap: 4 - varade kasutusõigus - ostud ja parendused
ENT_H_05 O_25	Bioloogilised (tootvad) varad: varade kasutusõigus – lisandumised äriühenduste kaudu	Lisandumised äriühenduste kaudu – põhivarad, mis on omandatud restruktureerimise kaudu (ettevõtete ühinemine, ülevõtmine). Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16	BiologicalAssetsFairValueMethodFixedAssetsAdditionsViaBusinessCombinations	-

		„Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).	
ENT_H_06 O_25	Biooloogilised (tootvad) varad: varade kasutusõigus – amortisatsioonikulu	Amortisatsioon on varade amortiseeritava osa kandmine kulusse varade kasuliku eluea jooksul. Siin kajastatakse aruandeperioodil arvestatud amortisatsioonikulu. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).	BiologicalAssetsCostMethodFixedAssetsDepreciation -

ENT_H_07 0_25	Bioloogilised (tootvad) varad: varade kasutusõigus – alla- ja juurdehindlu sed	Alla- ja juurdehindlused – allahindlused väärtuse languse tõttu, varasemate allahindluste tühistamised. LISAINFO: RTJ 5 „Materiaalne ja immateriaalne põhivara“ ja RTJ 6 „Kinnisvarainvesteeringud“ . Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid“) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).	BiologicalAssetsFairValu eMethodCurrentAssetsP rofitLossFromChangeOfF airValue	-
ENT_H_10 0_25	Bioloogilised (tootvad) varad: varade kasutusõigus – müügid	Aruandeaastal müüdüd põhivarad (ka mitterahaliste sissemaksete, näiteks aktsiate eest) jääkmaksumuses. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid“) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks	BiologicalAssetsFairValu eMethodCurrentAss etsDecreaseOfValueDue ToDisposal	-

		või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).		
ENT_H_10 5_25	Bioloogilised (tootvad) varad: varade kasutusõigus – põllumajandusliku toodangu saamisest tulenev väärtuse vähenemine	Põllumajandusliku toodangu saamisest tulenev väärtuse vähenemine – põllumajanduslik toodang on bioloogilisest varast saadav või eraldatav toodang. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).	BiologicalAssetsFairValueMethodCurrentAssetsDecreaseOfValueFromDueToProductionOfAgriculturalProducts	-
ENT_H_10 6_25	Bioloogilised (tootvad) varad: varade kasutusõigus – juurdekasvust tingitud	Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid,	BiologicalAssetsFairValueMethodCurrentAssetsIncreaseOfValueDueToGrowth	-

	väärtuse suurenemine	sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).		
		Muud muutused, kasum (kahjum) õiglase väärtuse muutusest – mahakandmisaktiga põhivaradest välja arvatud varad jääkmaksumuses, kasumid/kahjumid õiglase väärtuse meetodil kajastatavate kinnisvarainvesteeringute ümberhindlusest, varade üleandmine äriühenduste kaudu. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise varade aastaruande koostamisel kasutusõigus järgitakse IFRS-i (IFRS 16 – muud „Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, kasum (kahjum) õiglase sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).	BiologicalAssetsFairValu eMethodCurrentAssetsO therChanges	-
ENT_H_11 0_25	Bioloogilised (tootvad) varad: varade kasutusõigus – muud muutused, kasum (kahjum) õiglase väärtuse muutusest			

ENT_H_13 0_25	Bioloogilised (tootvad) varad: varade kasutusõigus – aruandeperi oodi lõpul jäähmaksum uses / õiglas väärtuses	Aruandeperioodi lõpul jäähmaksumuses / õiglas väärtuses – soetusmaksumus perioodi lõpul miinus akumuleeritud kulum ja allahindlused. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).	BiologicalAssetsFairValu eMethodCurrentAssetsA tEndOfPeriod	-
ENT_H_14 0_25	Bioloogilised (tootvad) varad: varade kasutusõigus – müüdüd põhivarad müügihinna	Real „Müügid” näidatud müüdüd põhivarade maksumus müügihinna ilma käibemaksuta. Näidatakse kasutusrendid, kui raamatupidamise aastaruande koostamisel järgitakse IFRS-i (IFRS 16 „Rendid”) või RTJ-i 9. lõiget 31b (kõiki rendilepinguid, sõltumata sellest, kas need liigituvad kapitalirendiks või kasutusrendiks, kajastatakse rentniku bilansis).	BiologicalAssetsFairValu eMethodFixedAssetsDec reaseOfValueDueToDisp osal	-

ENT_H_15 O_17	Bioloogilised (tootvad) varad: loomsed varad – investeeringud	Loomsed varad – tootvate bioloogiliste varadena klassifitseeritud loomad kui materiaalne põhivara. Merest püütud kala (kilu, süvamere lest, krevetid jne) ei ole bioloogiline vara. Investeeringud arvutatakse, liites ostud, parendused ja ümberklassifitseerimised ettemaksetest.	BiologicalAssetsAnimals Abstract	AllocationByBiolog icalAssetsHypercu be
ENT_H_15 O_18	Bioloogilised (tootvad) varad: istandikud – investeeringud (arvutatav)	Istandikud – puuvilja- ja marjaistandikud, puukoolid. Investeeringud arvutatakse, liites ostud, parendused ja ümberklassifitseerimised ettemaksetest.	BiologicalAssetsPlantatio nsAbstract	AllocationByBiolog icalAssetsHypercu be
ENT_H_15 O_19	Bioloogilised (tootvad) varad: mets – investeeringud	Mets – kasvav mets, mis on raamatupidamises bioloogilise varana arvel kui põhivara, näiteks mets loodushoiu aladel. Kasvav mets raieks on tarbitav vara – seda tuleks vaadelda kui käibevara. Kuna metsa kasvuaeg on väga pikk (tunduvalt pikem kui üks aasta), siis tuleb iga konkreetsel juhul määrata, kas seda kajastada raamatupidamises kui põhivara või kui käibevara.	BiologicalAssetsForestA bstract	AllocationByBiolog icalAssetsHypercu be

		Investeeringud arvutatakse, liites ostud, parendused ja ümberklassifitseerimised ettemaksetest.			
ENT_H_15 0_20	Bioloogilised (tootvad) varad: rohumaad – investeeringud (arvutatav)	Rohumaad – rajatud rohumaad, mille kasutus pärast rajamist on vähemalt kaks aastat. Investeeringud arvutatakse, liites ostud ja parendused ja ümberklassifitseerimised ettemaksetest.	BiologicalAssetsGrasslandsAbstract	AllocationByBiologicalAssetsHypercube	
ENT_D_10 _35_A_1	Müügitulu: toodetud tööstustoodangu ja -teenuste müük – müüdnud alltöövõtutööd	Müüdnud alltöövõtutööd – teistele ettevõtetele alltöövõtjana tellija materjalist valmistatud toodete, pooltoodete ja osutatud tööstusteenustest saadud tasu.	Revenue	EMTAK2023ap: C - Töötlev tööstus	
ENT_D_36 _1_1	Müügitulu: veekogumine, -töötlus ja -varustus – veevarustusteenused elanikele	Vee müük kodutarbijale, sh korteriühistutele. Näidatakse protsentides reast „Veekogumine, -töötlus ja -varustus“.	Revenue	EMTAK2023ap: 36001 - Veekogumine, -töötlus ja -varustus	OSAPOOLELIK2023ap: 3 - üksikisik

ENT_D_36 _2_1	Müügitulu: veekogum e, -töötlus ja -varustus – veevarustust eenused ettevõtetele	Vee müük äriklientidele – äriühingutele, füüsilisest isikust ettevõtjatele, asutustele, organisatsioonidele. Näidatakse protsentides reast „Veekogumine, - töötlus ja -varustus”.	Revenue	EMTAK2023ap: 36001 - Veekogumine, - töötlus ja -varustus	OSAPOOLELIIK202 3ap: 1 - ettevõtja
ENT_D_37 _1_1	Müügitulu: kanalisatsioon – kanalisatsioon iteenused elanikele	Kanalisatsiooniteenuse ja heitvee ärajuhtimiseenuse osutamine kodutarbijale, sh korteriühistutele. Näidatakse protsentides reast „Kanaliseatsioon”.	Revenue	EMTAK2023ap: 37001 - Kanaliseatsioon ja heitveekäitlus	OSAPOOLELIIK202 3ap: 3 - üksikisik
ENT_D_37 _2_1	Müügitulu: kanalisatsioon – kanalisatsioon iteenused ettevõtetele	Kanalisatsiooniteenuse ja heitvee ärajuhtimiseenuse osutamine äriklientidele – äriühingutele, füüsilisest isikust ettevõtjatele, asutustele, organisatsioonidele. Näidatakse protsentides reast „Kanaliseatsioon”.	Revenue	EMTAK2023ap: 37001 - Kanaliseatsioon ja heitveekäitlus	OSAPOOLELIIK202 3ap: 1 - ettevõtja
ENT_D_53 _1_1	Müügitulu: maksete ülekanamine	Teenustasu maksete vastuvõtmise ja ülekanamise eest.	Revenue	EMTAK2023ap: 66199 - Muud mujal liigitamata finantsteenuste abitegevusalad	
ENT_D_56 _2_1	Müügitulu: toitlustus – alkoholjooki de müük	Alkoholjookide müük, k.a õlu ja teised madala alkoholisaldusega joogid.	Revenue	EMTAK2023ap: I - MAJUTUS JA TOITLUSTUS 4725 - Jookide jaemüük spetsialiseeritud kauplustes	KTTY (alkoholjoogid)

<p>ENT_D_56 _3_1</p>	<p>Müügitulu: toitlustus – tubakatoode te müük</p>	<p>Tubakatoodete müük – sigarid, sigaretid, sigarillod, tubakas.</p>	<p>Revenue</p>	<p>EMTAK2023ap: 4617 - Toidukaupade, jookide ja tubakatoodete vahendamine 463 - Toidukaupade, jookide ja tubakatoodete hulgimüük 471 - Jaemüük spetsialiseerimata kauplustes 4726 - Tubakatoodete jaemüük spetsialiseeritud kauplustes 4781 Toidukaupade, jookide ja tubakatoodete jaemüük kioskites ja turgudel</p>	<p>KTTY (tubakatooted)</p>
--------------------------	--	--	----------------	--	--------------------------------

Lisa 4. Kasutajauuring (Persona-Matrix)

Kasutajauuring.pdf

(dokumendi avamiseks klõpsa pildil või ava lingilt [Kasutajauuring.pdf](#))

Lisa 5. Majandustehingu sisu taksonoomia

Järgnevas tabelis on kirjeldatud MAA, EKOMAR-i ja TSD baasil majandustehingute taksonoomia:
[Majandustehingute ühtne taksonoomia.xlsx](#)

Hankijaga kokkuleppel ei ole antud aruandesse lisatud KMD-ga seonduvat infot.

Taksonoomia kasutab järgmisi klassifikaatoreid ja loendeid:

- 1) Majandustehingu sisu klassifikaator, kood TEHMAJSISU2023ap – klassifikaator on loodud RIK-i poolt ning esitatud on tabelis muutmata kujul. Klassifikaatori abil toimub majandustehingute klassifitseerimine üldisel tasemel vastavalt majandusaasta aruande nõuetele. Sama klassifikatsioon on kasutatav ka EKOMAR-is.
- 2) Vara liik, kood VARALIIK2023ap – klassifikaator on loodud käesolevas projektis lähtuvalt EKOMAR-i muutujates kirjeldatud tehinguandmete klassifitseerimise vajadustest.
- 3) Kulu liik, kood KULULIIK2023ap – klassifikaator on loodud käesolevas projektis lähtuvalt EKOMAR-i muutujates kirjeldatud tehinguandmete klassifitseerimise vajadustest.
- 4) Tehingu osapoole liik, kood OSAPOOLELIIK2023ap – klassifikaator on loodud käesolevas projektis lähtuvalt EKOMAR-i muutujates kirjeldatud tehinguandmete klassifitseerimise vajadustest.
- 5) Eesti majandus tegevusalade klassifikaator, kood EMTAK2023ap – klassifikaator on loodud väljaspool käesolevat projekti ja see võeti kasutusele EKOMAR-i muutujate kirjeldustes defineeritud majandustehingute klassifitseerimise vajadustest.
- 6) Eesti aadressandmed, kood EE_ADS – Eesti aadressandmete klassifikaator, mille abil on võimalik määrata tehingu toimumise koht. EKOMAR-is kasutatakse seda maakonna tasemel.
- 7) Ehitiste kasutusotstarvete loend, kood EHITISEOTSTARVE2023ap – klassifikaator on loodud väljaspool käesolevat projekti ja on võetud siin kasutusele muutmata kujul lähtuvalt EKOMAR-i muutujate kirjeldustes näidatud tehingute klassifitseerimise vajadustest.
- 8) Kaupade ja teenuste klassifikaator, kood KTTY2023ap - klassifikaator on loodud Statistikaameti poolt ning esitatud on tabelis muutmata kujul. Klassifikaatori abil täpsustatakse majandustehingu sisu viies klassifitseerimise konkreetse toote või teenuse tasemele.
- 9) Riikide ja territooriumite klassifikaator, kood RTK2T2013ap – varasemalt Statistikaameti poolt loodud klassifikaator, mida projekti käigus ei muudetud. Kasutatakse EKOMAR-is tulude riikidevahelise jaotuse tekitamiseks.

- 10) Erisoodustuste liigitus, kood ERISOODUSTUS2023ap – klassifikaator erisoodustuste liigitamiseks vastavalt tulumaksuseadusele.
- 11) Loend kulude liigitamiseks maksustatavateks ja mittemaksustatavateks, kood STMAKSUSTAMINE2023ap – loendi elementidega määratakse millised summad ei kuulu tulu- võim sotsiaalmaksuga maksustamisele.
- 12) Kingituste, annetuste ja külalistega seotud kulutuste loend, kood KINGITUSED2023ap - vastavalt Tulumaksuseadusele saab antud loendi abiga liigitada summad vajalikesse klassidesse, mis TSD-s on nõutud.
- 13) Tegevusega mitteseostatavad kulud, kood TEGMITTESEOTKULUD2023ap – klassifikaator, mis võimaldab TSD aruandes välja tuua summad, mis ei ole kajastatavad ettevõtte tegevuse kuludena,
- 14) Kasumieraldiste jm summade väljaviimiste loend, kood KASUMIERALDIS2023ap – loend võimaldab eristada erinevaid välja makstud summasid sh kasumieraldised, vara välja viimine jne.
- 15) Tulude liigitus vastavalt Tulumaksuseadusele, kood TUMSTULULIIK2023ap.
- 16) Merenduses kehiva tonnaažikorruga arvestav tulude liigitus, kood TULUMERITSI2023ap – loend sisaldab merenduses kasutatavaid tulu arvutamise muutujate kirjeldusi. NB! Tulu arvutamise aluseks ei ole siin rahaline tulu majandustegevusest vaid laeva omaduste põhjal arvutatav summa vastavalt tonnaažikorrale.

Lisa 6. Majandusaastaruande mikroteenuse prototüüp

Proof of Concepti käigus loodud mikroteenuse lähtekood koos paigaldusjuhendiga asub:
<https://gitlab.com/internetofbusiness>

XML failide näidised asuvad: [Demofailid Alustav ettevõtja](#)

Näidisfailide hulgas on ka majandusaasta aruande XBRL fail, mille genereerib MCDS-i baasil loodud prototüüp. XBRL-i genereerimise algoritm on kirjeldatud failis [MAA-UC-001 MAA XBRL faili moodustamine.docx](#). Antud kasutuslugu on üks osa MCDS-i kirjeldusest.

Lisa 7. EKOMAR-i andmete näidis XBRL GL formaadis

Analüüsi tulemusena koostati ka EKOMAR-i andmesektsiooni näidis XBRL GL formaadis, mis asub [EKOMAR näidis - agregeeritud kirjendid.xml](#).

Näidisfailis on toodud mõned näited, kuidas peaks EKOMAR-i andmeid sisaldav XBRL GL xml välja nägema.

Riigile viitamise osas on näidises kasutatud alternatiivset lähenemist riigi rolli klassifikaatorile. Riigi roll on näidatud eraldi accountSubID-s. Seni on andmepõhises aruandluses kasutatud riigi rolli ja riigi koodi ühes accountSubID-s eraldatuna komaga. Viimane variant põhjustab andmete töötlemisel erindolukorra, mida tuleb töödelda teisiti, kui ülejäänud XBRL GL-i. Arhitektuurilise korrektsuse aspektist lähtudes on soovitatav kasutada kõiki loendite elementide identifikaatoreid eraldi XBRL GL elemendis. Vastasel juhul suureneb täiendavate veaolukordade esinemise tõenäosus seoses tekstist identifikaatorite andmete otsimisega, mida üldiselt XBRL GL-i puhul ei esine.

Lisa 8. et-gaap-i (MAA) ja TSD võrdlusanalüüs

Käesolevas projektis analüüsiti vastavalt hanke tehnilisele kirjeldusele ühtset majandustehingu taksonoomiat lähtudes MAA, EKOMAR-i ning lisaks TSD andmeväljadest ja klassifikaatoritest. Selle info põhjal loodi majandustehingu taksonoomia, mis seisnes vajalike klassifikaatorite leidmises või väljatöötamises ja omavahel sidumises.

Järgnevas on toodud TSD muutujate (andmeväljade) võrdlusanalüüs et-gaap taksonoomiaga. Kajastatud on need muutujad, mis ei ole arvatavad teiste TSD-s esitatavate muutujate kaudu. Näiteks ei ole tabelis kajastatud ettevõtte poolt makstavat tulumaksusummat vaid ainult selle arvutamise aluseks olevad unikaalsed näitajad. Tabelist on näha, et et-gaap ei kata kõiki TSD vajadusi. et-gaapis ei ole täpselt sellist tulude ja kulude jaotust nagu Tulumaksuseadus seda nõuab. Selle tõttu on tabelis ära mainitud, milliseid accountMainID elemente oleks tarvis et-gaapi juurde lisada, et TSD andmevajadus oleks rahuldatud. Tabelisse on lisatud loendite andmed, mis tuleks täiendavalt luua ning kasutusele võtta. Kogu loendite taksonoomia kirjeldus paikneb käesoleva dokumendi lisas 5.

Järgnev tabel on saadaval ka XLSX kujul: [TSD ja MAA andmeväljade võrdlus v1.xlsx](#)

Tabel 2. MAA ja TSD võrdlusanalüüs

TSD muutu ja kood	Muutuja nimi	gl-cor: accountMainID (et-gaap elemendi kood)	gl-cor: accountSubID (klassifikaatori ja klassifikaatori elemendi kood)	gl-cor: accountSubID (klassifikaatori ja klassifikaatori elemendi kood)3	gl-cor: accountSubID (klassifikaator i ja klassifikaatori elemendi kood)	gl-cor: account SubID (klassifi kaatori kood)	gl-cor: amount (numbril ine näitaja)	gl-cor: identifierCo de (TSD andmete osas tehingu osapoole id või laeva IMO kood, mis paikneb entryDetail plokis)	gl-cor: identifi erAuth orityC ode (identif ikaator i väljaan dja kood)	gl-cor: identifierD escription (osapoole või laeva nimi)
Lisa 4										
4000	Eluasemekulude täielik või osaline katmine	MiscellaneousOperat ingExpenses	ERISOODUSTUS2 023ap: 4000	STMAKSUSTAMI NE2023ap: sotsiaalmaksuga maksustamine	STMAKSUSTA MINE2023ap: tulumaksuga maksustamine					
4010	Kindlustusmaksete tasumine, kui selline kohustus ei ole ette nähtud seadusega	MiscellaneousOperat ingExpenses	ERISOODUSTUS2 023ap: 4010	STMAKSUSTAMI NE2023ap: sotsiaalmaksuga maksustamine	STMAKSUSTA MINE2023ap: tulumaksuga maksustamine					
4030	Isikliku sõiduauto töösõitudeks kasutamise eest hüvitise maksmine üle piirmäära	MiscellaneousOperat ingExpenses	ERISOODUSTUS2 023ap: 4030	STMAKSUSTAMI NE2023ap: sotsiaalmaksuga maksustamine	STMAKSUSTA MINE2023ap: tulumaksuga maksustamine					
4040	Tööandja sõiduauto kasutamise võimaldamine töö-, ameti- või teenistusülesannetega või tööandja ettevõtlusega mitteseotud tegevuseks	MiscellaneousOperat ingExpenses	ERISOODUSTUS2 023ap: 4040	STMAKSUSTAMI NE2023ap: sotsiaalmaksuga maksustamine	STMAKSUSTA MINE2023ap: tulumaksuga maksustamine					

4050	Tööandja sõiduki või muu vara tasuta või soodushinnaga kasutada andmine töö-, ameti- või teenistusülesannetega või tööandja ettevõtlusega mitteseotud tegevuseks	MiscellaneousOperatingExpenses	ERISOODUSTUS2 023ap: 4050	STMAKSUSTAMI NE2023ap: sotsiaalmaksuga maksustamine	STMAKSUSTA MINE2023ap: tulumaksuga maksustamine
4061	Turutingimustest madalama intressimääraga antud laen: turutingimuste alusel arvatatud intressi summa	MiscellaneousOperatingExpenses	ERISOODUSTUS2 023ap: 4061	STMAKSUSTAMI NE2023ap: sotsiaalmaksuga maksustamine	STMAKSUSTA MINE2023ap: tulumaksuga maksustamine
4062	Turutingimustest madalama intressimääraga antud laen: laenulepingus ettenähtud intressimäära järgi arvatatud intressi summa	MiscellaneousOperatingExpenses	TULUMERITSI20 23ap: 4062	STMAKSUSTAMI NE2023ap: sotsiaalmaksuga maksustamine	STMAKSUSTA MINE2023ap: tulumaksuga maksustamine
4071	Asja, väärtpaberi, varalise õiguse või teenuse tasuta üleandmine, müük või vahetus turuhinnast madalama hinnaga: maksumus turuhinnaga	MiscellaneousOperatingExpenses	TULUMERITSI20 23ap: 4071	STMAKSUSTAMI NE2023ap: sotsiaalmaksuga maksustamine	STMAKSUSTA MINE2023ap: tulumaksuga maksustamine
4072	Asja, väärtpaberi, varalise õiguse või teenuse tasuta üleandmine, müük või vahetus turuhinnast madalama hinnaga:	MiscellaneousOperatingExpenses	TULUMERITSI20 23ap: 4072	STMAKSUSTAMI NE2023ap: sotsiaalmaksuga maksustamine	STMAKSUSTA MINE2023ap: tulumaksuga maksustamine

	turuhinnast kõrgema hinnaga: maksumus turuhinnaga			sotsiaalmaksuga maksustamine	tulumaksuga maksustamine
4100	Loobumine rahalise nõude sissenõudmisest	MiscellaneousOperatingExpenses	ERISOODUSTUS2 023ap: 4100	STMAKSUSTAMI NE2023ap: sotsiaalmaksuga maksustamine	STMAKSUSTA MINE2023ap: tulumaksuga maksustamine
4110	Tasemeõppe ja täienduskoolituse kulude katmine	MiscellaneousOperatingExpenses	ERISOODUSTUS2 023ap: 4110	STMAKSUSTAMI NE2023ap: sotsiaalmaksuga maksustamine	STMAKSUSTA MINE2023ap: tulumaksuga maksustamine
4120	Kulutused töötajate tervise edendamiseks	MiscellaneousOperatingExpenses	ERISOODUSTUS2 023ap: 4120	STMAKSUSTAMI NE2023ap: sotsiaalmaksuga maksustamine	STMAKSUSTA MINE2023ap: tulumaksuga maksustamine
4130	Muud erisoodustused	MiscellaneousOperatingExpenses	ERISOODUSTUS2 023ap: 4130	STMAKSUSTAMI NE2023ap: sotsiaalmaksuga maksustamine	STMAKSUSTA MINE2023ap: tulumaksuga maksustamine
Lisa 5					
5000	Tehtud kingitused ja annetused (välja arvatud koodil 5010 nimetatud isikutele tehtud kingitused ja annetused)	OtherExpense	KINGITUSED202 3ap: 5000		
5010	TuMS § 11 lõikes 1 nimetatud nimekirja kantud isikule või § 11 lõikes 10 nimetatud muus Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis asutatud ühingule tehtud	OtherExpense	KINGITUSED202 3ap: 5010		

	kingitused ja annetused (TuMS § 49 lõiked 2 ja 3)		
5030	Isikustatud sotsiaalmaksuga maksustatavad väljamaksed	OtherExpense	KINGITUSED202 3ap: 5030
5040	Maksumaksja 1. jaanuariks lõppenud viimase majandusaasta kasumi summa	TotalProfitLoss	KINGITUSED202 3ap: 5040
5080	Korrigeeritud tasutav tulumaks	IncomeTaxExpense	KINGITUSED202 3ap: 5080
5090	Korrigeeritud tagastatav tulumaks	IncomeTaxExpense	KINGITUSED202 3ap: 5090
5100	Külastuste või koostööpartnerite toitlustamise, transpordi, majutamise või meelelahutusega seotud kulud (TuMS § 49 lõiked 4, 41 ja 5)	OtherExpense	KINGITUSED202 3ap: 5100
5180	Maksustatavad kingitused ja annetused. Täidab TuMS § 11 lõikes 1 nimetatud nimekirja kantud isik (TuMS § 49 lõige 6).	OtherExpense	KINGITUSED202 3ap: 5180
5220	Tonnaažikorra rakendamisel maksustatud kasumist väljamakstud kingitused,	OtherExpense	KINGITUSED202 3ap: 5220

annetused ja vastuvõtukulud			
Lisa 6			
6000	Seotud isikute vaheliste tehingute väärtuse vahe, saamata tulu või kandmata kulu summa ning maksustamise ebakõla põhjustanud summa. Vara üleandmine tonnaažikorda kasutavale majandusüksusele ning tonnaažikorda rakendava äriühingusiseste tehingute väärtuse vahe (SUM 6230)	DifferenceInTheValueOfTransactionsBetweenRelatedParties (puudub et-gaapist)	TEGMITTESEOTK ULUD2023ap: 6000
6010	Seaduse alusel määratud trahvid ja sunniraha	FinesPenaltiesAndCompensation	TEGMITTESEOTK ULUD2023ap: 6010
6020	Maksukorralduse seaduse alusel tasutud intressid	OtherExpense	TEGMITTESEOTK ULUD2023ap: 6020
6030	Maksumaksjalt erikonfiskeeritud vara maksumus	OtherExpense	TEGMITTESEOTK ULUD2023ap: 6030
6040	Kõrgendatud määra järgi tasutud keskkonnatasu või tekitatud kahju hüvitamise tasu	OtherExpense	TEGMITTESEOTK ULUD2023ap: 6040
6050	Pistis ja altkäemaks	OtherExpense	TEGMITTESEOTK ULUD2023ap: 6050

6060	Mittetulundusühingutele, milles osalemine ei ole ettevõtlusega seotud, tasutud sisseastumis- ja liikmemaksud	OtherExpense	TEGMITTESEOTK ULUD2023ap: 6060
6070	Puuduva või nõuetele mittevastava algdokumendi alusel tehtud väljamaksud	OtherExpense	TEGMITTESEOTK ULUD2023ap: 6070
6080	Kulud või väljamaksud ettevõtlusega mitteseotud kohustuste täitmiseks, vara soetamiseks ja teenuste ostmiseks ning ülejääv laenukasutuse kulu. Mittetulundusühingu, sihtasutuse ja juriidilisest isikust usulise ühenduse kulud põhikirjalise tegevusega mitteseotud teenuste ja vara ostmiseks ning füüsilisele isikule teenuse osutamise eest makstud lihtsustatud ettevõtlustulu summa	OtherExpense	TEGMITTESEOTK ULUD2023ap: 6080
6090	Maksualast koostööd mittetegevas jurisdiktsioonis asuva juriidilise isiku (TuMS § 101) poolt emiteeritud väärtpaberite soetamise kulud	LongTermFinancialInvestments	TEGMITTESEOTK ULUD2023ap: 6090

6100	Maksualast koostööd mittetegevas jurisdiktsioonis asuvas juriidilises isikus osaluse omandamise kulud	LongTermFinancialInvestments	TEGMITTESEOTK ULUD2023ap: 6100
6110	Maksualast koostööd mittetegevas jurisdiktsioonis asuvale juriidilisele isikule tasutud viivis või leppetrahv, kohtu- või vahekohtuväliselt hüvitatud kahju	OtherExpense	TEGMITTESEOTK ULUD2023ap: 6110
6120	Maksualast koostööd mittetegevas jurisdiktsioonis asuvale juriidilisele isikule antud laen, tehtud ettemaks või muul viisil omandatud nõudeõigus	LoanReceivables	TEGMITTESEOTK ULUD2023ap: 6120
6130	Krediitiasutuse kahju maksualast koostööd mittetegevas jurisdiktsioonis asuva juriidilise isiku vastu omandatud nõudeõiguse võõrandamisest või sissenõudmise loobumisest	MiscellaneousOperatingExpenses	TEGMITTESEOTK ULUD2023ap: 6130
6140	Maksustatud summa vähendamine	TaxedAmountReduction (puudub et-gaapist)	TEGMITTESEOTK ULUD2023ap: 6140

					RIIGIRO LL2022a p: TSD002	Seotud isiku või tehingupartn eri registrikood.	Seotud isiku või tehingupart neri nimi.
6230	Maksustatav summa tehingupartnerite kaupa	TaxableAmountByTr ansactionPartner (puudub et-gaapist)	TEGMITTESEOTK ULUD2023ap: 6230	RTK: Tehingupartne ri riigi kood	- resident iriik		
6310	Tonnaažikorra (TuMS § 521) rakendamisel maksustatud kasumist väljamakstud ettevõtlusega ja põhikirjalise tegevusega mitteseotud kulud ja muud väljamaksed	OtherExpense	TEGMITTESEOTK ULUD2023ap: 6310				
Lisa 7							
7000	Väljamakstud dividendid ja muud kasumieraldiselt, väljamaksed omakapitalist, varjatud kasumieraldised, välismaiste kontrollitavate äriühingute kasum ning tulumaks lahkumisel						
7008	Maksustatavad dividendid ja muud kasumieraldised (TuMS § 50 lg 1, § 501), välja arvatud tonnaažikorra alusel maksustatud kasumist väljamakstud dividendid ja muud	FinancingActivitiesDi videndsPaid	KASUMIERALDIS 2023ap: 7008			Summa eurodes	

	kasumieraldised (TuMS § 521)			
7009	Madalama maksumääraga maksustatud dividendid ja muud kasumieraldised (TuMS § 501)	FinancingActivitiesDi videndsPaid	KASUMIERALDIS 2023ap: 7009	Summa eurodes
7010	Tavamääraga maksustatud dividendid ja muud kasumieraldised (TuMS § 50 lg 1)	FinancingActivitiesDi videndsPaid	KASUMIERALDIS 2023ap: 7010	Summa eurodes
7080	Omakapalist väljamakstud sissemakseid ületav maksustatav summa	Equity	KASUMIERALDIS 2023ap: 7080	Summa eurodes
7001	Väljamakstud varjatud kasumieraldised, välismaiste kontrollitavate äriühingute kasum ja tulumaks lahkumisel			
7012	Väljamakstud varjatud kasumieraldis (TuMS § 502)	FinancingActivitiesDi videndsPaid	KASUMIERALDIS 2023ap: 7012	Summa eurodes
7014	Väljaviidud vara (tulumaks lahkumisel) (TuMS § 545)	FinancingActivitiesDi videndsPaid	KASUMIERALDIS 2023ap: 7014	Summa eurodes
7016	Välismaiste kontrollitavate äriühingute kasum (TuMS § 543)	AnnualPeriodProfitLoss RetainedEarningsLoss	KASUMIERALDIS 2023ap: 7016	Summa eurodes

7002	Omakapitali sisse- ja väljamaksed					
7030	Maksustamisperioodil omakapitali tehtud sissemaksed	Equity	KASUMIERALDIS 2023ap: 7030			Summa eurodes
7060	Omakapitalist tehtud väljamaksed	Equity	KASUMIERALDIS 2023ap: 7060			Summa eurodes
7100	Välisriigis kinni peetud või tasutud tulumaks					
7130	Välisriigis tehtud väljamakse brutosumma	CashAndCashEquivalents	KASUMIERALDIS 2023ap: 7130			Summa eurodes
7140	Välisriigis kinni peetud või tasutud tulumaks	IncomeTaxExpense	KASUMIERALDIS 2023ap: 7140	RTK: Tehingupartneri riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - resident iriik	Summa eurodes
7150	Eestis arvesse võetav välisriigis kinni peetud või tasutud tulumaks	IncomeTaxExpense	KASUMIERALDIS 2023ap: 7150	RTK: Tehingupartneri riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - resident iriik	Summa eurodes
7180	Tulumaksu vähendamiseks kasutatav summa	IncomeTaxReduction Amount (puudub et-gaapist)	KASUMIERALDIS 2023ap: 7180			Summa eurodes
7003	Tonnaažikorra (TuMS § 521) rakendamisel maksustatud kasumist väljamakstud					

dividendid ja muud kasumieraldised									
7021	Tonnaažikorra (TuMS § 521) rakendamisel maksustatud kasumist väljamakstud dividendid ja muud kasumieraldised	DeclaredDividends	KASUMIERALDIS 2023ap: 7021					Summa eurodes	
Maksuvabad dividendid ja väljamaksed omakapitalist									
7200									
7230	Dividendi saaja osalus väljamaksjas (%)	ParticipationInTheCompany (puudub et-gaapist)	KASUMIERALDIS 2023ap: 7230	TUMSTULULIIK2 023ap: väljamaksega seotud tulu liik	RTK: Väljamakse tegija riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - residend iriik	Osaluse %	Väljamaksetegija registrikood	Väljamakse tegija nimi
7240	Omakapitali väljamakse saaja osalus väljamaksjas (%)	ParticipationInTheCompany (puudub et-gaapist)	KASUMIERALDIS 2023ap: 7240	TUMSTULULIIK2 023ap: väljamaksega seotud tulu liik	RTK: Väljamakse tegija riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - residend iriik	Osaluse %	Väljamaksetegija registrikood	Väljamakse tegija nimi
7250	Tulu summa	DeclaredDividends	KASUMIERALDIS 2023ap: 7250	TUMSTULULIIK2 023ap: väljamaksega seotud tulu liik	RTK: Väljamakse tegija riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - residend iriik	Summa eurodes	Väljamaksetegija registrikood	Väljamakse tegija nimi
7260	Välisriigis kinnipeetud või tasutud tulumaks	IncomeTaxExpense	KASUMIERALDIS 2023ap: 7260	TUMSTULULIIK2 023ap:	RTK: Väljamakse tegija riigi kood	RIIGIRO LL2022a p:	Summa eurodes	Väljamaksetegija registrikood	Väljamakse tegija nimi

				väljamaksega seotud tulu liik		TSD002 - residend iriik			
7270	Välisriigis tulumaksuga maksustatud kasumi osa	TotalGrossProfitLoss	KASUMIERALDIS 2023ap: 7270	TUMSTULULIIK2 023ap: väljamaksega seotud tulu liik	RTK: Väljamakse tegija riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - residend iriik	Summa eurodes	Väljamakset egija registrikood	Väljamakse tegija nimi
7201	Tagastatud varjatud kasumieraldis, välismaiste kontrollitavate äriühingute kasum ja väljaviidud vara								
7211	Tagastatud varjatud kasumieraldis, mis maksustati koodil 7012	RemovedProperty (puudub et-gaapist)	KASUMIERALDIS 2023ap: 7211	TUMSTULULIIK2 023ap: väljamaksega seotud tulu liik	RTK: Väljamakse tegija või vara tagastaja riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - residend iriik	Summa eurodes	Väljamakset egija või vara tagastanud isiku registrikood	Väljamakse tegija või vara tagastanud isiku nimi
7215	Välismaiselt kontrollitavalt äriühingult saadud dividend või selle äriühingu müügist saadud kasum, mis maksustati koodil 7016	DeclaredDividendsO therCountries	KASUMIERALDIS 2023ap: 7215	TUMSTULULIIK2 023ap: väljamaksega seotud tulu liik	RTK: Väljamakse tegija või vara tagastaja riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - residend iriik	Summa eurodes	Väljamakset egija või vara tagastanud isiku registrikood	Väljamakse tegija või vara tagastanud isiku nimi
7216	Väljaviidud vara, mis maksustati koodil 7014	RemovedProperty (puudub et-gaapist)	KASUMIERALDIS 2023ap: 7216	TUMSTULULIIK2 023ap: väljamaksega seotud tulu liik	RTK: Väljamakse tegija või vara	RIIGIRO LL2022a p: TSD002	Summa eurodes	Väljamakset egija või vara tagastanud	Väljamakse tegija või vara

					tagastaja riigi kood	- residend iriik		isiku registrikood	tagastanud isiku nimi
7212	Summa	RemovedProperty (puudub et-gaapist)	KASUMIERALDIS 2023ap: 7212	TUMSTULULIIK2 Q23ap: väljamaksega seotud tulu liik	RTK: Väljamakse tegija või vara tagastaja riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - residend iriik	Summa eurodes	Väljamakset egija või vara tagastanud isiku registrikood	Väljamakse tegija või vara tagastanud isiku nimi
7300	Maksuvabade tulude kasutamine								
7310	Maksuvabalt väljamakstud dividendid ja muud kasumieraldised	DeclaredDividends	KASUMIERALDIS 2023ap: 7310				Summa eurodes		
7320	Maksuvabad omakapitali väljamakset	Equity	KASUMIERALDIS 2023ap: 7320				Summa eurodes		
7301	Teiselt äriühingult saadud madalama maksumääraga maksustatud dividendid ja muud kasumieraldised	OperatingActivitiesDi videndsReceived	KASUMIERALDIS 2023ap: 7301				Summa eurodes		
7302	Pärast õiguste üleandmist teiselt äriühingult saadud madalama maksumääraga maksustatud dividendid ja muud kasumieraldised	OperatingActivitiesDi videndsReceived	KASUMIERALDIS 2023ap: 7302				Summa eurodes		
7311	Koodi 7302 summa arvelt väljamakstud dividendid ja muud kasumieraldised	DeclaredDividends	KASUMIERALDIS 2023ap: 7311				Summa eurodes		

7303	Tonnaažikorra kasutavalt äriühingult TuMS § 521 alusel saadud dividendid ja muud kasumieraldised	DeclaredDividends	KASUMIERALDIS 2023ap: 7303			Summa eurodes		
7304	Pärast õiguste üleandmist tonnaažikorda kasutavalt äriühingult TuMS § 521 alusel saadud dividendid ja muud kasumieraldised	OperatingActivitiesDividendsReceived	KASUMIERALDIS 2023ap: 7310			Summa eurodes		
7312	Koodi 7304 summa arvelt väljamakstud dividendid ja muud kasumieraldised	DeclaredDividends	KASUMIERALDIS 2023ap: 7312			Summa eurodes		
7400	Ühinemisel või jagunemisel üle antud õigused							
7410	Äriühingule üleantud omakapalist tehtud väljamakseid ületav sissemaksete summa mitte rohkem kui koodi 7040 summa	Equity	KASUMIERALDIS 2023ap: 7410	RTK: Õiguste ja kohustuste saaja riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - residend iriik	Summa eurodes	Õiguste ja kohustuste saaja registrikood	Õiguste ja kohustuste saaja nimi
7420	Püsivale tegevuskohale üleantud omakapalist tehtud väljamakseid ületav sissemaksete summa mitte rohkem, kui koodi 7040 summa	Equity	KASUMIERALDIS 2023ap: 7420	RTK: Õiguste ja kohustuste saaja riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - residend iriik	Summa eurodes	Õiguste ja kohustuste saaja registrikood	Õiguste ja kohustuste saaja nimi
7430	Äriühingule üleantud Eestis arvesse võetav välisriigis tasutud või kinnipeetud tulumaks	IncomeTaxExpense	KASUMIERALDIS 2023ap: 7430	RTK: Õiguste ja kohustuste saaja riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002	Summa eurodes	Õiguste ja kohustuste saaja registrikood	Õiguste ja kohustuste saaja nimi

	mitte rohkem, kui koodi 7160 summa					- residend iriik			
7440	Püsivale tegevuskohale üleantud Eestis arvesse võetav välisriigis tasutud või kinnipeetud tulumaks mitte rohkem kui koodi 7160 summa	IncomeTaxExpense	KASUMIERALDIS 2023ap: 7440	RTK: Õiguste ja kohustuste saaja riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - residend iriik	Summa eurodes	Õiguste ja kohustuste saaja registrikood	Õiguste ja kohustuste saaja nimi	
7450	Äriühingule üleantud väljamaksmata maksuvabad tulud, v.a tulu liik 723-1 ja 723-2 mitte rohkem kui koodi 7290 summa	Equity	KASUMIERALDIS 2023ap: 7450	RTK: Õiguste ja kohustuste saaja riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - residend iriik	Summa eurodes	Õiguste ja kohustuste saaja registrikood	Õiguste ja kohustuste saaja nimi	
7460	Püsivale tegevuskohale üleantud välja maksmata maksuvabad tulud mitte rohkem kui koodi 7290+ koodi 7301 summa	Equity	KASUMIERALDIS 2023ap: 7460	RTK: Õiguste ja kohustuste saaja riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - residend iriik	Summa eurodes	Õiguste ja kohustuste saaja registrikood	Õiguste ja kohustuste saaja nimi	
7480	Äriühingule üleantud teiselt äriühingult saadud madalama maksumääraga maksustatud dividendid ja muud kasumieraldised (tulu liik 7231) mitte rohkem kui koodi 7301 summa	Equity	KASUMIERALDIS 2023ap: 7480	RTK: Õiguste ja kohustuste saaja riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - residend iriik	Summa eurodes	Õiguste ja kohustuste saaja registrikood	Õiguste ja kohustuste saaja nimi	

7481	Äriühingule üleantud teiselt äriühingult saadud § 521 tonnaažikorra rakendamisel maksustatud kasumist väljamakstud dividendid ja muud kasumieraldised (tulu liik 723 2)mitte rohkem kui koodi 7303 summa	Equity	KASUMIERALDIS 2023ap: 7481	RTK: Õiguste ja kohustuste saaja riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - residend iriik	Summa eurodes	Õiguste ja kohustuste saaja registrikood	Õiguste ja kohustuste saaja nimi
7490	Krediitiasutusele üleantud eelmiste kalendriaastate kasutamata avansiline makse mitte rohkem kui eelmiste aastate SUM7640 - SUM7660 - SUM7490 - eelmiste aastate SUM7491+ SUM7590 + eelmiste aastate SUM7591	Equity	KASUMIERALDIS 2023ap: 7490	RTK: Õiguste ja kohustuste saaja riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - residend iriik	Summa eurodes	Õiguste ja kohustuste saaja registrikood	Õiguste ja kohustuste saaja nimi
7491	Krediitiasutusele üleantud kalendriaasta tasutud avansiline makse mitte rohkem kui kalendriaasta SUM7640–kalendriaasta eelmiste kalendrikuude SUM7491 + kalendriaasta SUM7591	Equity	KASUMIERALDIS 2023ap: 7491	RTK: Õiguste ja kohustuste saaja riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - residend iriik	Summa eurodes	Õiguste ja kohustuste saaja registrikood	Õiguste ja kohustuste saaja nimi
7401	Jaotatud kasum, mis mõjutab õiguste ja kohustuste andja jaotatud kasumi arvestust madalama							

maksumäära kohaldamiseks									
7471	Koodil 7470 näidatud aastal jaotatud kasum mitte rohkem kui koodi 7470 kalendriaasta SUM7009 + SUM7010 + SUM7080 – SUM7471 + SUM7571	Equity	KASUMIERALDIS 2023ap: 7471	RTK: Õiguste ja kohustuste saaja riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - residend iriik	Summa eurodes	Õiguste ja kohustuste saaja registrikood	Õiguste ja kohustuste saaja nimi	
7472	Sealhulgas koodist 7471 madala maksumääraga jaotatud kasum mitte rohkem kui koodi 7470 kalendriaasta SUM7009 – SUM7472 + SUM7572	Equity	KASUMIERALDIS 2023ap: 7472	RTK: Õiguste ja kohustuste saaja riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - residend iriik	Summa eurodes	Õiguste ja kohustuste saaja registrikood	Õiguste ja kohustuste saaja nimi	
7500	Ühinemisel või jagunemisel saadud õigused								
7510	Äriühingult saadud omakapitali sissemakse summa mitte rohkem kui andja koodi 7410 summa	Equity	KASUMIERALDIS 2023ap: 7510	RTK: Õiguste ja kohustuste andja riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - residend iriik	Summa eurodes	Õiguste ja kohustuste andja registrikood	Õiguste ja kohustuste andja nimi	
7520	Püsivalt tegevuskohalt saadud tema jaoks Eestisse toodud ja üleantud vara summa mitte rohkem kui andja kood 3410	Equity	KASUMIERALDIS 2023ap: 7520	RTK: Õiguste ja kohustuste andja riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - residend iriik	Summa eurodes	Õiguste ja kohustuste andja registrikood	Õiguste ja kohustuste andja nimi	

7530	Äriühingult saadud Eestis arvesse võetav välisriigis tasutud või kinnipeetud tulumaks mitte rohkem kui andja koodi 7430 summa	IncomeTaxExpense	KASUMIERALDIS 2023ap: 7530	RTK: Õiguste ja kohustuste andja riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - resident iriik	Summa eurodes	Õiguste ja kohustuste andja registrikood	Õiguste ja kohustuste andja nimi
7540	Püsivalt tegevuskohalt saadud Eestis arvesse võetav välisriigis tasutud või kinnipeetud tulumaks mitte rohkem kui andja koodi 3430 summa	IncomeTaxExpense	KASUMIERALDIS 2023ap: 7540	RTK: Õiguste ja kohustuste andja riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - resident iriik	Summa eurodes	Õiguste ja kohustuste andja registrikood	Õiguste ja kohustuste andja nimi
7550	Äriühingult saadud välja maksmata maksuvabad tulud mitte rohkem kui andja koodi 7450 summa	Revenue	KASUMIERALDIS 2023ap: 7550	RTK: Õiguste ja kohustuste andja riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - resident iriik	Summa eurodes	Õiguste ja kohustuste andja registrikood	Õiguste ja kohustuste andja nimi
7560	Püsivalt tegevuskohalt saadud väljamaksmata maksuvabad tulud mitte rohkem kui andja koodi 3450 summa	Revenue	KASUMIERALDIS 2023ap: 7560	RTK: Õiguste ja kohustuste andja riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - resident iriik	Summa eurodes	Õiguste ja kohustuste andja registrikood	Õiguste ja kohustuste andja nimi
7580	Äriühingult saadud dividendid ja muud kasumieraldised, mis on teise äriühingu poolt maksustatud madalama maksumääraga (tulu liik	DeclaredDividends	KASUMIERALDIS 2023ap: 7580	RTK: Õiguste ja kohustuste andja riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - resident iriik	Summa eurodes	Õiguste ja kohustuste andja registrikood	Õiguste ja kohustuste andja nimi

	723-1) mitte rohkem kui andja kood 7480								
7581	Äriühingult saadud dividendid ja muud kasumieraldised, mis loetakse tonnaažikorda rakendaval äriühingul maksustatuks TuMS § 521 alusel (tulu liik 723 2) mitte rohkem kui andja kood 7481	DeclaredDividends	KASUMIERALDIS 2023ap: 7581	RTK: Õiguste ja kohustuste andja riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - residend iriik	Summa eurodes	Õiguste ja kohustuste andja registrikood	Õiguste ja kohustuste andja nimi	
7590	Krediidiasutuselt saadud eelmiste kalendriaastate kasutamata avansiline makse mitte rohkem kui andja kood 7490 või 3490	TaxPrepaymentsAnd Receivables	KASUMIERALDIS 2023ap: 7590	RTK: Õiguste ja kohustuste andja riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - residend iriik	Summa eurodes	Õiguste ja kohustuste andja registrikood	Õiguste ja kohustuste andja nimi	
7591	Krediidiasutuselt saadud kalendriaasta tasutud avansiline makse mitte rohkem kui andja kood 7491 või 3491	TaxPrepaymentsAnd Receivables	KASUMIERALDIS 2023ap: 7591	RTK: Õiguste ja kohustuste andja riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - residend iriik	Summa eurodes	Õiguste ja kohustuste andja registrikood	Õiguste ja kohustuste andja nimi	
7501	Jaotatud kasum, mis mõjutab õiguste ja kohustuste saaja jaotatud kasumi arvestust madalama maksumäära kohaldamiseks								

7571	Koodil 7470 näidatud aastal jaotatud kasum mitte rohkem kui andja koodi 7470 või 3471 näidatud aastal koodi 7471 või 3472 summa	Equity	KASUMIERALDIS 2023ap: 7571	RTK: Õiguste ja kohustuste andja riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - resident iriik	Summa eurodes	Õiguste ja kohustuste andja registrikood	Õiguste ja kohustuste andja nimi
7572	Sealhulgas koodist 7471 madala maksumääraga jaotatud kasum mitte rohkem kui andja koodi 7470 või 3471 näidatud aastal koodi 7472 või 3473 summa	Equity	KASUMIERALDIS 2023ap: 7572	RTK: Õiguste ja kohustuste andja riigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 - resident iriik	Summa eurodes	Õiguste ja kohustuste andja registrikood	Õiguste ja kohustuste andja nimi
7601	Krediitiasutuse avansiline makse							
7600	Eelmise kvartali kasum	TotalGrossProfitLoss	KASUMIERALDIS 2023ap: 7600			Summa eurodes		
7610	Eelmise kvartali maksuvaba kasum (TuMS § 50 lõikes 11)	TotalGrossProfitLoss	KASUMIERALDIS 2023ap: 7610			Summa eurodes		
7620	Eelmiste 19 kvartali kahjum, mida koodil 7600 näidatud kasumi vähendamiseks ei ole kasutatud	TotalGrossProfitLoss	KASUMIERALDIS 2023ap: 7620			Summa eurodes		
7660	Tulumaksu vähendamiseks maksustamisperioodil kasutatud avansilise makse summa mitte rohkem kui kood 7218 summa	TaxPrepaymentsAnd Receivables	KASUMIERALDIS 2023ap: 7660			Summa eurodes		

Lisa 8								
8105	Laeva puhasmahutavus	Ship (MAA-s puudub)	TULUMERITSI20 23ap: 8105	RTK: laeva lipuriigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD003 - laeva lipuriik	Laeva IMO	"IMO"	Laeva nimi
8107	Laeva vanus	Ship (MAA-s puudub)	TULUMERITSI20 23ap: 8107	RTK: laeva lipuriigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD003 - laeva lipuriik	Laeva IMO	"IMO"	Laeva nimi
8106	Kalendripäevade arv	Ship (MAA-s puudub)	TULUMERITSI20 23ap: 8106	RTK: laeva lipuriigi kood	RIIGIRO LL2022a p: TSD003 - laeva lipuriik	Laeva IMO	"IMO"	Laeva nimi
8210	Tulu põhitegevusest	Revenue	TULUMERITSI20 23ap: 8210			Laeva IMO	"IMO"	
8220	Tulu lisategevusest	Revenue	TULUMERITSI20 23ap: 8220			Laeva IMO	"IMO"	
8230	Tulu muust tegevusest rahvusvahelises veos	Revenue	TULUMERITSI20 23ap: 8230			Laeva IMO	"IMO"	
8260	Kasum, millest tehtud väljamaksed maksustatakse tavakorra (TuMS § 49–52) alusel	TotalProfitLoss	TULUMERITSI20 23ap: 8260			Laeva IMO	"IMO"	

8280	Kalendriaasta kasum, mis loetakse tonnaažikorra rakendamisel maksustatuks (TuMS § 52.1)	TotalProfitLoss	TULUMERITSI20 23ap: 8280		Laeva IMO	"IMO"	
8410	Tulu meeskonna juhtimise teenusest	Revenue	TULUMERITSI20 23ap: 8410		Laeva IMO	"IMO"	
8450	Tulu tehnilise juhtimise teenusest	Revenue	TULUMERITSI20 23ap: 8450		Laeva IMO	"IMO"	
8470	Kasum, mis loetakse tonnaažikorra rakendamisel maksustatuks	TotalProfitLoss	TULUMERITSI20 23ap: 8470		Laeva IMO	"IMO"	
8601	Enne TuMS § 521 maksuarvestusele üleminekut teenitud kasum maksumaksja raamatupidamise alusel	TotalProfitLoss	TULUMERITSI20 23ap: 8601				
8701	Enne TuMS § 49–52 maksuarvestusele üleminekut tonnaažikorra rakendamisel maksustatud kasum (TuMS § 521), millest ei ole tehtud väljamakseid TuMS §-de 49–52 alusel	TotalProfitLoss	TULUMERITSI20 23ap: 8701				
8705	Ühinemisel või jagunemisel üleantud tonnaažikorra rakendamisel maksustatud kasum (TuMS § 52-1)	TotalProfitLoss	TULUMERITSI20 23ap: 8705	RTK: Õiguste ja kohustuste saaja residentsus	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 -	Õiguste ja kohustuste saaja reg. kood	Õiguste ja kohustuste saaja nimi

					residend iriik		
Ühinemisel või jagunemisel saadud tonnaažikorra rakendamisel maksustatud kasum		TULUMERITSI20	RTK: Õiguste ja kohustuste andja	RIIGIRO LL2022a p: TSD002 -	residend iriik	Õiguste ja kohustuste andja reg. kood	Õiguste ja kohustuste andja nimi
8716 (TuMS § 52-1)	TotalProfitLoss	23ap: 8716	residentsus				